

სს „ტერაბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	6
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	8

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ანგარიშვალდებული საწარმო	10
2. მომზადების საფუძველი	10
3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა	12
4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა	27
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	37
6. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	37
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები.....	38
8. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები.....	40
9. გუდვილი	41
10. სხვა აქტივები.....	41
11. გადასახადები	42
12. საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	43
13. სუბორდინირებული სესხები	44
14. ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებთან ..	45
15. ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	45
16. მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	46
17. სხვა ვალდებულებები.....	46
18. საკუთარი კაპიტალი	47
19. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	47
20. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი	47
21. წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	48
22. სხვა არასაოპერაციო ხარჯები.....	49
23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	49
24. რისკის მართვა.....	50
25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	57
26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი	59
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	60
28. კაპიტალის ადეკვატურობა	61
29. პირობითი ვალდებულებები	63
30. საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენები	63

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ტერაბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ტერაბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2022 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ბანკის 2022 წლის მმართველობით ანგარიშგებაში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2022 წლის მმართველობითი ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე არც ახლა და არც მომავალში ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სპეკტივიზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობას და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

**Building a better
working world**

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

31 მაისი, 2023 წ.

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	124,579	80,992
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		118,569	146,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	7	1,055,637	950,206
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	6	157,413	127,005
დასაკუთრებული ქონება	7	20,338	19,828
შენიშნული-ნაგებობები და მოწყობილობები	8	24,059	24,916
სხვა არამატერიალური აქტივები		4,009	3,031
გუდვილი	9	20,374	20,374
ავანსად გადახდილი მოგების გადასახადი		1,489	-
სხვა აქტივები	10	4,902	8,162
სულ აქტივები		1,531,369	1,380,669
ვალდებულებები			
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	12	260,554	219,608
ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	15	53	11,278
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	16	959,129	890,497
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები		-	223
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	11	2,751	1,515
სხვა ვალდებულებები	17	11,184	7,437
სუბორდინირებული სესხები	13	75,808	58,057
სულ ვალდებულებები		1,309,479	1,188,615
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	18	121,372	121,372
გაუნაწილებელი მოგება		100,518	70,682
სულ საკუთარი კაპიტალი		221,890	192,054
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		1,531,369	1,380,669

ეს ფინანსური ანგარიშგება დირექტორთა საბჭოს მიერ დამტკიცდა და მისი სახელით ხელი მოეწერა 2023 წლის 31 მაისს:

თეა ლორთქიფანიძე
გენერალური დირექტორი

სოფი ჯუღელი
ფინანსური დირექტორი

მოგება–ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი	19	136,560	110,880
საპროცენტო ხარჯი	19	(74,352)	(57,631)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		62,208	53,249
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)	4	5,582	2,187
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	20	8,119	7,069
საკომისიო ხარჯი	20	(3,350)	(3,323)
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	21	(361)	590
სხვა შემოსავალი		226	79
საოპერაციო შემოსავალი		72,424	59,851
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები		(21,823)	(15,221)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(5,426)	(5,358)
სხვა ანარიცხების გაუქმება/(დარიცხვა)		(20)	249
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვით და გადაფასებით გამოწვეული ზარალი, წმინდა		(1,467)	(2)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	22	(10,622)	(7,846)
მოგება დაბეგვრამდე		33,066	31,673
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	(3,230)	(2,815)
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		29,836	28,858

მოგება–ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9–62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	121,372	41,824	163,196
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	28,858	28,858
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	121,372	70,682	192,054
წლის მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი	–	29,836	29,836
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	121,372	100,518	221,890

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9–62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

	შენიშვნები	2022	2021
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		138,171	109,075
გადახდილი პროცენტი		(73,445)	(57,573)
მიღებული საკომისიო		8,119	7,069
გადახდილი საკომისიო		(3,296)	(3,259)
უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობით მიღებული წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა	21	10,870	8,757
სხვა მიღებული საოპერაციო შემოსავალი		226	79
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(23,639)	(15,998)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(11,763)	(6,980)
დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრები		4,269	2,737
გადახდილი მოგების გადასახადი		(3,705)	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		45,807	43,907
<i>ცვლილება შემდეგ მუხლებში:</i>			
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში		11,701	(6,867)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(184,120)	(103,159)
სხვა აქტივები და დასაკუთრებული ქონება		6,752	-
ანაზრები და ნაშთები ბანკებიდან		(11,483)	2,008
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან		141,199	69,072
სხვა ვალდებულებები		4,534	-
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		14,390	4,961
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(232,758)	(139,951)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		203,126	100,988
შენიშნული-ნაგებობებისა და მოწყობილობების შესყიდვა		(3,474)	(1,982)
შენიშნული-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსავალი		599	324
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(2,673)	(2,098)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(35,179)	(42,719)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა		(1,978)	(2,132)
საფინანსო დაწესებულებების სესხებიდან მიღებული ფულადი სახსრები		318,241	355,799
საფინანსო დაწესებულებების სესხებიდან მიღებული სესხების დაფარვა		(267,379)	(315,286)
სუბორდინირებული სესხების დაფარვა		(12,405)	(2,302)
შემოსავალი სუბორდინირებული სესხებიდან		38,961	3,502
წმინდა ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან	14	75,440	39,581
გაცვლითი კურსის ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(11,063)	(2,789)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა შემცირება		43,587	(966)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისი	5	80,992	81,958
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	5	124,579	80,992

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9-62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება წაკითხული უნდა იქნეს განმარტებით შენიშვნებთან ერთად, რომლებიც 9–62 გვერდებზე მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას თან ერთვის, ან მისი ნაწილია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „ტერაბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) ქართული კომერციული ბანკია, რომელსაც 2008 წლის 25 იანვარს საქართველოს ეროვნული ბანკისგან (სებ) მიღებული აქვს საბანკო საქმიანობის გენერალური ლიცენზია.

ბანკის საგადასახადო სარეგისტრაციო ნომერია 204546045.

ბანკის ძირითადი საქმიანობა მოიცავს ანაბრების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშსწორებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებისა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს.

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0103, ქ. წამებულის გამზირი #3. ბანკს აქვს 34 ფილიალი, სერვის-ცენტრი და სერვის-დესქი (2021 წ.: 29), რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის აქციონერთა სტრუქტურა ასეთი იყო:

<i>მესაკუთრეები</i>	<i>2022 წილობრივი მონაწილეობა, %</i>	<i>2021 წილობრივი მონაწილეობა, %</i>
შეიხი ნაჰიან მაბარაქ ალ ნაჰიანი	65%	65%
შეიხი მოჰამედ ბინ ბუტი ალ ჰამედი	15%	15%
შეიხი მანსურ ბინ ზეიდ ბინ სულთან ალ ნაჰიანი	15%	15%
მპს „ინვესტმენტ ტრედიდინგ გრუპ“	5%	5%
	100%	100%

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები აღწერილია 27-ე შენიშვნაში.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება დამტკიცებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

2. მომზადების საფუძველი

(ა) შესაბამისობა

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

(ბ) შეფასების საფუძველი

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ.

(გ) სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

ბანკის სამუშაო ვალუტა არის ქართული ლარი (შემდგომში „ლარი“), რომელიც წარმოადგენს საქართველოს ეროვნულ ვალუტას. ის ასახავს საბაზისო მოვლენებისა და ვითარებების უმრავლესობის ეკონომიკურ არსს.

ლარი ასევე წარმოადგენს წარსადგენ ვალუტას წინამდებარე ანგარიშგების მიზნებისთვის.

ლარში წარმოდგენილი ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

(დ) შეფასებების და განსჯის გამოყენება

ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობამ გააკეთა განსჯა, შეფასება და დაშვება, რომლებიც აისახება სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივებისა და ვალდებულებების, შემოსავლისა და ხარჯების თანხებზე. ფაქტობრივი შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს ამგვარი შეფასებებისგან.

შეფასებები და თანმდევი დაშვებები მუდმივად გადახედება. გადახედილი სააღრიცხვო შეფასებების აღიარება ხდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა შეფასებების გადახედვა და ყველა იმ მომავალ პერიოდში, რომლებზეც ამან გავლენა მოახდინა.

ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში, ხელმძღვანელობა იყენებს განსჯას და შეფასებებს აკეთებს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული თანხების დასადგენად. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია შესაძლებლობის ფარგლებში ბაზრიდან აიღება, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება (იხ. 25-ე შენიშვნა).

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში გაუფასურების ზარალის შეფასება ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიაში საჭიროებს განსჯას, კონკრეტულად მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის ღირებულების ოდენობის და ვადების შეფასებას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა;
- ▶ მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთი ეკონომიკურ ამოსავალ მონაცემებს შორის ასოციაციების განსაზღვრა, როგორც არის მშპ-ს ზრდის ტემპი და დეფოლტის ალბათობის ეფექტი.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა ეკონომიკური ამოსავალი მონაცემებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მისაღებად.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესის კონკრეტული ცვლილებები განახორციელა.

1. სესხის გადატანა მე-2 სტადიიდან 1-ელ სტადიაში (რესტრუქტურიზებული სესხების ჩათვლით) თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი პირობები:
 - ▶ 6 ყოველთვიური გადახდა განხორციელდა მას შემდეგ, რაც სესხს მიენიჭა მე-2 სტადია;
 - ▶ ბოლო 6 თვის განმავლობაში განხორციელდა თანმიმდევრობით გადახდები ვადაგადაცილებული დღეების განმავლობაში, რომელთა რაოდენობა არ აღემატება 30 დღეს თითოეული ვადაგადაცილებული პერიოდისთვის (სეზონური გადახდების მქონე სესხებისთვის საჭიროა 12 თვის გადახდები).
 - ▶ ბოლო 6 თვის მანძილზე სესხზე არ გავრცელებულა საშეღავათო პერიოდი;
 - ▶ თუ სესხი რესტრუქტურიზდება, სულ მცირე 6 თვე უნდა იყოს გასული რესტრუქტურიზაციის თარიღიდან.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

2. მომზადების საფუძველი (გაგრძელება)

(დ) შეფასებების და განსჯის გამოყენება (გაგრძელება)

2. სესხის გადატანა მე-3 სტადიიდან მე-2 სტადიაში (ასევე რესტრუქტურირებული სესხების ჩათვლით).
 - ▶ 6 ყოველთვიური გადახდა განხორციელდა მას შემდეგ, რაც სესხს მიენიჭა მე-3 სტადია;
 - ▶ ბოლო 6 თვის განმავლობაში განხორციელდა თანმიმდევრობით გადახდები ვადაგადაცილებული დღეების განმავლობაში, რომელთა რაოდენობა არ აღემატება 30 დღეს თითოეული ვადაგადაცილებული პერიოდისთვის (სეზონური გადახდების მქონე სესხებისთვის საჭიროა 12 თვის გადახდები).
 - ▶ ბოლო 6 თვის მანძილზე სესხზე არ გავრცელებულა საშეღავათო პერიოდი;
 - ▶ თუ სესხი რესტრუქტურირდება, სულ მცირე 6 თვე უნდა იყოს გასული რესტრუქტურირების თარიღიდან.

მეთოდში ცვლილების ეფექტმა 2022 წლის მოგება-ზარალზე (4,258) ლარი შეადგინა.

გუდვილის გაუფასურება

ბანკი მიიჩნევა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულად გაუფასურების ტესტის მიზნებისთვის. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ეფუძნება გამოყენების ღირებულებას, რომელიც ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების გამოყენებით.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები წარმოდგენილია მე-9 შენიშვნაში. დაშვებების საფუძველზე მიღებული ძირითადი რიცხობრივი მაჩვენებლები წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ საბანკო სექტორში მომავალი ტენდეციების შეფასებას, ქვეყნის ეკონომიკის საპროგნოზო ზრდის განაკვეთს და ისინი ეფუძნება გარე და შიდა წყაროებიდან მიღებულ განვლილ მონაცემებს.

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა

ბანკი თანმიმდევრულად იყენებდა შემდეგ საანგარიშგებო პოლიტიკას, წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში.

(ა) უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების გადაანგარიშება ლარში ხდება ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსებით.

საანგარიშგებო თარიღით უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება ლარში ხდება ამავე თარიღისთვის არსებული გაცვლითი კურსით. ფულად მუხლებზე საკურსო შემოსულობა ან ზარალი არის სხვაობა პერიოდის დასაწყისში სამუშაო ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას, რომელიც კორექტირებულია ეფექტური პროცენტით და შენატანებით პერიოდის განმავლობაში, და უცხოურ ვალუტაში ამორტიზებულ ღირებულებას შორის, რომელშიც კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული არაფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების თავიდან გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის თარიღით არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

უცხოური ვალუტის კონვერტაციის შედეგად წარმოშობილი სხვაობები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ბ) პროცენტი

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. „ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი“ არის ის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ადისკონტირებს მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს ან შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

- ▶ ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება; ან
- ▶ ფინანსური ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების გარდა სხვა ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოთვლისას, ბანკი ფასებს მომავალ ფულად ნაკადებს, ფინანსური ინსტრუმენტების ყველა სახელშეკრულებო პირობის, და არა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, კრედიტზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების გამოყენებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ჩათვლით.

ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშება მოიცავს საოპერაციო დანახარჯებს და ასევე გადახდილ ან მიღებულ საკომისიოებს და ქულებს, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს. საოპერაციო დანახარჯები მოიცავს ზღვრულ დანახარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების შეძენას ან გამოშვებას.

ამორტიზებული ღირებულება და მთლიანი საბალანსო ღირებულება

ფინანსური აქტივის ან ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება არის თანხა, რომლითაც ფინანსური აქტივი ან ფინანსური ვალდებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას, გამოკლებული ძირითადი თანხის შენატანები, დამატებული ან გამოკლებული თავდაპირველ თანხასა და ვადის ბოლოს არსებულ თანხას შორის ნებისმიერი სხვაობის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით დაგროვილი ამორტიზაცია, და, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც მორგებულია ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული „ფინანსური აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულება“ წარმოადგენს ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებას ნებისმიერი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის დაკორექტირებამდე.

საპროცენტო შემოსავლისა და ხარჯის დაანგარიშება

ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების საწყისი აღიარებისას. საპროცენტო შემოსავლის და ხარჯის დაანგარიშებისას გამოიყენება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი აქტივის (როდესაც აქტივი არ არის გაუფასურებული) მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან ან ვალდებულების ამორტიზებულ ღირებულებასთან მიმართებაში. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი შემობრუნდება მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ინსტრუმენტის ფულადი ნაკადების პერიოდული გადაფასების შედეგად, პროცენტის საბაზრო განაკვეთებში მოძრაობების ასახვის მიზნით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ასევე იცვლება სამართლიანი ღირებულების ჰეჯირების კორექტირებისთვის, იმ თარიღში, როდესაც იწყება ჰეჯირების კორექტირების ამორტიზება.

თუმცა, ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა საწყისი აღიარების შემდეგ, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება ფინანსური აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ აქტივი აღარ არის გაუფასურებული, საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება ბრუტო საფუძველს უბრუნდება.

ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც გაუფასურდა საწყისი აღიარებისას, საპროცენტო შემოსავალი დაანგარიშდება აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე გაუფასურებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. საპროცენტო შემოსავლის დაანგარიშება არ უბრუნდება მთლიან საფუძველს, მაშინაც კი, თუ გაუქმდებოდა აქტივის საკრედიტო რისკი.

ინფორმაცია იმის შესახებ, როდის არის ფინანსური აქტივები გაუფასურებული, იხილეთ 3(დ)(iv) შენიშვნაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ბ) პროცენტი (გაგრძელება)

წარდგენა

მოგება–ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის საპროცენტო შემოსავალი მოიცავს პროცენტს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებზე.

მოგება–ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილი საპროცენტო ხარჯი მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

(გ) საკომისიოები

საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი, რომლებიც ფინანსური აქტივის და ფინანსური ვალდებულების ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შემადგენელი ნაწილია, შესულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთში (იხილეთ მე-3(გ) შენიშვნა).

თუ არ არის მოსალოდნელი, რომ სასესხო ვალდებულება გამოიწვევს სესხის მოზიდვას, დაკავშირებული სასესხო ვალდებულების საფასური აღიარდება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, ვალდებულების პერიოდზე.

ხელშეკრულება მომხმარებელთან, რომელიც იწვევს აღიარებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში, შესაძლოა ნაწილობრივ მოხდეს ფასს (IFRS) 9–ის და ნაწილობრივ ფასს (IFRS) 15–ის ფარგლებში. ასეთ შემთხვევაში, ბანკი პირველად იყენებს ფასს (IFRS) 9 სტანდარტს ხელშეკრულების იმ ნაწილის გამოიჯენისა და შეფასებისთვის, რომელიც ფასს (IFRS) 9–ის ფარგლებში ხდება, ხოლო დანარჩენზე ვრცელდება ფასს (IFRS) 15.

სხვა საკომისიო ხარჯები მეტწილად უკავშირდება საოპერაციო და მომსახურების ღირებულებას, რომლებიც აღირიცხება ხარჯებში მომსახურების გაწევისას.

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები

i. კლასიფიკაცია

საწყისი აღიარებისას, ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება შემდეგი სახით შეფასებულად: ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული (FVTPL).

ფინანსური აქტივი ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

- ▶ აქტივის ფლობა ხდება ბიზნეს–მოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანია აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

სავალო ინსტრუმენტი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ ის აკმაყოფილებს ქვემოთ მოცემულ ორივე პირობას და არ არის აღრიცხული სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში:

- ▶ აქტივის ფლობა ხდება ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანაც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ფინანსური აქტივებისთვის, შემოსულობა და ზარალი აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, გარდა შემდეგისა, რომლებიც აღიარდება მოგებაში ან ზარალში იგივე წესით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები:

- ▶ საპროცენტო შემოსავალი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და გაუქმება; და
- ▶ საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი.

როდესაც ხდება სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება კაპიტალის მუხლიდან მოგებაში ან ზარალში.

ყველა სხვა ფინანსური აქტივი კლასიფიცირდება, როგორც მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული.

ამასთან, საწყისი აღიარებისას ბანკს შეუძლია გამოუხმობად განსაზღვროს ფინანსური აქტივი, რომელიც სხვაგვარად დააქმნა ფიქსირდება ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების მოთხოვნებს ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში მოგებაში ან ზარალში ასახული სამართლიანი ღირებულებით შეფასების მდგომარეობით, თუ ამგვარი მოქმედებით ელიმინირდება ან მნიშვნელოვნად შემცირდება სააღრიცხვო შეუსაბამოება, რომელიც სხვაგვარად წარმოიქმნებოდა.

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი ახდენს იმ ბიზნესმოდელის მიზნის შეფასებას, რომელშიც ხდება ფინანსური აქტივის ფლობა პორტფელურ დონეზე, რადგან ეს საუკეთესოდ ასახავს ბიზნესის მართვის და ინფორმაციის ხელმძღვანელობისთვის მიწოდების მეთოდს. შესაბამისი ინფორმაცია მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მითითებული პოლიტიკები და ვალდებულებები პორტფელისა და პრაქტიკაში არსებული პოლიტიკების ოპერირებისთვის, მათ შორის ხელმძღვანელობის სტრატეგია ორიენტირებულია სახელშეკრულებო საპროცენტო ამონაგების გამომუშავებაზე, კონკრეტული საპროცენტო განაკვეთის პროფილის შენარჩუნებაზე, ფინანსური აქტივების ხანგრძლივობის იმ ვალდებულებების ხანგრძლივობასთან შესაბამისობაზე, რომლებითაც ფინანსდება ამგვარი აქტივები ან ხდება აქტივების გაყიდვიდან წარმოქმნილი ფულადი ნაკადების რეალიზაცია;
- ▶ როგორ ხდება პორტფელის მაჩვენებლის შეფასება ან ბანკის ხელმძღვანელობისთვის ანგარიშგება;
- ▶ რისკები, რომლებიც მოქმედებენ ბიზნესმოდელის (და ამ ბიზნესმოდელში არსებული ფინანსური აქტივების) შესრულების მაჩვენებლებზე და როგორ ხდება ამ რისკების მართვა;
- ▶ როგორ ხდება ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას თუ მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ წინა პერიოდებში გაყიდვების სიხშირე, მოცულობა და ვადები, ამგვარი გაყიდვების მიზეზები და მოლოდინები მომავალი გაყიდვის საქმიანობის შესახებ. თუმცა, ინფორმაცია გაყიდვების შესახებ არ არის გათვალისწინებული განცალკევებით. ის წარმოადგენს მთლიანი შეფასების ნაწილს იმისა, თუ როგორ მიიღწევა ფინანსური აქტივის მართვაზე ბანკის გაცხადებული მიზანი და როგორ ხდება ფულადი ნაკადების რეალიზაცია.

სავაჭროდ გამიზნული ფინანსური აქტივები, რომელთა მაჩვენებელი ფასდება სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე, სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და მოგებაში ან ზარალში აისახება, რადგან მათი ფლობა არ ხდება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის მიზნით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

შეფასება იმისა, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენს თუ არა ძირითადი თანხისა და პროცენტის ცალკე გადახდებს

ამ შეფასების მიზნებისთვის „ძირითადი თანხა“ ნიშნავს ფინანსური აქტივის სამართლიან ღირებულებას საწყისი აღიარებისას. „პროცენტი“ არის ფულის დროის ღირებულების, კონკრეტული დროის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის, ასევე სხვა ძირითადი საკრედიტო რისკების და ხარჯების გადასახადი (მაგ.: ლიკვიდობის რისკი და ადმინისტრაციული ხარჯები), ასევე მოგების მარჟა.

იმის შეფასებისას, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები წარმოადგენენ თუ არა ძირითადი თანხისა და პროცენტის ცალკე გადახდებს, ბანკი ითვალისწინებს ინსტრუმენტის სახელშეკრულებო პირობებს. ეს მოიცავს შეფასებას იმისა, რომ ფინანსური აქტივი შედგება სახელშეკრულებო პირობისგან, რომელმაც შესაძლოა შეცვალოს სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ვადები ან რაოდენობა, როდესაც არ ხდება ამ პირობის დაცვა. შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს შემდეგს:

- ▶ პირობით მოვლენებს, რომლებიც შეცვლიდა ფულადი ნაკადების თანხას და ვადებს;
- ▶ დავალიანების მახასიათებლებს;
- ▶ ავანსებს და გახანგრძლივებულ ვადებს;
- ▶ ვადებს, რომლებიც ზღუდავენ კონკრეტული აქტივებიდან ბანკის ფულადი ნაკადების მოთხოვნას (ე.ი. შემოუბრუნებელი აქტივების შეთანხმებებს);
- ▶ თვისებებს, რომლებიც ცვლიან ფულის დროითი ღირებულების საზღაურს – მაგ. საპროცენტო განაკვეთების პერიოდულ განულებას.

ავანსად გადახდის თვისება შეესაბამება მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების კრიტერიუმს, თუ ავანსის თანხა შემდგომში წარმოადგენს ძირითადი თანხის და პროცენტის დაუფარავ ნაწილებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე, რაც შესაძლოა მოიცავდეს გონივრულ კომპენსაციას ხელშეკრულების ვადაზე ადრე შეწყვეტისთვის.

რეკლასიფიკაცია

საწყისი აღიარების შემდეგ ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაცია არ ხდება, გარდა პერიოდისა მას შემდეგ, რაც ბანკი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნესმოდელს.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი თავისი ფინანსური ვალდებულებების (გარდა ფინანსური გარანტიებისა და სასესხო ვალდებულებებისა) კლასიფიკაციას ახდენს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულად.

რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება საწყისი აღიარების შემდეგ.

ii. აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის აღიარებას, როდესაც იწურება ხელშეკრულებით გათვალისწინებული უფლებები ფინანსური აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღებაზე, ან როდესაც იგი გადასცემს უფლებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებაზე გარიგებაში, რომელშიც გადაიცემა ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან რომელშიც ბანკი არც გადასცემს და არც ინარჩუნებს საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს და არ ინარჩუნებს კონტროლს ფინანსურ აქტივზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებას (ან იმ აქტივის ნაწილზე გამოყოფილი საბალანსო ღირებულება, რომლის აღიარებაც შეწყდა) და (i) მიღებული საზღაურის და (ii) ნებისმიერი კუმულაციური შემოსულობის ან ზარალის თანხას შორის, რომელიც აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი ფინანსური ვალდებულების აღიარებას წყვეტს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ამოწურვის შემთხვევაში.

iii. ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების მოდიფიცირება

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის პირობების მოდიფიცირების შემთხვევაში, ბანკი აფასებს მნიშვნელოვნად ხომ არ განსხვავდება შეცვლილი აქტივის ფულადი ნაკადები. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია (შემდგომში „არსებითი მოდიფიცირება“), თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება. ასეთ შემთხვევაში, თავდაპირველი ფინანსური აქტივის აღიარება წყდება და ახალი ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, ნებისმიერი დაშვებული საოპერაციო დანახარჯების დამატებით. მოდიფიცირების ნაწილის სახით მიღებული ნებისმიერი საკომისიო აღიარდება შემდეგი სახით:

- ▶ საკომისიოები, რომლებიც გათვალისწინებულია ახალი აქტივის და იმ გადახდების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრებაში, რომელიც წარმოადენს შესაბამისი საოპერაციო დანახარჯების ანაზღაურებას, შესულია აქტივის საწყის შეფასებაში; და
- ▶ სხვა საკომისიოები შესულია მოგებაში ან ზარალში, ამორტიზაციისას მიღებული შემოსულობის ან ზარალის ნაწილის სახით.

ცვლილებები ფულად ნაკადებში არსებულ ფინანსურ აქტივებსა თუ ფინანსურ ვალდებულებებზე, არ ითვლება მოდიფიცირებად, თუ ისინი გამოწვეულია არსებული სახელშეკრულებო პირობებიდან, მაგ. ბანკის მიერ სებ–ის მნიშვნელოვანი განაკვეთის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილებებიდან საპროცენტო განაკვეთებში, თუ სასესხო ხელშეკრულება ბანკს აძლევს ამის უფლებას. ბანკი მოდიფიცირების არსებობის რაოდენობრივ და თვისობრივ შეფასებას ატარებს, ე.ი. არის თუ არა თავდაპირველი ფინანსური აქტივის ფულადი ნაკადები და მოდიფიცირებული ან გამოცვლილი ფინანსური აქტივები არსებითად განსხვავებული. ბანკმა შეაფასა, მოდიფიკაცია არსებითი თუ არა რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების გათვალისწინებით, შემდეგი თანმიმდევრობით: თვისებრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი ფაქტორები, რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების ერთობლივი ეფექტი. თუ ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად განსხვავებულია, თავდაპირველი ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილ ფულად სახსრებზე სახელშეკრულებო უფლებები ვადაგასულად ჩაითვლება.

ბანკმა დაასკვნა, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგი თვისებრივი ფაქტორების შედეგად:

- ▶ ფინანსური აქტივის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ ცვლილება უზრუნველყოფის საგანში ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირება.

თუ ფულადი ნაკადები იცვლება, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები, ცვლილების მიზანი ჩვეულებრივ არის თავდაპირველი სახელშეკრულებო პირობების აღდგენა და არა ახალი აქტივის შექმნა, არსებითად განსხვავებული პირობებით. თუ ბანკი გეგმავს ფინანსური აქტივის მოდიფიცირებას ისეთი ფორმით, რომელიც გამოიწვევს ფულადი ნაკადების პატიებას, მაშინ ის პირველ რიგში განიხილავს, აქტივის ნაწილი უნდა ჩამოიწეროს თუ არა მოდიფიცირების განხორციელებამდე (ჩამოწერის პოლიტიკა იხილეთ ქვემოთ). ეს მიდგომა გავლენას ახდენს რაოდენობრივი შეფასების შედეგს და ის გულისხმობს, რომ აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმები ასეთ შემთხვევაში ჩვეულებრივ არ კმაყოფილდება. ამის შემდეგ, ბანკი ატარებს იმის თვისებრივ შეფასებას, არის თუ არა მოდიფიცირება არსებითი.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

თუ ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივის ცვლილება არ იწვევს ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ბანკი პირველად გადაითვლის ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას, აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით და აღიარებს შედეგად მიღებულ კორექტირებას მოგებაში ან ზარალში, მოდიფიცირებით განპირობებული შემოსულობის ან ზარალის სახით. მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური აქტივებისთვის, მოდიფიცირებით განპირობებული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვად. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან საზღაური და მოდიფიცირების ფარგლებში მიღებული საკომისიოები აკორექტირებს შეცვლილი ფინანსური აქტივის მთლიან საბალანსო ღირებულებას და ამორტიზდება შეცვლილი ფინანსური აქტივის დარჩენილი ვადის განმავლობაში.

თუ ამგვარი მოდიფიცირება ხორციელდება მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო (იხილეთ 3(ე)(iv) შენიშვნა), შემოსულობა ან ზარალი აღირიცხება გაუფასურების ზარალთან ერთად. სხვა შემთხვევაში, ის წარდგენილია, როგორც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო შემოსავალი (იხილეთ 3(გ) შენიშვნა).

ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხებისთვის, როდესაც მსესხებელს აქვს სესხის ვადაზე ადრე ნომინალური ღირებულებით დაფარვის შესაძლებლობა მნიშვნელოვანი ჯარიმის დარიცხვის გარეშე, ბანკი საპროცენტო განაკვეთის მიმდინარე საბაზრო განაკვეთამდე მოდიფიცირებას აღიარებს, მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შესახებ სახელმძღვანელო მითითებების გამოყენებით. ეს იმას ნიშნავს, რომ ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი პერსპექტიულად იცვლება.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკი წყვეტს ფინანსური ვალდებულების აღიარებას, მისი ვადის ცვლილებისას, ან როდესაც შეცვლილი ვალდებულების ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავებული იქნება. ასეთ შემთხვევაში, შეცვლილი პირობების საფუძველზე ახალი ფინანსური ვალდებულება სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება. სხვაობა დაფარული ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და შეცვლილი პირობების მქონე ახალი ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში აღიარდება. გადახდილი საზღაური მოიცავს გადაცემულ არაფინანსურ აქტივებს, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და ვალდებულებებთან დაკავშირებულ დაშვებას, ახალი მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულებების ჩათვლით.

იმის შესაფასებლად, მოდიფიკაცია არსებითია თუ არა, ბანკი რაოდენობრივ და თვისებრივ შეფასების მეთოდებს იყენებს, რომელშიც რაოდენობრივი ფაქტორები, თვისებრივი ფაქტორები და რაოდენობრივი და თვისებრივი ფაქტორების ერთობლიობა არის გათვალისწინებული. ბანკმა დაასკვნა, რომ მოდიფიცირება არსებითია შემდეგი თვისებრივი ფაქტორების შედეგად:

- ▶ ფინანსური ვალდებულების ვალუტის ცვლილება;
- ▶ ცვლილება უზრუნველყოფის საგანში ან სხვა საკრედიტო რისკის შემცირება.

რაოდენობრივი შეფასებისას, პირობები არსებითად განსხვავებულია, თუ ახალი პირობების საფუძველზე ფულადი ნაკადების დღევანდელი დისკონტირებული ღირებულება, მათ შორის ნებისმიერი საფასურის გამოკლებით განხორციელებული გადახდა და დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, სულ მცირე 10 პროცენტით განსხვავდება თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების დარჩენილი ფულადი ნაკადების დღევანდელი დისკონტირებული ღირებულებისგან.

თუ ფინანსური ვალდებულების მოდიფიცირება არ არის აღრიცხული აღიარების შეწყვეტის გამო, ვალდებულების ამორტიზებული ღირებულება გადაანგარიშდება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების დისკონტირებით, თავდაპირველი საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი და შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში. მცოცავი სავალუტო კურსის მქონე ფინანსური ვალდებულებებისთვის, მოდიფიცირებით განპირობებული შემოსულობისა და ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი იცვლება მოდიფიცირების დროს მიმდინარე საბაზრო პირობების ასახვად. ნებისმიერი გაწეული დანახარჯები ან საზღაური აღიარდება, როგორც ვალდებულების საბალანსო ღირებულების კორექტირება და მასზე ირიცხება ცვეთა მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების დარჩენილ ვადაზე, ინსტრუმენტზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გადანგარიშების გზით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

iv. გაუფასურება

ბანკი აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში:

- ▶ ფინანსური აქტივები, რომლებიც სავალო ინსტრუმენტებია;
- ▶ სასესხო ვალდებულებები და გაცემული ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებები.

ბანკი ზარალის რეზერვს აფასებს არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, გარდა შემდეგისა, რომლებიც 12- თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სახით ფასდება:

- ▶ სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც დაბალი საკრედიტო რისკით ხასიათდება საანგარიშგებო თარიღში; და
- ▶ სხვა ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლების საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზარდის საწყისი აღიარების შემდეგ (იხილეთ მე-4 შენიშვნა).

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, მოიხსენიებიან, როგორც 1-ლი სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც შესაძლოა გამოწვეული იყო ყველა შესაძლო დეფოლტის მოვლენით, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლისთვისაც აღიარდება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი მოიხსენიება, როგორც მე-2 სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა საწყისი აღიარების შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტები არ არიან გაუფასურებული) და მე-3 სტადიის ფინანსური ინსტრუმენტები (თუ ფინანსური ინსტრუმენტები გაუფასურებულია).

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი წარმოადგენს საკრედიტო ზარალის ვარაუდზე დაფუძნებულ შეფასებას და ისინი შემდეგი სახით ფასდება:

- ▶ ამოუღებელი სასესხო ვალდებულებები: დღევანდელი ღირებულება სხვაობისა ვალდებულების დაფარვის შემთხვევაში ბანკისთვის მართებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს და ისეთ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც გეგმავს ბანკი; და
- ▶ ფინანსური თავდებობის ხელშეკრულებები: მფლობელის ასანაზღაურებლად მოსალოდნელი გადახდების დღევანდელი ღირებულება, ნებისმიერი თანხის გამოკლებით, რომლის ანაზღაურებასაც მოელის ბანკი.

ასევე იხილეთ მე-4 შენიშვნა.

რესტრუქტურული ფინანსური აქტივები

თუ ფინანსური აქტივების ვადა რესტრუქტურულია ან შეიცვლება, ან მსესხებლის ფინანსური სირთულეების გამო არსებული ფინანსური აქტივი ჩანაცვლდება ახლით, გაკეთდება შეფასება, უნდა მოხდეს თუ არა ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა (იხ. 3(დ)(ii) შენიშვნა) და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შემდეგი სახით შეფასდება.

- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულია ან გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები შევა არსებული აქტივებიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში (იხ. მე-4 შენიშვნა);
- ▶ თუ მოსალოდნელი რესტრუქტურულია გამოიწვევს არსებული აქტივის აღიარების შეწყვეტას, ახალი აქტივის მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ჩაითვლება საბოლოო ფულად ნაკადებად არსებული ფინანსური აქტივიდან, მისი აღიარების შეწყვეტის დროისთვის. ეს თანხა შესულია არსებული ფინანსური აქტივიდან წარმოქმნილი ფულადი სახსრების დეფიციტის დაანგარიშებაში, რომლებიც დისკონტირდება აღიარების შეწყვეტის მოსალოდნელი თარიღიდან საანგარიშგებო თარიღამდე, არსებული ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(დ) ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

გაუფასურებული ფინანსური აქტივები

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, ბანკი აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები გაუფასურებულია თუ არა (მოიხსენიება როგორც „მე-3 სტადიის ფინანსური აქტივები“). ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, როდესაც წარმოიქმნება ერთი ან მეტი მოვლენა, რომელსაც უარყოფითი გავლენა ექნება ამგვარი ფინანსური აქტივების შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე.

მტკიცებულება იმისა, რომ ფინანსური აქტივი გაუფასურებულია, შემდეგ დაკვირვებად მონაცემებს მოიცავს:

- ▶ 90-ზე მეტი დღით გადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ გაკოტრების საქმეთა წარმოება და/ან სასამართლო საქმე, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების მომსახურების უნარზე;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- ▶ თაღლითობის მოვლენა ან სხვა ფორს-მაჟორული ვითარება, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს კომპანიის გადახდისუნარიანობაზე.
- ▶ კონტამინაციის პრინციპის გამო კონკრეტული მსესხებლის ყველა დავალიანება გადანაწილდება ამგვარი მსესხებლისთვის ხელმისაწვდომ ყველაზე დაბალ ეტაპზე საანგარიშგებო თარიღისთვის.

მსესხებლის მდგომარეობის გაუარესების გამო რესტრუქტურული სესხი ჩვეულებრივ მიიჩნევა გაუფასურებულად, სანამ არ გაჩნდება მტკიცებულება იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების არ მიღების რისკი მნიშვნელოვნად შემცირდა და გაუფასურების სხვა ნიშნები არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის წარდგენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივებისთვის: როგორც დაქვითვა აქტივების მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან.

ჩამოწერები

სესხები და სავალო ფასიანი ქაღალდები ჩამოიწერება (ნაწილობრივ ან მთლიანად), როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ფინანსური აქტივი აღდგება მთლიანად ან ნაწილობრივ. ზოგადად ამ დროს ბანკი განსაზღვრავს, რომ მსესხებელს არ აქვს აქტივები ან შემოსავლის წყაროები, რომლებმაც შესაძლოა მოახდინონ შესაბამისი ფულადი ნაკადების გენერირება, ჩამოწერას დაქვემდებარებული თანხების გადასახდელად. ეს შეფასება ხორციელდება ინდივიდუალური აქტივის დონეზე.

ადრე ჩამოწერილი თანხების ანაზღაურება შესულია მოგება ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგების „ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურების ზარალის“ მუხლში.

ჩამოწერილი ფინანსური აქტივები კვლავ შეიძლება იყოს აღსრულების საგანი, ბანკის ვალდებულებების აღდგენის პროცედურებთან შესაბამისობის უზრუნველსაყოფად.

(ე) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავალდებულო რეზერვი სებ-ში

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში არსებულ ნაღდ ფულს, მოთხოვნებს სებ-ის მიმართ, სავალდებულო მარაგების გამოკლებით, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და სხვა მაღალლიკვიდურ ფინანსურ აქტივებს სამ თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით, რომლებსაც აქვს სამართლიანი ღირებულების შეცვლის უმნიშვნელო რისკი და გამოიყენება ბანკის მიერ მოკლევადიანი ვალდებულებების სამართავად. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ე) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები და სავალდებულო რეზერვი სებ-ში (გაგრძელება)

სავალდებულო მარაგების ნაშთი წარმოადგენს პროცენტიან ანაზარს, რომელიც დაანგარიშდება სებ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების შესაბამისად და რომელთა ამოღებადობა შეზღუდულია. სავალდებულო რეზერვის ანაზარი სებ-ში არ მიიჩნევა ფულადი სახსრების ეკვივალენტად, მისი ამოღებადობის შეზღუდვის გამო.

(ვ) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

„მომხმარებლებზე გაცემული სესხების“ მუხლი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მოიცავს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ სასესხო ფინანსურ აქტივებს; ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ზღვრული პირდაპირი საოპერაციო დანახარჯების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(ზ) საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში „საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების“ მუხლი მოიცავს: ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალდებულო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (იხ. 3(ე)(ii) შენიშვნა); ისინი თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება, ზღვრული პირდაპირი საოპერაციო დანახარჯების დამატებით და შემდგომში მათი ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

(თ) დასაკუთრებული ქონება

დასაკუთრებული ქონება წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცდილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შეძენისას ფასდება შესაბამისი სესხის წმინდა სააღრიცხვო ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, სხვა ფინანსურ აქტივებში ან მარაგებში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის განზრახვაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად.

(ი) ანარიცხები

ანარიცხი აღიარდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როდესაც ბანკს ექნება სამართლებრივი და კონსტრუქციული ვალდებულება განვლილი მოვლენის შედეგის სახით, და სავარაუდოა, რომ ვალდებულების დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკური სარგებლის გადინება. თუ ეფექტი არსებითია, ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით დაბეგრამდე განაკვეთით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს და, შესაბამის შემთხვევაში, ვალდებულების შესაბამის რისკებს.

(კ) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. მარაგების თვითღირებულება ეყრდნობა კონკრეტულ იდენტიფიცირების მეთოდს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ან კონვერტაციის ხარჯებს და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეული საქმიანობის პროცესში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის სავარაუდო ხარჯები.

(ლ) ფინანსური გარანტიები და სასესხო ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები არის ისეთი ხელშეკრულებები, რომლებიც ბანკს ავალდებულებს გარკვეული შენატანების განხორციელებას, რომ გარანტიის მფლობელს აუნაზღაუროს ზარალი, რომელიც მან განიცადა კონკრეტული დებიტორის მიერ სავალდებულო ინსტრუმენტის პირობების თანახმად გადახდის დაგვიანების გამო. სასესხო ვალდებულებები ადრე მითითებული პირობების ფარგლებში კრედიტის შეთავაზების უცვლელი ვალდებულებებია.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ლ) ფინანსური გარანტიები და სასესხო ვალდებულებები (გაგრძელება)

გაცემული ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ამის შემდეგ, ისინი შემდეგი სახით ფასდება:

- ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში განსაზღვრული ზარალის რეზერვს (იხ. 3(დ) შენიშვნა) და შესაბამის შემთხვევაში ფასს (IFRS) 15-ის პრინციპების თანახმად აღიარებული შემოსავლის კუმულაციური თანხით შემცირებულ თავდაპირველად აღიარებულ თანხას შორის უმაღლესით;

ბანკს არ გაუცია სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და აისახება მოგებაში ან ზარალში.

(მ) ფინანსური გარანტიები და სასესხო ვალდებულებები

სხვა სასესხო ვალდებულებებისთვის:

- ბანკი აღიარებს ზარალის რეზერვს (იხილეთ 3(დ)(iv) შენიშვნა).

ანარიცხებში შესულია ფინანსური გარანტიებიდან და სასესხო ვალდებულებებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებები.

(ნ) შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

შენობა-ნაგებობები და აღჭურვილობა ასახულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. უმნიშვნელო რემონტისა და ტექნოლოგიური ხარჯების აღიარება ხდება ხარჯების ნაწილში მათი გაწევისთანავე. შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების ძირითადი ნაწილების ან კომპონენტების შეცვლის დანახარჯები კაპიტალიზდება და შეცვლილი ნაწილები ჩამოიწერება.

თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს ხელმძღვანელობა აფასებს, არსებობს თუ არა შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების გაუფასურების რაიმე ნიშანი. რომელიმე ზემოთ მითითებული ინდიკატორის არსებობის შემთხვევაში, ხელმძღვანელობა აფასებს ანაზღაურებად ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრება როგორც აქტივის გასაყიდი ღირებულებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და მის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. საბალანსო ღირებულება მცირდება ანაზღაურებად ღირებულებამდე და გაუფასურების ზარალი აისახება წლის მოგებაში ან ზარალში. გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებულია აქტივისათვის წინა წლებში, გაუქმდება, თუ ადგილი ჰქონდა ცვლილებას გაანგარიშებებში, რომლებიც გამოყენებული იქნა აქტივის გამოყენების ღირებულების ან გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით.

გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი, რომლებიც განისაზღვრება მიღებული შემოსულობის შედარებით საბალანსო ღირებულებასთან, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

მიწას ცვეთა არ ერიცხება. შენობა-ნაგებობებისა და მოწყობილობების სხვა ნაწილების ცვეთა გამოიანგარიშება დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რათა მოხდეს მათი ხარჯის განაწილება ნარჩენ ღირებულებაზე მათი სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

შენობა-ნაგებობები	50 წელი
საოფისე და კომპიუტერული აღჭურვილობა	5-15 წელი
ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	5 წელი
ავეჯი და სხვა გრძელვადიანი აქტივები	5 წელი
საიჯარო გაუმჯობესებები	5-10 წელი

აქტივის ნარჩენი ღირებულება წარმოადგენს სავარაუდო თანხას, რომელსაც ბანკი აქტივის გასვლიდან მიიღება, გასვლის სავარაუდო დანახარჯების გამოკლებით, აქტივი უკვე მოძველებული და ისეთ მდგომარეობაში რომ ყოფილიყო, როგორც მოსალოდნელია სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებისთვის. აქტივების ნარჩენი ღირებულების და სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ო) გუდვილი

გუდვილი არის ნამეტი შესყიდვის ხარჯსა და შეძენის თარიღისთვის შესყიდული შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოს ამოცნობად აქტივებში, ვალდებულებებსა და პირობით ვალდებულებებში შემსყიდველი საწარმოს წილის სამართლიან ღირებულებას შორის. შვილობილი საწარმოების შეძენისას წარმოქმნილი გუდვილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილია ცალკე. გუდვილი აისახება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი გაუფასურების ზარალი, ასეთის არსებობის შემთხვევაში.

ბანკი ამოწმებს გუდვილის გაუფასურებას სულ მცირე ყოველწლიურად და ყოველთვის, როცა არსებობს გუდვილი გაუფასურების შესაძლო ნიშნები. გუდვილი ნაწილდება ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულზე ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფებზე, რომლებიც სავარაუდოდ საწარმოთა გაერთიანების შედეგად მიღებული სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ. ასეთი ერთეულები ან ერთეულების ჯგუფები წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ბანკი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს და ისინი უნდა აღემატებოდეს საოპერაციო სეგმენტის სიდიდეს. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის შიგნით ისეთი ოპერაციის შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობა ან ზარალი, რომელზეც გუდვილი იყო განაწილებული, შეიცავს შეწყვეტილ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილის საბალანსო ღირებულებასაც, და ფასდება შეწყვეტილი ოპერაციისა და ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის დარჩენილი ნაწილის ხვედრითი წილების საფუძველზე.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გუდვილთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

(პ) არამატერიალური აქტივები, გუდვილის გარდა

შემენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. შემენილი კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ლიცენზიების კაპიტალიზება ხდება იმ დანახარჯების საფუძველზე, რომლებიც გაწეულია კონკრეტული პროგრამული უზრუნველყოფის შესაძენად და სამუშაო პირობებში მოსაყვანად. ამორტიზაცია მოგებასა და ზარალს ერიცხება წრფივი მეთოდით არამატერიალური აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე. სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადა ერთიდან ათ წლამდე მერყეობს.

(ჟ) სააქციო კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც საკუთარი კაპიტალი. ზღვრული დანახარჯები პირდაპირ მიკუთვნება ჩვეულებრივი აქციების გამოშვებასთან და წილობრივი ოფციონები აღიარდება საკუთარი კაპიტალიდან დაქვითვის სახით, ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტების გამოკლებით.

დივიდენდები

ბანკის მიერ დივიდენდების გამოცხადება და გადახდა ექვემდებარება საქართველოს დადგენილ წესებსა და ნორმატიულ აქტებს. ჩვეულებრივ აქციებთან დაკავშირებული დივიდენდები აისახება გაუნაწილებელი მოგების მიკუთვნებით, ამ დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში.

(რ) მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ის უკავშირდება პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ მუხლებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(რ) მოგების გადასახადი (გაგრძელება)

მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის, აქტივის ან ვალდებულების საწყისი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც ფასდება ბანკის საქმიანობის საფუძველზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში კომპონენტის სახით.

გადავადებული გადასახადი

გადავადებული გადასახადი აღიარდება ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების და საგადასახადო მიზნებისთვის გამოყენებული თანხების საბალანსო ღირებულებას შორის დროებით სხვაობასთან მიმართებაში. გადავადებული გადასახადი არ აღიარდება შემდეგი დროებითი სხვაობებისთვის:

- ▶ გარიგებაში აქტივების ან ვალდებულებების საწყისი აღიარება, რაც არ წარმოადგენს საწარმოთა გაერთიანებას და რომელიც არ მოქმედებს არც სააღრიცხვო და არც დასაბეგრ მოგებაზე ან ზარალზე;
- ▶ შვილობილ, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში ინვესტირებასთან დაკავშირებული დროებითი სხვაობები, იმის გათვალისწინებით შეუძლია თუ არა ბანკს დროებითი სხვაობების გაუქმების ვადების კონტროლი და სავარაუდოა, რომ ისინი არ შემოიზღუდება განჭვრეტად მომავალში.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალებზე, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებზე და დაქვითვად დროებით სხვაობებზე, თუ ნავარაუდევია, რომ მომავალი დასაბეგრი მოგება ხელმისაწვდომი იქნება დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად. მომავალი დასაბეგრი მოგება განისაზღვრება შესაბამისი დასაბეგრი დროებითი სხვაობების შემოიზღუდების საფუძველზე. თუ დასაბეგრი დროებითი სხვაობების თანხა არ შეესაბამება გადავადებული საგადასახადო აქტივის სრულად აღიარებას, მაშინ მომავალი დასაბეგრი მოგება, რომელიც კორექტირდება არსებული დროებითი სხვაობების შემოიზღუდებისთვის, გათვალისწინდება ბანკში ინდივიდუალური შვილობილი საწარმოების ბიზნეს გეგმების საფუძველზე. გადავადებული საგადასახადო აქტივები გადაიხედება თითოეულ საანგარიშგებო თარიღში და შემცირდება მაშინ, თუ აღარ არის სავარაუდო, რომ მოხდება დაკავშირებული საგადასახადო სარგებლის რეალიზაცია; ამგვარი შემცირება შემოიზღუდება მაშინ, როდესაც გაუმჯობესება მომავალი დასაბეგრი მოგების გაუმჯობესების ალბათობა.

(ს) იჯარა

ბანკი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას იჯარის ვადის დაწყების თარიღში. აქტივის გამოყენების უფლება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ს) იჯარა (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლებაზე შემდეგ ირიცხება ცვეთა წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარის ვადის ბოლომდე. ამასთან, აქტივის გამოყენების უფლება პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების კონკრეტული ხელახალი შეფასების გათვალისწინებით.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღში გადაუხდელი საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით, რომელიც დისკონტირდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, ან, იმ შემთხვევაში, თუ ამგვარი განაკვეთის ობიექტურად შეფასება შეუძლებელია, ბანკის ზღვრული სასესხო განაკვეთით. ზოგადად, ფასდაკლების განაკვეთის სახით გამოიყენება ზღვრული სასესხო განაკვეთი.

საიჯარო ვალდებულება ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. ის ხელახლა ფასდება, როდესაც ადგილი აქვს მომავალი საიჯარო გადახდების ან იმის შეფასების ცვლილებას, ბანკი ისარგებლებს თუ არა ვადის გახანგრძლივების ან ხელშეკრულების შეწყვეტის შესაძლებლობით. შესაბამისი კორექტირება კეთდება აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებაში, ან თანხა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, თუ აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება ნულამდე შემცირდება.

ბანკმა გადაწყვიტა არ ეღიარებინა აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების და მოკლევადიანი იჯარებისთვის. ბანკი აღიარებს წინამდებარე იჯარებთან დაკავშირებულ საიჯარო გადახდებს ხარჯის სახით, წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადაზე.

(ტ) ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ქვემოთ განსაზღვრულია ახალი და გადასინჯული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის. ბანკი ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 17), ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს (IFRS) 17 ჩაანაცვლებს ფასს (IFRS) 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს (IFRS) 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამოწვევისგან. ფასს (IFRS) 17-ის მიზანია სააღრიცხვო მოდელის შექმნა სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რაც მეტად სასარგებლო და თანმიმდევრულია მზღვევებისთვის. ფასს (IFRS) 4-ის მოთხოვნებისგან განსხვავებით, რომლებიც მეტწილად წინა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებას ეფუძნება, ფასს (IFRS) 17 განსაზღვრავს სადაზღვევო ხელშეკრულებების სრულყოფილ მოდელს, რომელიც ბუღალტრული აღრიცხვის ყველა შესაბამის ასპექტს ითვალისწინებს. ფასს (IFRS) 17-ის ბირთვი წარმოადგენს ზოგად მოდელს, რომელსაც ემატება:

- ▶ სპეციფიური ადაპტირება ხელშეკრულებებისთვის პირდაპირი მონაწილეობის შესაძლებლობით (ცვლადი საფასურის მიდგომა)
- ▶ გამარტივებული მეთოდი (პრემიის განაწილების მიდგომა) მეტწილად მოკლევადიანი ხელშეკრულებებისთვის.

ფასს (IFRS) 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შესადარისი რიცხობრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს (IFRS) 9-სა და ფასს (IFRS) 15-ს, ფასს (IFRS) 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს. მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ ბანკზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

3. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

(ტ) ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება: „ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირება“, 2020 წლის იანვარში ბასს-მა გამოცა ბასს (IAS) 1-ის 69–დან 76–მდე პუნქტების ცვლილება – ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირების მოთხოვნების განსაზღვრად. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რას გულისხმობს ანგარიშსწორების გადავადების უფლება;
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის;
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს შესაძლებლობა იმისა, რომ საწარმო ისარგებლოს გადავადების უფლებით;
- ▶ რომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში განივთებული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად იქნება წილობრივი ინსტრუმენტი, ვალდებულების ვადები არ იმოქმედებს მის კლასიფიკაციაზე.

ცვლილებები ძალაშია წლიური 2023 წლის 1 იანვარს დაწყებული ან მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდისთვის და მათი გამოყენება რეტროსპექტულად მოხდება. მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს გავლენა ექნებათ ბანკზე.

„სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება“ – ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება

2021 წლის თებერვალში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ გამოსცა ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება, რომელშიც განსაზღვრულია ტერმინი „სააღრიცხვო შეფასება“. ეს ცვლილება განმარტავს სხვაობას სააღრიცხვო შეფასების ცვლილებასა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის, ასევე ხარვეზების გამოსწორებას. ამასთან, ცვლილებაში მოცემულია როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ტექნიკას და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების განსახორციელებლად.

ცვლილება ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრით დაწყებული და შემდგომი წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და ვრცელდება ცვლილებაზე სააღრიცხვო პოლიტიკაში და ცვლილებაზე სააღრიცხვო შეფასებებში, რომლებიც ამ პერიოდის დასაწყისში ან შემდგომ პერიოდებში წარმოიშობა. ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება, ამ ფაქტის გამჟღავნებამდე.

მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ ბანკზე.

„სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ – ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ

2021 წლის თებერვალში ბასს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის და ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის მე-2 განცხადების – არსებითობასთან დაკავშირებული მსჯელობები – ცვლილება, რომელშიც მან წარმოადგინა სახელმძღვანელო მითითებები და მაგალითები საწარმოების დასახმარებლად სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების არსებითობასთან დაკავშირებულ მსჯელობაში. ცვლილების მიზანია დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენაში, რომლებიც მეტად სასარგებლოა საწარმოების „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნის ჩასანაცვლებლად მათი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნით და სახელმძღვანელო მითითების დასამატებლად იმაზე, თუ როგორ იყენებენ საწარმოები არსებითობის კონცეფციას სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში.

ბასს (IAS) 1-ის ეს ცვლილება ვრცელდება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე, ამასთან ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება. რადგან პრაქტიკული მე-2 განცხადების ცვლილება უზრუნველყოფს არასავალდებულო სახელმძღვანელო მინიშნებებს ტერმინის „არსებითი“ განმარტების სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციაში გამოყენებაზე, ამ ცვლილების ძალაში შესვლის თარიღი საჭირო არ არის.

ბანკი აფასებს ამ ცვლილების გავლენას ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე მათი გავლენის შესაფასებლად.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა

ამ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია ბანკის ფინანსურ რისკებზე დაქვემდებარების შესახებ. ბანკის ფინანსური რისკის მართვის სტრუქტურის შესახებ ინფორმაცია იხილეთ 23-ე შენიშვნაში.

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები

გაუფასურების შეფასებისას გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები, დაშვება და ტექნიკა

იხილეთ სააღრიცხვო პოლიტიკა 3(ე)(iv) შენიშვნაში.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

იმის განსაზღვრისას, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი (ე.ი. ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკი) მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი ითვალისწინებს გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, რომელიც შესაბამისია და ხელმისაწვდომია გაუმართლებელი ხარჯის ან ძალისხმევის გარეშე, მათ შორის რაოდენობრივი და თვისებრივი ინფორმაციის და ანალიზის ჩათვლით, რომელიც ბანკის გამოცდილებას, კრედიტის საექსპერტო შეფასებას და საპროგნოზო ინფორმაციას ეფუძნება.

იმის განსაზღვრად, ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში, ბანკი შემდეგ კრიტერიუმებს იყენებს:

- ▶ 30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების მქონე დავალიანება;
- ▶ მისი ფინანსური მდგომარეობა გაუარესდა და ზემოქმედება რესტრუქტურირებულია;
- ▶ სხვა სისუსტეები, რომლებსაც ბანკი თვლის, რომ ნეგატიური გავლენა ექნება მსესხებლის შესრულების მაჩვენებლებზე (მაგ. საყურადღებო სიაში შემავალი კლიენტები);
- ▶ კონტამინაციის პრინციპის გამო კონკრეტული მსესხებლის ყველა დავალიანება გადანაწილდება ამგვარი მსესხებლისთვის ხელმისაწვდომ ყველაზე მაღალი საკრედიტო რისკის ეტაპზე საანგარიშგებო თარიღისთვის.

დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის გენერირება

ვადაგადაცილებული დღეები უპირატეს ამოსავალ მონაცემებს წარმოადგენს დეფოლტის ალბათობის ვადების მიხედვით საპროცენტო განაკვეთების სტრუქტურის განსაზღვრებისთვის, მიგრაციის მატრიცების მარკოვის მოდელში ყველა დაქვემდებარებისთვის. მიგრაციის მატრიცები აიგება ბოლო 60 თვის მონაცემების გამოყენებით და დაანგარიშდება სესხის ნომრების საფუძველზე.

განსაზღვრება იმისა, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა.

ბანკი ყოველ საანგარიშგებო პერიოდში აფასებს საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების შემდეგ. რა ითვლება მნიშვნელოვნად განსხვავდება სესხის სხვადასხვა ტიპებისთვის, კონკრეტულად ინდივიდუალურად და კოლექტიურად შეფასებულ ფინანსურ აქტივებს შორის. ბანკი იყენებს ფინანსური აქტივების ვადაგადაცილების სტატუსს, როგორც უკუსვლის მაჩვენებელი და სხვა თვისებრივი ინდიკატორები იმის შესაფასებლად, აქვს თუ არა ადგილი საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას.

საჭიროების შემთხვევაში, ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არის მომენტი, როდესაც აქტივი 30 დღეზე მეტ ხანს არის ვადაგადაცილებული. ვადაგადაცილებული დღეები განისაზღვრება გადახდის ყველაზე ადრეული თარიღიდან გასული დღეების რაოდენობის დაანგარიშებით, რომელთან მიმართებითაც არ მომხდარა სრული თანხის მიღება.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

დეფოლტის განმარტება

ბანკი სესხს დეფოლტირებულად განიხილავს, თუ დაკმაყოფილებულია ქვემოთ მოცემული რომელიმე კრიტერიუმი:

- ▶ 90-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ გაკოტრების საქმეთა რაოდენობა და/ან სასამართლო საქმე, რომლებმაც შესაძლოა გავლენა იქონიონ კომპანიის მიერ ვალდებულებების მომსახურების უნარზე;
- ▶ მსესხებლის გარდაცვალება, მსესხებლის კომპანიის ლიკვიდაცია (იურიდიული პირის შემთხვევაში);
- ▶ თაღლითობის შემთხვევა ან სხვა ფორს-მაჟორული ვითარება, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედოს მსესხებლის მიერ ვალის დაფარვის უნარზე.

კონტამინაციის ეფექტი მიიჩნევა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის და დეფოლტის განსაზღვრებად, რომლითაც კონკრეტული მსესხებლის ყველა დავალიანება გადანაწილდება ამგვარის მსესხებლისთვის კონკრეტულ ხელმისაწვდომ ყველა დავალიანებაზე საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით; დეფოლტის სტატუსი რეგულარულად (თვეში ერთხელ) ფასდება. ზოგადად სესხი დეფოლტირებულად რჩება, თუ მისი არსებობის მანძილზე ის სულ მცირე ერთხელ იყო დეფოლტირებული, თუმცა ეს შემთხვევები იშვიათად ხდებოდა, რასაც ბანკი ცალკე აფასებს.

მოდელირებული ფინანსური აქტივები

სესხის სახელშეკრულებო პირობები შეიძლება რამდენიმე მიზეზით შეიცვალოს, რომელთა შორის არის ბაზარზე ვითარების შეცვლა, მომხმარებლის შენარჩუნება და სხვა ფაქტორები, რომლებიც არ უკავშირდება მომხმარებლის არსებული და პოტენციური კრედიტუნარიანობის გაუარესებას. შესაძლოა შეწყდეს ისეთი არსებული სესხი აღიარება, რომლის პირობებიც შეიცვალა და რესტრუქტურისებული სესხი აღიარდეს, როგორც ახალი სესხი სამართლიანი ღირებულებით.

ბანკი ახდენს ფინანსური სირთულეების მქონე მომხმარებლებზე გაცემული სესხების რესტრუქტურისაციას, სესხის დაბრუნების შესაძლებლობების მაქსიმალურად გაზრდის და დეფოლტის რისკის მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით. ბანკის რესტრუქტურისაციის პოლიტიკის ფარგლებში, სესხი რესტრუქტურისდება, თუ მსესხებელმა ბოლო დროს ვერ შეასრულა მის სესხთან დაკავშირებული ვალდებულებები ან თუ არსებობს დეფოლტის მაღალი რისკი, არსებობს მტკიცებულება იმისა, რომ მსესხებელმა ყველა ღონე იხმარა იმისათვის, რომ გადახდა განეხორციელებინა თავდაპირველად შეთანხმებული სახელშეკრულებო პირობებით და მოსალოდნელია, რომ მსესხებელი შეძლებს შეცვლილი პირობების დაკმაყოფილებას.

შეცვლილი პირობები ჩვეულებრივ მოიცავს დაფარვის ვადის გახანგრძლივებას, პროცენტის დაფარვის ვადების ცვლილებას და სესხის თავდებობის პირობების ცვლილებას. რესტრუქტურისაცია საკრედიტო რისკის, დეფოლტისა და კრედიტის გაუფასურების თვისებრივი ინდიკატორია. ამიტომ ბანკი ამგვარ კლიენტს არასტანდარტულად მიიჩნევს და მე-2 სტადიაზე გადადის. განისაზღვრა ზიანის გამოსწორების პერიოდი უმცირესი თანმიმდევრული პერიოდის ექვსი თვის გავლის შემდეგ შეცვლილი გადახდის გრაფიკის მიხედვით რესტრუქტურისებული დავალიანების არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კატეგორიაში გადასვლას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD);
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი – მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალიდან წარმოშობილი თანხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ სტადიაზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებსა და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებებზე.

ბანკი აფასებს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების პარამეტრებს სესხის აღდგენის ისტორიაზე დაყრდნობით, დეფოლტირებული კონტრაქტების მოთხოვნების საპირწონედ. არსებობის მანძილზე გადაუხდელი სესხების აღდგენილი პორტფელის პროცენტის განსასაზღვრად გამოიყენება ძველებური მიდგომა. ამგვარი სესხები ჯგუფდება გადაუხდელი თვეების მიხედვით და დაფარული ნაწილი უკავშირდება თითოეულ ჯგუფს. იმ პორტფელებისთვის, რომლებიც ბოლო დროს გახდა დეფოლტირებული, მომავალ სავარაუდო დაფარვასთან დაკავშირებული პროგნოზის გასაკეთებლად სტატისტიკური მონაცემები გამოიყენება. და ბოლოს, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დასაანგარიშებლად ფულადი ნაკადები დისკონტირდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიხედვით და იყოფა დეფოლტირებულ პორტფელზე.

ანაბრით (ნაღდი ფულით) უზრუნველყოფილი სესხებისთვის და როესაც ანაბრების ვალუტა განსხვავდება სესხის ვალუტისგან, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში დაანგარიშდება იმ შემთხვევაში, თუ ვალუტა 20%-ით გაუფასურდება. ოქროს სალომბარდო სესხების შემთხვევაში, ზარალი უტოლდება სხვაობას დავალიანებასა და ოქროს გირაოს საგანს შორის, რომელიც გადაფასდება ბოლო თორმეტი თვის განმავლობაში ერთი უნციის საშუალო ფასით.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მთლიან მისაღებ თანხას დეფოლტის დროს. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რომელიც დაანგარიშდება დაგეგმილი სესხებისთვის, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის განცალკევებით, თითოეული პერიოდისთვის. სესხის გაცემის მომენტიდან დეფოლტის საშუალო პერიოდის დასაანგარიშებლად ასევე გათვალისწინდება სესხთან დაკავშირებული ქცევა. განვლილი მონაცემების ანალიზმა უჩვენა, რომ ზარალის იდენტიფიცირების პერიოდი 6 თვეს შეადგენს. შესაბამისად, ეს მომენტი გამოიყენება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად, დაგეგმილი ძირითადი თანხის დაფარვების გამოკლებით, საპროგნოზო ვადაგადაცილების თარიღამდე და სამთვლიანი პროცენტის დამატებით, რომელიც ირიცხება ვადაგადაცილების თარიღიდან, იმ თარიღამდე, როდესაც სესხი დეფოლტირებული ხდება.

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათებისა და საკრედიტო ხაზებისთვის დაანგარიშდება პირდაპირ პირვანდელი მონაცემებით, ამ მიზნით დაანგარიშდება გამოყენების მაჩვენებლები – დამტკიცებული ლიმიტიდან გამოყენებული დავალიანების რაოდენობა – ყველა დეფოლტირებული ოვერდრაფტებიდან და საკრედიტო ბარათებიდან.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი

ქვემოთ მოცემული ცხრილები გვიჩვენებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის საწყის და საბოლოო ნაშთებს, ფინანსური ინსტრუმენტების კლასების მიხედვით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – ბიზნეს-სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	2,557	12,956	13,389	28,902	3,364	19,539	8,472	31,375
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	2,641	(2,641)	–	–	2,649	(2,649)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(83)	1,327	(1,244)	–	(168)	168	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(41)	(1,836)	1,877	–	(44)	(2,794)	2,838	–
შემობრუნება	–	–	464	464	–	–	258	258
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	(3,853)	(2,751)	(383)	(6,987)	(4,741)	(2,943)	3,412	(4,272)
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	3,898	–	–	3,898	3,326	–	–	3,326
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1,036)	1,036	–	–	(1,635)	1,635	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,156)	–	1,156	–	(194)	–	194	–
ჩამოწერა	–	–	(976)	(976)	–	–	(1,785)	(1,785)
ნაშთი 31 დეკემბერს	2,927	8,091	14,283	25,301	2,557	12,956	13,389	28,902

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით –სამომხმარებლო სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	473	559	2,907	3,939	650	1,255	2,226	4,131
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	225	(225)	–	–	72	(72)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(4)	423	(419)	–	(12)	12	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(7)	(37)	44	–	(6)	(141)	147	–
შემობრუნება	–	–	41	41	–	–	11	11
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	(506)	(532)	705	(333)	(449)	(576)	1,311	286
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	908	–	–	908	749	–	–	749
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(90)	90	–	–	(81)	81	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(544)	–	544	–	(450)	–	450	–
ჩამოწერა	–	–	(1,341)	(1,341)	–	–	(1,238)	(1,238)
ნაშთი 31 დეკემბერს	455	278	2,481	3,214	473	559	2,907	3,939

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – იპოთეკური სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	171	493	1,008	1,672	264	1,022	890	2,176
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	231	(231)	–	–	106	(106)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(1)	310	(309)	–	(2)	2	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1)	(79)	80	–	(1)	(37)	38	–
შემობრუნება	–	–	11	11	–	–	(34)	(34)
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	(291)	(342)	370	(263)	(241)	(438)	504	(175)
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	439	–	–	439	184	–	–	184
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	(50)	50	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(392)	–	392	–	(89)	–	89	–
ჩამოწერა	–	–	(241)	(241)	–	–	(479)	(479)
ნაშთი 31 დეკემბერს	156	151	1,311	1,618	171	493	1,008	1,672

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სალომზარდო სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	–	–	–	–	–	–	156	156
დაფარვა ქონების დასაკუთრების გზით	–	–	–	–	–	–	–	–
ჩამოწერა	–	–	–	–	–	–	(156)	(156)
ნაშთი 31 დეკემბერს	–	–	–	–	–	–	–	–

ქვემოთ მოცემული ცხრილი იძლევა ინფორმაციას ზემოთ წარმოდგენილ ცხრილებში ნაჩვენებ თანხების შედარების შესახებ, რომელშიც დარდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის საწყისი და საბოლოო ნაშთები, ფინანსური ინსტრუმენტის კლასის მიხედვით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

	2022				სულ
	მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული ლირებულებით – სამომხმარებლო ბიზნეს-სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული იპოთეკური სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული სალომზარდო სესხები	
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	(6,987)	(333)	(263)	–	(7,583)
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	3,899	908	438	–	5,245
სულ	(3,088)	575	175	–	(2,338)
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	(354)	(999)	(304)	(1,587)	(3,244)
სულ	(3,442)	(424)	(129)	(1,587)	(5,582)

	2021				სულ
	მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული ლირებულებით – სამომხმარებლო ბიზნეს-სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული იპოთეკური სესხები	გაცემული სესხები ამორტიზებული სალომზარდო სესხები	
წმინდა ზარალის რეზერვის ხელახალი შეფასება	(4,272)	286	(175)	156	(4,005)
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	3,326	749	184	–	4,259
სულ	(946)	1,035	9	156	254
ადრე ჩამოწერილი აქტივების აღდგენა	(422)	(1,628)	(391)	–	(2,441)
სულ	(1,368)	(593)	(382)	156	(2,187)

სესხების პორტფელის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში განხორციელებული მნიშვნელოვანი ცვლილებები ქვემოთ არის განმარტებული.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – ბიზნეს-სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	622,127	106,023	32,499	760,649	510,337	153,866	26,686	690,889
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	31,949	(31,949)	–	–	21,345	(21,345)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(21,004)	23,595	(2,591)	–	(21,960)	21,960	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(7,020)	(10,171)	17,191	–	(4,672)	(16,021)	20,693	–
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	391,858	–	–	391,858	345,437	–	–	345,437
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(9,006)	9,006	–	–	(15,628)	15,628	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(4,157)	–	4,157	–	(603)	–	603	–
სესხების დაფარვა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(260,516)	(34,204)	(15,180)	(309,900)	(212,129)	(48,065)	(14,391)	(274,585)
შემობრუნება	–	–	1,157	1,157	–	–	693	693
ჩამოწერა	–	–	(978)	(978)	–	–	(1,785)	(1,785)
ნაშთი 31 დეკემბერს	744,231	62,300	36,255	842,786	622,127	106,023	32,499	760,649

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სამომხმარებლო სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	91,832	4,629	4,999	101,460	87,538	9,382	5,134	102,054
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	2,055	(2,055)	–	–	680	(680)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(683)	1,245	(562)	–	(1,387)	1,387	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,191)	(318)	1,509	–	(634)	(1,071)	1,705	–
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	69,602	–	–	69,602	42,695	–	–	42,695
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(678)	678	–	–	(680)	680	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(933)	–	933	–	(683)	–	683	–
სესხების დაფარვა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(49,563)	(1,898)	(1,300)	(52,761)	(35,167)	(5,056)	(1,431)	(41,654)
შემობრუნება	–	–	188	188	–	–	147	147
გადატანა განმეორებითი სეგმენტაციის გამო	–	–	–	–	(530)	(13)	(1)	(544)
ჩამოწერა	–	–	(1,341)	(1,341)	–	–	(1,238)	(1,238)
ნაშთი 31 დეკემბერს	110,441	2,281	4,426	117,148	91,832	4,629	4,999	101,460

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – იპოთეკური სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	92,993	6,829	2,370	102,192	100,105	11,508	1,885	113,498
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,191	(3,191)	–	–	1,623	(1,623)	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	(457)	979	(522)	–	(1,009)	1,009	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(329)	(1,362)	1,691	–	(447)	(1,001)	1,448	–
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	27,808	–	–	27,808	22,768	–	–	22,768
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	(623)	623	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	(1,047)	–	1,047	–	(247)	–	247	–
სესხების დაფარვა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	(30,244)	(1,417)	(712)	(32,373)	(29,705)	(3,702)	(760)	(34,167)
შემოტრუნება	–	–	41	41	–	–	30	30
გადატანა განმეორებითი სეგმენტაციის გამო	–	–	–	–	528	15	(1)	542
ჩამოწერა	–	–	(241)	(241)	–	–	(479)	(479)
ნაშთი 31 დეკემბერს	91,915	1,838	3,674	97,427	92,993	6,829	2,370	102,192

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სალომზარდო სესხები	2022				2021			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ნაშთი 1 იანვარს	20,418	–	–	20,418	30,053	–	–	30,053
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-2 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
გადატანა მე-3 სტადიაზე	–	–	–	–	–	–	–	–
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივები	5,442	–	–	5,442	4,743	–	–	4,743
სესხების დაფარვა და სხვა მოძრაობები (უცხოური ვალუტის გადაფასების ჩათვლით)	2,549	–	–	2,549	(14,378)	–	156	(14,222)
ჩამოწერა	–	–	–	–	–	–	(156)	(156)
ნაშთი 31 დეკემბერს	28,409	–	–	28,409	20,418	–	–	20,418

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)

კრედიტის ხარისხის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – ბიზნეს-სესხები	2022 წლის 31 დეკემბერი				2021 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაუცილებელი	724,917	52,138	14,495	791,550	606,003	92,659	13,331	711,993
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	19,312	6,381	562	26,255	16,124	8,831	2,101	27,056
30–90 დღემდე ვადაგადაცილება	–	3,782	2,140	5,922	–	4,533	4,566	9,099
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	–	–	19,059	19,059	–	–	12,501	12,501
სულ ბიზნეს-სესხები, მთლიანად	744,229	62,301	36,256	842,786	622,127	106,023	32,499	760,649
ზარალის რეზერვი	(2,927)	(8,091)	(14,283)	(25,301)	(2,557)	(12,956)	(13,389)	(28,902)
საბალანსო ღირებულება	741,302	54,210	21,973	817,485	619,570	93,067	19,110	731,747

კრედიტის ხარისხის ანალიზი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სამომხმარებლო სესხები	2022 წლის 31 დეკემბერი				2021 წლის 31 დეკემბერი			
	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	სულ
ვადაგადაუცილებელი	108,878	1,175	1,367	111,420	86,378	3,600	2,628	92,606
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	1,564	411	594	2,569	5,454	457	410	6,321
30–90 დღემდე ვადაგადაცილება	–	695	320	1,015	–	572	495	1,067
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	–	–	2,144	2,144	–	–	1,466	1,466
სულ სამომხმარებლო სესხები, მთლიანად	110,442	2,281	4,425	117,148	91,832	4,629	4,999	101,460
ზარალის რეზერვი	(455)	(277)	(2,481)	(3,213)	(473)	(559)	(2,907)	(3,939)
საბალანსო ღირებულება	109,987	2,004	1,944	113,935	91,359	4,070	2,092	97,521

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)**

<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – იპოთეკური სესხები</i>	<i>2022 წლის 31 დეკემბერი</i>				<i>2021 წლის 31 დეკემბერი</i>			
	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
ვადაგადაუცილებელი	90,396	1,404	2,232	94,032	92,349	5,985	1,992	100,326
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	1,519	236	297	2,052	644	530	–	1,174
30–90 დღემდე	–	198	–	198	–	314	48	362
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	–	–	1,145	1,145	–	–	330	330
სულ იპოთეკური სესხები, მთლიანად	91,915	1,838	3,674	97,427	92,993	6,829	2,370	102,192
ზარალის რეზერვი	(157)	(152)	(1,310)	(1,619)	(171)	(493)	(1,008)	(1,672)
საბალანსო ღირებულება	91,758	1,686	2,364	95,808	92,822	6,336	1,362	100,520

<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით – სალომზარდო სესხები</i>	<i>2022 წლის 31 დეკემბერი</i>				<i>2021 წლის 31 დეკემბერი</i>			
	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>სულ</i>
ვადაგადაუცილებელი	28,409	–	–	28,409	20,340	–	–	20,340
ვადაგადაცილებული 30 დღეზე ნაკლები ხნით	–	–	–	–	78	–	–	78
30–90 დღემდე	–	–	–	–	–	–	–	–
ვადაგადაცილებული 90 დღეზე მეტი ხნით	–	–	–	–	–	–	–	–
სულ სალომზარდო სესხები, მთლიანი	28,409	–	–	28,409	20,418	–	–	20,418
ზარალის რეზერვი	–	–	–	–	–	–	–	–
საბალანსო ღირებულება	28,409	–	–	28,409	20,418	–	–	20,418

ტერმინების განმარტება: 1-ლი სტადია, მე-2 სტადია, მე-3 სტადია შესულია 3(ე)(iv) შენიშვნაში.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი მოიცავს მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივებს, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა. მათთან დაკავშირებით ბანკს ცვლილებით გამოწვეულ არსებული ზარალი არ განუცდია.

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
პერიოდის განმავლობაში რესტრუქტურირებული სესხები	10,568	27,239
საწყისი აღიარების შემდეგ შეცვლილი სესხები		
რესტრუქტურირებული სესხების მთლიანი საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბრის მდგომარეობით, რომლისთვისაც სტადია შეიცვალა (1-ლი სტადია) ბოლო 12 თვის განმავლობაში	425	3,917
რესტრუქტურირებული 1-ლი სტადიის სესხების რისკის ზომა (მეთოდოლოგიის ცვლილება)	5,385	–

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

4. ფინანსური რისკის მიმოხილვა (გაგრძელება)**კრედიტის ხარისხის ანალიზი (გაგრძელება)**

უზრუნველყოფის ან სხვა საკრედიტო გაუმჯობესებების არარსებობის შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ინდივიდუალურად შეფასებული მე-3 სტადიის სამომხმარებლო სესხებისთვის 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იქნებოდა შემდეგი ოდენობით მაღალი:

	2022	2021
ბიზნეს-სესხები	25,237	20,276
სამომხმარებლო სესხები	2,305	2,214
იპოთეკური სესხები	1,128	891
სულ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	28,670	23,381

ბანკი არ აწარმოებს კოლექტიურად შეფასებული სესხების უზრუნველყოფის შეფასებას.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2022	2021
ნაღდი ფული	38,959	34,284
ანგარიშები სებ-ში	28,814	23,129
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში		
„A“-დან „A+“-მდე რეიტინგით	939	16,335
„BBB“-დან „BBB+“-მდე რეიტინგით	1,847	2,605
„B“-დან „BB+“-მდე რეიტინგით	52,949	3,530
შეფასების გარეშე	1,071	1,109
სულ მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	56,806	23,579
მთლიანი ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	124,579	80,992

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა ერთი საბანკო ანგარიში (2021 წელს: არცერთი ანგარიში), რომლის ნაშთი საკუთარი კაპიტალის 10%-ს აღემატება. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფულადი სახსრების ეკვივალენტებს 1-ელ სტადიას განაკუთვნებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2021 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი სტადია). ხელმძღვანელობის შეფასებით საანგარიშგებო თარიღში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია.

6. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2022	2021
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		
კორპორატიული ფასიანი ქაღალდები	74,406	39,303
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ფასიანი ქაღალდები	68,235	87,737
საქართველოს ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატები	14,819	-
სულ მთლიანი საბალანსო ღირებულება	157,460	127,040
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(47)	(35)
სულ წმინდა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,413	127,005

ბანკი ფლობს საქართველოს მთავრობის, საქართველოს ეროვნული ბანკისა და კორპორატიული ემიტენტების მიერ გამოშვებულ სავალ ფასიანი ქაღალდების პორტფელს.

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები საბალანსო ღირებულებით 69,719 ათასი ლარი (2021 წ.: 74,071) გამოიყენება საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებული სესხების უზრუნველყოფის საგნის სახით (მე-12 შენიშვნა).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

6. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები (გაგრძელება)

ყველა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდი გამოხატულია ლარში და მათი სახელშეკრულებო საპროცენტო განაკვეთი და ვადა ასეთია:

	2022 წლის 31 დეკემბერი		2021 წლის 31 დეკემბერი	
	ნომინალური		ნომინალური	
	საპროცენტო		საპროცენტო	
	განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა	განაკვეთი, %	დაფარვის ვადა
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	7–15	2023–2028	7–10	2022–2028

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული არ არის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს 1-ელ სტადიას განაკვეთებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2021 წ.: 1-ლი სტადია).

მომხმარებელი 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების საკრედიტო ზარალის რეზერვში 12 ათას ლარს შეადგენს (2021 წ.: 34 ათასი).

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

	2022	2021
ბიზნეს-სესხები	842,786	760,649
სამომხმარებლო სესხები	117,148	101,460
იპოთეკური სესხები	97,427	102,192
სალომბარდო სესხები	28,409	20,418
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	1,085,770	984,719
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი (მე-4 შენიშვნა)	(30,133)	(34,513)
მომხმარებლებზე გაცემული წმინდა სესხები	1,055,637	950,206

ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და სესხების კრედიტის ხარისხის შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

(ა) სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მეტწილად მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2022	2021
ვაჭრობა და მომსახურება	389,853	346,709
მშენებლობა	251,627	239,533
ფიზიკური პირები	214,574	203,652
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	131,152	89,479
ოქროს ლომბარდი	28,409	20,418
ჯანდაცვა	24,754	22,883
საფინანსო დაწესებულებები	17,139	17,167
ენერგეტიკა	15,271	20,386
სხვა	12,991	24,492
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	1,085,770	984,719

37,691 ათასი ლარის ოდენობით სესხები (2021 წ.: 43,980 ათასი ლარი) დაგირავებულია სებ-სგან მიღებული სესხის ფარგლებში. იხ. მე-12 შენიშვნა.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**(ბ) მნიშვნელოვანი მოცულობის კრედიტები**

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის არცერთი მსესხებლის ნაშთი აღემატებოდა კაპიტალის 10%-ს (2021 წ.: არცერთი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის სესხების კონცენტრაცია წარმოადგენდა ათ უმსხვილეს მსესხებელზე გაცემულ 100,443 ათას ლარს (2021 წ.: 116,114 ათასი ლარი). აღნიშნული სესხებისათვის აღიარდა 246 ათასი ლარის ოდენობის რეზერვი (2021 წ.: 132 ათასი ლარი).

(გ) უზრუნველყოფის საგნისა და კრედიტის ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებების ანალიზი

მომხმარებლის ზოგადი კრედიტუნარიანობა მისთვის გაცემული სესხის საკრედიტო ხარისხის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაჩვენებელია. თუმცა, უზრუნველყოფის საგანი დამატებით გარანტიებს ქმნის და ბანკი, როგორც წესი, მსესხებლებისგან მოითხოვს უზრუნველყოფის საგნის წარმოდგენას.

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკმა შეიმუშავა უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

ხელმძღვანელობა ირწმუნება, რომ ბიზნეს სესხების, სალომბარდო სესხებისა და იპოთეკური სესხების უმეტესობა სრულად იფარება უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების უზრუნველყოფის საგნები და საკრედიტო ხარისხის გაუმჯობესების სხვა საშუალებები, გაუფასურების გამოკლებით, უზრუნველყოფის საგნის ტიპების მიხედვით:

<i>რისკის ნეტო ოდენობა</i>						
<i>2022 წლის 31 დეკემბრის</i>	<i>უმრავი ქონება</i>	<i>ფულადი უზრუნველ- ყოფა</i>	<i>სხვა</i>	<i>უზრუნველყოფის გარეშე</i>	<i>ძვირფასი ლითონები</i>	<i>სულ</i>
<i>ბიზნეს-სესხი</i>	735,109	15,836	39,731	26,416	393	817,485
<i>სამომხმარებლო</i>	36,689	6,190	25,836	45,220	–	113,935
<i>იპოთეკური</i>	95,133	675	–	–	–	95,808
<i>ოქროს ლომბარდი</i>	–	–	19,312	–	9,097	28,409
სულ	866,931	22,701	84,879	71,636	9,490	1,055,637

<i>რისკის ნეტო ოდენობა</i>						
<i>2021 წლის 31 დეკემბრის</i>	<i>უმრავი ქონება</i>	<i>ფულადი უზრუნველ- ყოფა</i>	<i>სხვა</i>	<i>უზრუნველყოფის გარეშე</i>	<i>ძვირფასი ლითონები</i>	<i>სულ</i>
<i>ბიზნეს-სესხი</i>	681,760	13,607	29,177	7,078	125	731,747
<i>იპოთეკური</i>	99,794	543	120	61	–	100,518
<i>სამომხმარებლო</i>	34,977	16,484	5,899	40,163	–	97,523
<i>ოქროს ლომბარდი</i>	–	–	12,803	–	7,615	20,418
სულ	816,531	30,634	47,999	47,302	7,740	950,206

ზემოთ მოცემული ცხრილები გამორიცხავს სესხის ზედმეტად უზრუნველყოფას. თუ სესხს სხვადასხვა ტიპის უზრუნველყოფა აქვს, ინფორმაცია წარმოდგენილია იმ უზრუნველყოფის საგანზე, რომელიც გაუფასურების შეფასებისთვის ყველაზე აქტუალურია. უზრუნველყოფის გარეშე სესხების უმრავლესობა წარმოადგენს სახელფასო სესხებს, რომლებიც მოიცავს პერსონალური გარანტიით უზრუნველყოფილ სესხებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**(დ) დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგანი**

დასაკუთრებული ქონება მეტწილად წარმოადგენს უძრავი ქონების და ოქროს აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები აღიარდება როგორც მარაგები, შესაბამისი სესხის წმინდა სააღრიცხვო ღირებულებით, შეძენის მომენტში და შემდგომში ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უდაბლესით. ბანკის პოლიტიკა გულისხმობს დასაკუთრებული ქონების შეძლებისდაგვარად მალე რეალიზაციას.

2022 წლის განმავლობაში ბანკს აქვს უძრავი ქონებით წარმოდგენილი 5,526 ათასი ლარის ღირებულების დასაკუთრებული ქონების შემოსვლები (2021 წ.: 1,747 ათასი ლარი) და გაყიდული აქვს 4,595 ათასი ლარის ღირებულების დასაკუთრებული ქონება (2021 წ.: 2,685 ათასი ლარი). ბანკმა გასწია 1,467 ათასი ლარის ოდენობით ზარალი დასაკუთრებული აქტივების წმინდა გადაფასებაზე (2021 წ.: ზარალი 2 ათასი ლარი).

8. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები

	მიწა	შენობა- ნაგებობები	საოფისე და კომპიუტერული აღჭურვი- ლობა	ავტოსატრან- სპორტო საშუალებები ან საშუალებები ან აქტივები	ავეჯი და სხვა გრძელვადი- გაუმჯობესე- ბები	საიჯარო გაუმჯობესე- ბები	აქტივის გამოყენების უფლება	სულ
თვითღირებულება								
2021 წლის 1 იანვრის								
მდგომარეობით	1,212	15,918	7,355	962	12,662	3,985	8,307	50,401
შესყიდვები	-	501	146	59	961	346	2,017	4,030
გასვლები	-	(360)	(497)	(22)	(187)	-	(1,134)	(2,200)
2021 წლის 31								
დეკემბრის								
მდგომარეობით	1,212	16,059	7,004	999	13,436	4,331	9,190	52,231
2022 წლის 1 იანვრის								
მდგომარეობით	1,212	16,059	7,004	999	13,436	4,331	9,190	52,231
შესყიდვები	-	527	217	235	694	300	2,081	4,054
გასვლები	(763)	(415)	-	-	(123)	-	(683)	(1,984)
2022 წლის 31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	449	16,171	7,221	1,234	14,007	4,631	10,588	54,301
დაგროვილი ცვეთა								
2021 წლის 1 იანვრის								
მდგომარეობით	-	4,668	6,138	667	8,526	2,515	2,404	24,918
ცვეთის დანარიცხი	-	356	495	104	1,098	308	1,351	3,712
გასვლები	-	-	(497)	(22)	(187)	-	(609)	(1,315)
2021 წლის 31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	-	5,024	6,136	749	9,437	2,823	3,146	27,315
2022 წლის 1 იანვრის								
მდგომარეობით	-	5,024	6,136	749	9,437	2,823	3,146	27,315
ცვეთის დანარიცხი	-	358	487	138	973	334	1,443	3,733
გასვლები	-	-	-	-	(123)	-	(683)	(806)
2022 წლის 31 დეკემბრის								
მდგომარეობით	-	5,382	6,623	887	10,287	3,157	3,906	30,242
წმინდა სააღრიცხვო								
ღირებულება								
2021 წლის 1 იანვარი	1,212	11,250	1,217	295	4,136	1,470	5,903	25,483
2021 წლის 31 დეკემბერი	1,212	11,035	868	250	3,999	1,508	6,044	24,916
2022 წლის 31 დეკემბერი	449	10,789	598	347	3,720	1,474	6,682	24,059

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად ამორტიზებული აქტივების სააღრიცხვო ღირებულება შეადგენდა 13,893 ათას ლარს, ხოლო 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით – 12,124 ათას ლარს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

8. შენობა-ნაგებობები და მოწყობილობები (გაგრძელება)

მომავალი საიჯარო გადახდები ყოველი მომდევნო ხუთი წლისთვის 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის იყო შემდეგი:

	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>	
	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ერთი წლის ვადაში	1,957	1,719
1-დან 2 წლამდე	1,913	1,589
2-დან 3 წლამდე	1,890	1,583
3-დან 4 წლამდე	1,224	1,557
4-დან 5 წლამდე	643	1,107
	7,627	7,555

9. გუდვილი

20,374 ათასი ლარის გუდვილი სრულად უკავშირდება 2008 წელს სს „სტანდარტ ბანკის“ შეძენას.

ბანკი მიიჩნევს ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულად გაუფასურების ტესტის მიზნებისთვის. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის ანაზღაურებადი ღირებულება ეფუძნება გამოყენების ღირებულებას, რომელიც ფასდება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების გამოყენებით.

ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებაში გამოყენებული მნიშვნელოვანი დაშვებები წარმოდგენილია ქვემოთ. დაშვებების საფუძველზე მიღებული ძირითადი რიცხობრივი მაჩვენებლები წარმოადგენს ხელმძღვანელობის მიერ საბანკო სექტორში მომავალი ტენდეციების შეფასებას, ქვეყნის ეკონომიკის საპროგნოზო ზრდის განაკვეთს და ისინი ეფუძნება გარე და შიდა წყაროებიდან მიღებულ განვლილ მონაცემებს.

<i>პროცენტებში</i>	<i>2022</i>	<i>2021</i>
დისკონტირების განაკვეთი	21.1%	16.9%
თავისუფალი ფულადი ნაკადების ბიუჯეტირებული ზრდის ტემპი (მომდევნო ხუთი წლის საშუალო მაჩვენებელი)	9.6%	5.5%
საბოლოო ღირებულების ზრდის ტემპი	4.0%	5.8%

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის მოსალოდნელმა ანაზღაურებადმა ღირებულებამ მის საბალანსო ღირებულებას გადააჭარბა. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მნიშვნელოვანი დაშვებების გონივრულ ფარგლებში შესაძლო ცვლილება არ გამოიწვევს ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულების ანაზღაურებად ღირებულებაზე გადაჭარბებას.

10. სხვა აქტივები

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ბანკებში განთავსებული საგარანტიო ანაზღაურებები	2,434	4,051
მოთხოვნები	658	388
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	459	229
მოგებასა და ზარალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები (მე-17 შენიშვნა)	–	143
სხვა	74	83
სულ სხვა ფინანსური აქტივები	3,625	4,894
საგადასახადო აქტივები, მოგების გადასახადის გარდა	1,489	–
გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად გადახდილი ავანსები	124	1,533
სხვა	1,153	1,735
სულ სხვა აქტივი	6,391	8,162

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

10. სხვა აქტივები (გაგრძელება)

ხელმძღვანელობის შეფასებით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არაარსებითია 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს უცხოურ ვალუტაში ფორვარდული ხელშეკრულებების სამართლიან ღირებულებას, რომლებიც აღირიცხება როგორც აქტივები ან ვალდებულებები (2022 წლის 31 დეკემბერს: შესული იყო სხვა ვალდებულებებში, 2021 წლის 31 დეკემბერს: შესული იყო სხვა აქტივებში), მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ინსტრუმენტების ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებები	2022 წლის 31 დეკემბერი		2021 წლის 31 დეკემბერი	
	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება	პირობითი თანხა	სამართლიანი ღირებულება
აშშ დოლარის გაყიდვა ლარის ყიდვა	–	–	18,586	51
ლარის გაყიდვა აშშ დოლარის ყიდვა	–	–	10,842	(1)
აშშ დოლარის გაყიდვა ევროს ყიდვა	35,899	(38)	59,661	93

11. გადასახადები

2022 წლის 16 დეკემბერს ამოქმედდა საქართველოს საგადასახადო კანონში შესული დამატებითი ცვლილებები ფინანსური სექტორისთვის მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილება ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან და ახალი რეგულაციის მიხედვით, მოგების გადასახადი იქნება 20% ბანკებისთვის, საკრედიტო კავშირებისთვის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა და სესხების გამცემი სუბიექტებისთვის.

	2022	2021
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი		
მიმდინარე წელი	1,994	2,072
მოძრაობა დროებით სხვაობებში წარმოშობის გამო	1,236	743
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	3,230	2,815

2022 და 2021 წლებში ბანკის შემოსავალზე ვრცელდებოდა მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-ის ოდენობით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით მოგების გადასახადის სარგებლის ფაქტობრივთან შეჯერება:

ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება

	2022	%	2021	%
მოგება დაბეგვრამდე	33,066		31,673	
მოგების გადასახადი სათანადო საგადასახადო განაკვეთით	4,960	15	4,751	15
ცვლილება არაღიარებულ გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებში, რაც გამოწვეულია კანონმდებლობის ცვლილებით (მე-3 შენიშვნა)	315	1	207	1
წმინდა დაუბეგრავი შემოსავალი	(2,045)	(6)	(2,143)	(7)
	3,230	10	2,815	9

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

11. დაბეგვრა (გაგრძელება)**ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შეჯერება (გაგრძელება)**

ცვლილებების ძალაში შესვლასთან ერთად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასს-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის ადგილობრივი რეგულაციების მიხედვით. სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ერთჯერადად 15%-ით დაიბეგრება. შეცვლილი კანონი მკაფიოდ არ განმარტავს საპროცენტო შემოსავალში სტანდარტებზე გადასვლით განპირობებული სხვაობის ბუღალტრულად აღრიცხვის წესს. ხელმძღვანელობას გონივრულად მიაჩნია სტანდარტებზე გადასვლისას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მსგავსი მიდგომის გამოყენება საპროცენტო შემოსავალზე და გადავადებულ გადასახადს შესაბამისად გამოითვლის.

დროებითი სხვაობების დინამიკა წლის განმავლობაში

	2022 წლის 1 იანვარი	მოგება-ზარალში აღიარებული თანხა	2022 წლის 31 დეკემბერი
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(1,142)	(1,381)	(2,523)
არამატერიალური აქტივები	77	525	602
სხვა	(450)	(380)	(830)
	<u>(1,515)</u>	<u>(1,236)</u>	<u>(2,751)</u>
	2021 წლის 1 იანვარი	მოგება-ზარალში აღიარებული თანხა	2021 წლის 31 დეკემბერი
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	(1,209)	67	(1,142)
გუდვილი და სხვა არამატერიალური აქტივები	153	(76)	77
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	557	(557)	-
სხვა	(273)	(177)	(450)
	<u>(772)</u>	<u>(743)</u>	<u>(1,515)</u>

12. საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები

	წელი	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი
სესხი სებ-სგან	ვალუტა	დაფარვის ვადა	
ლარი	2023	106,727	117,597
Nederlandse FinancieringsMaatschappij Voor Ontwikkelingslanden N.V. (FMO)	ლარი	2027	70,114
Deutsche Investitions- und Entwicklungsgesellschaft (DEG)	ევრო	2023	38,341
ResponsAbility SICAV (Lux)	ევრო	2025	28,763
ევროპის საინვესტიციო ბანკი (EIB)	ევრო	2024	5,082
COMMERZBANK	ევრო	2023	3,476
აშშ	2023		
ResponsAbility SICAV (Lux)	დოლარი	1,086	2,507
აშშ	2022		
„შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკი“	დოლარი	-	3,192
საიჯარო ვალდებულებები	ლარი	2023-2030	346
აშშ			420
საიჯარო ვალდებულებები	დოლარი	2023-2032	6,619
სულ			<u>260,554</u>
			<u>219,608</u>

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

12. საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები (გაგრძელება)

სესხები სებ-სგან 3 თვეზე ნაკლები თავდაპირველი დაფარვის ვადით წარმოადგენს ლიკვიდობის მართვის პროცესებში გამოყენებულ ინსტრუმენტს. სესხები უზრუნველყოფილია მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით საბალანსო ღირებულებით 37,691 ათასი ლარი (2021 წ.: 43,980 ათასი ლარი) და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებით საბალანსო ღირებულებით 143,726 ათასი ლარი (2021 წ.: 74,071 ლარი). იხილეთ მე-6 და მე-7 შენიშვნები.

13. სუბორდინირებული სესხები

	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	დაფარვის ვადა	2022 წლის 31 დეკემბერი	2021 წლის 31 დეკემბერი
	აშშ				
სესხი 1	დოლარი	12.0%	2027	17,690	–
სესხი 2	ევრო	8.0%	2029	17,533	–
	აშშ				
სესხი 3	დოლარი	6.0%	2025	12,163	23,240
სესხი 4	ევრო	7.3%	2027	8,812	10,679
	აშშ				
სესხი 5	დოლარი	4.0%	2024	8,108	9,295
	აშშ				
სესხი 6	დოლარი	11.0%	2025	2,454	3,736
	აშშ				
სესხი 7	დოლარი	11.0%	2026	2,173	3,128
	აშშ				
სესხი 8	დოლარი	7.3%	2025	1,865	2,138
სესხი 9	ევრო	6.0%	2025	1,443	1,752
	აშშ				
სესხი 10	დოლარი	8.5%	2025	1,351	1,549
	აშშ				
სესხი 11	დოლარი	8.0%	2027	1,351	1,549
	აშშ				
სესხი 12	დოლარი	8.5%	2029	865	991
				75,808	58,057

გაკოტრების შემთხვევაში სუბორდინირებული ნასესხები სახსრების დაფარვა განხორციელდება ბანკის ყველა სხვა ვალდებულების სრულად დაფარვის შემდეგ.

დამატებითი ძირითადი კაპიტალი (AT1) წარმოადგენს ინსტრუმენტს ჩამოწერის ფუნქციით, რომელიც მუდმივად სუბორდინირებულია და შესულია ბანკის კაპიტალში მარეგულირებელი მიზნებისთვის.

არცერთი სუბორდინირებული სესხი არ არის უზრუნველყოფილი ბანკის აქტივებით.

სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულებებში წარმოდგენილი არ არის კონვერტაციის თვისებები 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

14. ვალდებულებების მოძრაობის შეჯერება საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებთან

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია მოძრაობები ვალდებულებებში, რომლებიც აღრიცხულია, როგორც დაფინანსება წარმოდგენილი პერიოდის ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

	სესხები საფინანსო დაწესებულებე- ბისგან	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინი- რებული სესხები	სულ
ნაშთი 2022 წლის 1 იანვარს	212,347	7,261	58,057	277,665
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	50,862	(1,978)	26,556	75,440
სესხების მიღება	318,241	-	38,961	357,202
სესხების დაფარვა	(267,379)	-	(12,405)	(279,784)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	-	(1,978)	-	(1,978)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(8,899)	(901)	(9,132)	(18,932)
წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული				
შემოსულობის/(ზარალის) ჩათვლით	(721)	503	327	109
შესყიდვები	-	2,080	-	2,080
საიჯარო ვალდებულებების მოდიფიცირება	-	-	-	-
ნაშთი 2022 წლის 31 დეკემბერს	253,589	6,965	75,808	336,362

	სესხები საფინანსო დაწესებულებე- ბისგან	საიჯარო ვალდებულებები	სუბორდინი- რებული სესხები	სულ
ნაშთი 2021 წლის 1 იანვარს	179,633	7,661	61,489	248,783
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან	40,513	(2,132)	1,200	39,581
სესხების მიღება	355,799	-	3,502	359,301
სესხების დაფარვა	(315,286)	-	(2,302)	(317,588)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	-	(2,132)	-	(2,132)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(7,442)	(398)	(4,602)	(12,442)
წმინდა მოძრაობა საპროცენტო განაკვეთში, საკურსო სხვაობით მიღებული				
შემოსულობის/(ზარალის) ჩათვლით	(357)	603	(30)	216
შესყიდვები	-	1,616	-	1,616
საიჯარო ვალდებულებების მოდიფიცირება	-	(89)	-	(89)
ნაშთი 2021 წლის 31 დეკემბერს	212,347	7,261	58,057	277,665

15. ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან

	2022	2021
ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	-	11,218
სხვა საკრედიტო დაწესებულებების მოკლევადიანი განთავსება	53	60
სულ ანაზრები და ნაშთები საკრედიტო დაწესებულებებისგან	53	11,278

ვადიანი ანაზრები ბანკებისგან 2021 წელს მეტწილად ევროსა და აშშ დოლარშია გამოხატული.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

16. მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან

	2022	2021
ვადიანი ანაზრები	716,357	656,648
მიმდინარე ანგარიშები	242,772	233,849
მთლიანი მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	959,129	890,497
გაცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული	11,435	8,243

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჰყავდა 5 მომხმარებელი (2021 წ.: 0 მომხმარებელი), რომელთა ნაშთები ინდივიდუალურად აღემატებოდა საკუთარი კაპიტალის 10%-ს. ეს ნაშთები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 175,657 ათას ლარს შეადგენდა.

	2022	2021
ფიზიკური პირები	422,391	437,602
კერძო საწარმოები	323,704	310,778
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	213,034	142,117
მთლიანი მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	959,129	890,497

მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებების ანალიზი ეკონომიკური სექტორების მიხედვით იყო შემდეგი:

	2022	2021
ფიზიკური პირები	422,391	437,602
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები	213,033	142,117
ვაჭრობა და მომსახურება	142,985	190,614
მშენებლობა	89,179	58,285
დაზღვევა	39,060	25,779
ენერგეტიკა	9,512	43
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	8,832	1,028
არასაბანკო საკრედიტო ორგანიზაციები	3,483	875
სამთო მრეწველობა	43	1
სხვა	30,611	34,153
მთლიანი მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	959,129	890,497

17. სხვა ვალდებულებები

	2022	2021
დასაქმებულთა გასამრჯელოების ხარჯი	4,807	2,991
ანგარიშსწორება პლასტიკურ ბარათებზე და ფულადი გზავნილების ოპერაციებზე	2,466	575
ფინანსური ვალდებულებები მიღებული მომსახურებებისგან	682	736
გარანტიების და კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები	243	247
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში		
ან ზარალში ასახვით	38	–
სხვა	459	407
სულ სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,695	4,956
სხვა ანარიცხები	1,779	1,969
სხვა	710	512
სულ სხვა ვალდებულებები	11,184	7,437

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

18. საკუთარი კაპიტალი

<i>აქციების რაოდენობა</i>	<i>ჩვეულებრივი აქციები</i>	
	<i>2022</i>	<i>2021</i>
გამოშვებული 1 იანვარს და 31 დეკემბერს, სრულად გადახდილი	1,213,720	1,213,720
ნებადართული აქციები – ნომინალური ღირებულება (ლარში)	100	100

ყველა ჩვეულებრივი აქცია თანაბრად ნაწილდება ბანკის ნარჩენ აქტივებთან მიმართებაში.

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებს უფლება აქვთ მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები და ასევე ბანკის საერთო კრებებზე აქვთ ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება. ბანკს 2022 წელს დივიდენდები არ გამოუცხადებია (2021 წ.: ნული).

19. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული წმინდა საპროცენტო შემოსავალი

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	119,957	100,581
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	14,691	9,500
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,912	799
სულ საპროცენტო შემოსავალი	136,560	110,880
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	42,579	35,156
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები	27,438	18,377
სუბორდინირებული ვალები	4,335	4,098
მთლიანი საპროცენტო ხარჯი	74,352	57,631
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	62,208	53,249

20. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	3,239	2,683
ანგარიშსწორების ოპერაციები	1,564	1,504
მიმდინარე ანგარიშების მომსახურება	916	679
ფულადი ოპერაციები	685	587
სხვა	121	261
მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო, სულ	6,525	5,714
ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებები	1,594	1,355
მთლიანი მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	8,119	7,069
პლასტიკური ბარათებით შესრულებული ოპერაციები	2,384	2,226
ანგარიშსწორების ოპერაციები	357	475
ფულადი ოპერაციები	26	121
სხვა	583	501
სულ გასამრჯელო და საკომისიო ხარჯი	3,350	3,323
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	4,769	3,746

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

20. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი და ხარჯი (გაგრძელება)**შესასრულებელი ვალდებულებები და ამონაგების აღიარების პოლიტიკა**

მომხმარებელბთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი ფასდება მომხმარებელთან ხელშეკრულებაში მითითებული საზღაურის საფუძველზე. ბანკი ამონაგებს აღიარებს მომხმარებლისთვის მომსახურების გაწევისას.

ცხრილში მოცემულია ინფორმაცია მომხმარებელბთან გაფორმებული ხელშეკრულებების საფუძველზე შესასრულებელი ვალდებულების შესრულების ხასიათისა და დროულობის, გადახდის მნიშვნელოვანი თარიღების და შესაბამისი ამონაგების აღიარების პოლიტიკის შესახებ.

მომსახურების ტიპი	შესასრულებელი ვალდებულების შესრულების ხასიათი და ვადები, მათ შორის, გადახდის მნიშვნელოვანი პირობები	ამონაგების აღიარება ფასს (IFRS) 15-ის ფარგლებში
საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურებები	ბანკი გასწევს საბანკო მომსახურებებს საცალო და კორპორატიული მომხმარებლისთვის, მათ შორის ანგარიშის მართვას, ოვერდრაფტის ხაზის უზრუნველყოფას, უცხოური ვალუტით შესრულებულ ოპერაციებს და მომსახურების საფასურს. მიმდინარე ანგარიშების მართვის საფასური ყოველთვიურად იჭრება მომხმარებლის ანგარიშიდან. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციები დაფუძნებული საფასურები ჩანაცვლების, უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებისა და ოვერდრაფტისთვის მომხმარებლის ანგარიშიდან ჩამოიჭრება ოპერაციის განხორციელებისთანავე. მომსახურების საფასური ყოველთვიურად ჩამოიჭრება და ის ეფუძნება ფიქსირებულ განაკვეთს, რომელსაც ყოველწლიურად გადახედავს ბანკი.	ამონაგები ანგარიშის მომსახურებიდან და მომსახურების საფასურები აღიარდება დროთა განმავლობაში, მომსახურების გაწევასთან ერთად. გარიგებებთან დაკავშირებული ამონაგები აღიარდება გარიგების შესრულების მომენტში.

21. წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან

	2022	2021
უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობით მიღებული წმინდა შემოსულობა წმინდა (ზარალი)/შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	4,590	2,571
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან	(5,305)	(3,394)
	354	1,413
სულ წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებიდან	(361)	590

წმინდა შემოსულობა სავალუტო ფორვარდული ხელშეკრულებებიდან მოიცავს 6,280 ათასი ლარის (2021 წ.: 6,186 ლარის ოდენობით დადებითი ეფექტი) დადებით ეფექტს ანგარიშსწორების თარიღში სპოტ და წინასწარ შეთანხმებულ ფორვარდულ განაკვეთებს შორის სხვაობისთვის, რაც ასევე წარმოადგენს უცხოურ ვალუტაში ვაჭრობიდან წმინდა შემოსულობის ნაწილს ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

22. სხვა არასაოპერაციო ხარჯები

	2022	2021
პროფესიული მომსახურება	3,057	1,940
სარეკლამო და მარკეტინგული მომსახურებები	1,224	980
საიჯარო ხარჯები	966	740
გადასახადი, მოგების გადასახადის გარდა	656	690
კომუნალური მომსახურებები	579	475
კომუნიკაცია	572	491
დაცვის ხარჯი	517	470
ხარჯები სხვა საბანკო ოპერაციებზე	469	334
წარმომადგენლობითი ხარჯები	462	339
საოფისე მარაგები	441	208
ტრანსპორტირება და ინკასაცია	404	429
დაზღვევა	362	404
პლასტიკური ბარათით შესრულებული ოპერაციების ხარჯები	286	71
სამივლინებო ხარჯი	59	29
სხვა	568	246
სულ სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	10,622	7,846

2022 და 2021 წლებისთვის, საიჯარო ხარჯები მოიცავს დაბალფასიანი და მოკლევადიანი საიჯარო ხელშეკრულებების საფუძველზე გაწეულ ხარჯებს.

2022 წლისთვის, ფინანსური აუდიტორებისთვის გადახდილი პროფესიონალური მომსახურების საფასური მოიცავდა 237 ათას ლარს (2021 წ.: 252 ათასი ლარი).

ქვემოთ მოცემული ცხრილი წარმოადგენს თანამშრომლების საშუალო რაოდენობას 2022 და 2021 წლებში.

	2022	2021
უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	5	5
საშუალო საფეხურის ხელმძღვანელობა	44	45
სხვა მუდმივი თანამშრომლები	458	399
სხვა მუდმივი თანამშრომლები	507	449
სულ დროებითი თანამშრომლები	69	72
	576	521

23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომ გასცეს სესხები. ეს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები წარმოდგენილია დამტკიცებული სესხების და საკრედიტო ბარათების ლიმიტების, ასევე ოვერდრაფტის სახით. ბანკი იძლევა ფინანსურ გარანტიებს და აკრედიტივებს მესამე მხარეების წინაშე მომხმარებლების მიერ ვალდებულების შესრულებაზე. ამ ხელშეკრულებებს აქვთ ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, სამ წლამდე ვადით გაიცემა.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას, ფინანსური გარანტიების და აკრედიტივების გაცემისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორცაც – მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების სახელშეკრულებო თანხები წარმოდგენილია შემდეგ ცხრილში კატეგორიების მიხედვით. ცხრილში საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების თანხები იმ დაშვებით არის წარმოდგენილი, რომ ეს თანხები სრულად არის გაცემული. ცხრილში მოცემული გარანტიებისა და აკრედიტივების თანხები წარმოადგენს მაქსიმალურ სააღრიცხვო ზარალს, რომლის აღიარებაც მოხდებოდა საანგარიშგებო თარიღით, კონტრაგენტებს საერთოდ რომ ვერ შეესრულებინათ სახელშეკრულებო ვალდებულებები.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

23. საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (გაგრძელება)

	2022	2021
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
ფინანსური გარანტიები	45,025	66,699
სულ საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები	45,025	66,699
გამოკლებული – გარანტიების უზრუნველსაყოფად ფლობილი ნაღდი ფული	(15,245)	(8,243)
გარანტიების წმინდა ოდენობა	29,780	58,456
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	39,274	31,489

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი გამოუხმობ სასესხო ვალდებულებებს მეტწილად 1-ელ სტადიას განაკუთვნებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2021 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი სტადია). 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა 56 ათას ლარს შეადგენდა (2021 წლის 31 დეკემბრის: 65 ათასი ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფინანსურ გარანტიებს 1-ელ სტადიას განაკუთვნებს ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოვლენის მიზნებისთვის (2021 წლის 31 დეკემბრის: 1-ლი სტადია). 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხა 187 ათას ლარს შეადგენდა (2021 წლის 31 დეკემბრის: 181 ათასი ლარი).

24. რისკის მართვა

რისკის მართვა საბანკო საქმიანობისთვის გადამწყვეტი მნიშვნელობისაა და ბანკის ოპერაციების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს. ბანკის ძირითადი რისკებია საბაზრო, საკრედიტო, ლიკვიდობის, საოპერაციო, იურიდიულ და რეპუტაციის რისკები.

რისკის მართვის პოლიტიკის მიზანია ბანკის წინაშე არსებული რისკების განსაზღვრა, გაანალიზება და მართვა, სათანადო საკრედიტო ლიმიტებისა და კონტროლის მექანიზმების დაწესება, რისკის დონეების მუდმივი მონიტორინგი და ლიმიტების დაცვა. რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები რეგულარულად გადაიხედება, რომ ასახავდეს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარ ცვლილებებს და ახალ საუკეთესო პრაქტიკას. ბანკმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვან რისკებსა და კაპიტალზე.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის შიდა დოკუმენტაცია, რომელიც ადგენს ბანკის მნიშვნელოვან რისკების იდენტიფიცირების, მართვისა და სტრესული ტესტირების პროცედურებს და მეთოდოლოგიებს, დამტკიცდა ბანკის უფლებამოსილმა მმართველობითმა უწყებამ, სებ-ის მიერ გაცემული რეგულაციების და რეკომენდაციების შესაბამისად.

დირექტორთა საბჭო რისკების კომიტეტთან ერთად აქვს ზოგადი პასუხისმგებლობა რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე, თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვასა და ასევე დიდი კრედიტების დამტკიცებაზე.

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს რისკის შემცირების ზომების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი საქმიანობდეს რისკის დადგენილი პარამეტრების ფარგლებში. რისკების მართვის დირექტორი პასუხს აგებს რისკების საერთო მართვაზე, საერთო პრინციპების და ფინანსური და არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, შეფასების, მართვისა და ანგარიშგების მეთოდების დანერგვაზე. ამასთან ფინანსური რისკის დეპარტამენტს ხელმძღვანელობს ფინანსური დირექტორი. რისკების მართვის დირექტორი და ფინანსური დირექტორი პირდაპირ ანგარიშვალდებული არიან გენერალური დირექტორის წინაშე.

სამეთვალყურეო საბჭოს რისკების მართვის კომიტეტის პასუხისმგებლობაა ბანკის რისკების ლიმიტებთან და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის კონტროლზე, ბანკის შიდა დოკუმენტაციების შესაბამისად. ბანკის რისკების მართვის პროცედურების ეფექტურობის და მათი თანმიმდევრულად გამოყენების მართვის მიზნით, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, რისკების მართვის კომიტეტი და მმართველი უწყებები პერიოდულად იღებენ შიდა აუდიტის თანამშრომლებისა და რისკების მართვის დეპარტამენტის მიერ მომზადებულ ანგარიშებს, განიხილავენ მათ შინაარსებს და ითვალისწინებენ შემოთავაზებულ პრევენციულ მოქმედებებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო, საბაზრო და ლიკვიდობის რისკები, პორტფელურ და საოპერაციო დონეებზე, იმართება და კონტროლირდება საკრედიტო კომიტეტების და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის სისტემებით. იმისათვის, რომ მიღებულ იქნას ეფექტური გადაწყვეტილებები, ბანკი ადგენს საკრედიტო კომიტეტის იერარქიას, რაც დამოკიდებულია წარსადგენი სამუშაოს სახეობასა და რაოდენობაზე.

მთელი ორგანიზაციის მასშტაბით ხდება გარე და შიდა რისკის ფაქტორების განსაზღვრა და მართვა. განსაკუთრებული ყურადღება ექცევა რისკის ფაქტორების სრული სპექტრისა და რისკის შემცირების არსებული პროცედურების რწმუნების დონის განსაზღვრას. სტანდარტული საკრედიტო და საბაზრო რისკის ანალიზისგან განცალკევებით, რისკების მართვის დეპარტამენტი აკონტროლებს ფინანსურ და არაფინანსურ რისკებს რეგულარული შეხვედრების ჩატარებით საოპერაციო ერთეულებთან, რათა მიღებულ იქნას ექსპერტის დასკვნები მათი მართვის შესაბამის სფეროში.

საკრედიტო რისკი

ბანკი გასწევს საკრედიტო რისკს, რომელიც არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის მონაწილე მხარე ვერ შეძლებს მოვალეობის შესრულებას და ამით მეორე მხარეს ფინანსურ ზარალს მიაყენებს. საკრედიტო რისკის ბანკს უმეტესად ექმნება კონტრაგენტებთან მისი საკრედიტო და სხვა ოპერაციების გამო, რაც იწვევს ფინანსური აქტივების წარმოქმნას.

ბანკი საკრედიტო რისკების დონეებს განსაზღვრავს ლიმიტების დაწესების გზით, რომელიც მზადაა ბანკმა მიიღოს ცალკეულ მსესხებელზე ან მსესხებლების ჯგუფზე ან დარგობრივ სეგმენტზე. ბანკმა ცალკეული მსესხებლებისათვის საკრედიტო ლიმიტების დასამტკიცებლად საკრედიტო კომიტეტების სამი დონე შექმნა. თითოეული საკრედიტო კომიტეტის განხილვისა და დამტკიცების ლიმიტები განსხვავდება სესხის ტიპის მიხედვით. ფილიალის დონეზე გაიცემა მხოლოდ საცალო სესხები მაქსიმუმ 10 ათასი ლარის ოდენობით და მაქსიმუმ 20 ლარის თანხის ავტორიზებული საცალო სესხები (სახელოფასო/საკრედიტო ბარათი/ოვერდრაფტი). სასესხო განაცხადებს აფორმებენ კლიენტებთან ურთიერთობის შესაბამისი მენეჯერების და შემდეგ გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად.

საკრედიტო რისკის გაკონტროლების მიზნით, პორტფელის ანალიზის მენეჯერი რეგულარულ ანგარიშებს ამზადებს, რომლებსაც საკრედიტო რისკის დეპარტამენტი განიხილავს. მონიტორინგი გულისხმობს მომხმარებლის ფინანსური მდგომარეობის შემოწმებას.

ბანკი ასევე ექვემდებარება გარანტიებიდან და აკრედიტივებიდან წარმოქმნილ საკრედიტო რისკს. საკრედიტო რისკი გარეგანსაზღვრად ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის განისაზღვრება იმ ზარალის მიღების შესაძლებლობით, რომელიც გამოწვეულია ფინანსური ინსტრუმენტის კონტრაქტორი მეორე მხარის მიერ ხელშეკრულების პირობების შეუსრულებლობით. პირობითი ვალდებულებების აღებისას ბანკი იყენებს იმავე საკრედიტო პოლიტიკას, რასაც ბალანსური ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, კრედიტის დამტკიცების დადგენილი პროცედურის, დაწესებული რისკის კონტროლის ლიმიტებისა და მონიტორინგის პროცედურების შესაბამისად.

ბანკის ფინანსური აქტივების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2022				2021			
	საქართველო	გეთო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ	საქართველო	გეთო	დსთ და სხვა უცხო ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	120,723	3,249	607	124,579	60,944	18,206	1,842	80,992
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	118,569	–	–	118,569	146,155	–	–	146,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,052,367	1,493	1,777	1,055,637	949,286	241	679	950,206
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	93,413	64,000	–	157,413	93,005	34,000	–	127,005
სხვა ფინანსური აქტივები	3,625	–	–	3,625	4,894	–	–	4,894
	1,388,697	68,742	2,384	1,459,823	1,254,284	52,447	2,521	1,309,252

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. აქ იგულისხმება ფულის იმ საჭირო ოდენობის არსებობა, რომელიც დააკმაყოფილებს ანაბრების თანხების გატანას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს მათი ვადის მოსვლის შემთხვევაში. ლიკვიდობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია საფინანსო დაწესებულებების მართვისთვის.

ლიკვიდობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს მომხმარებლებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს დასაფარი თანხის მინიმალურ ნაწილზე ანაბრებიდან თანხის გატანის შემთხვევაში, ასევე ბანკთაშორის და სასესხო საშუალებების იმ მინიმალურ ნაწილზე, რომელიც უნდა ეყოს თანხაზე მოთხოვნას როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ ვითარებაში. ისინი ასევე ადგენენ პარამეტრებს ვალდებულების ბაზის რისკის დივერსიფიკაციისათვის.

ბანკის ლიკვიდობის პოლიტიკა მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება და ლიკვიდური აქტივების საკმარისი დონის შენარჩუნება დროის სხვადასხვა მონაკვეთში ბანკის ლიკვიდობის უზრუნველსაყოფად;
- ▶ ბანკის სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისი დაფინანსების გეგმის შენარჩუნება;
- ▶ დაფინანსების დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას და ამით როგორც ქვეყნის შიდა, ისე უცხოური წყაროებიდან ბანკის მიერ სესხების მიღების შესაძლებლობის გაუმჯობესება;
- ▶ მაღალი ლიკვიდობის და მაღალი ხარისხის აქტივების შენარჩუნება;
- ▶ პროდუქტების ბაზის ცვლილება დროის შუალედებში დაფინანსების არსებული წყაროების შესაბამისად;
- ▶ ლიკვიდობის კოეფიციენტების ყოველდღიური მონიტორინგი მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად; და
- ▶ დროის ნებისმიერ შუალედში აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურის მუდმივი მონიტორინგი.

ბანკის სახაზინო განყოფილებას შემდეგი პასუხისმგებლობა აკისრია:

- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდობის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, ასევე შესაბამისობა ლიკვიდობის მოთხოვნების იმ მუხლებთან, რომლებიც შედის უცხოურ კრედიტორებთან დადებულ ხელშეკრულებებში;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველდღიური ანგარიში, მათ შორის ხელმძღვანელობის ინფორმირება ლიკვიდური აქტივების დონეების შესახებ ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო), ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველკვირეული ანგარიში, ფულადი ნაკადების საპროგნოზო დონეების შესახებ, ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო);
- ▶ ლიკვიდური აქტივების დონის მუდმივი კონტროლი/მონიტორინგი;
- ▶ ანაბრებისა და სხვა ვალდებულებების კონცენტრაციის მონიტორინგი; და
- ▶ ფულადი სახსრების სწრაფად გაზრდის გეგმის ქონა, რათა სტრესულ ვითარებაში ლიკვიდობის შენარჩუნების მიზნით.

ბანკი აფასებს და მართავს ლიკვიდობის პოზიციას სებ-ის მიერ ლიკვიდობისთვის დადგენილი კონკრეტული კოეფიციენტების საფუძველზე. სებ-ის დადგენილების თანახმად, თვითური საშუალო ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (LCR) არ უნდა იყოს 100%-ზე ნაკლები. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდობის პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ფინანსური რისკის მართვის განყოფილებას ევალება ამ საქმიანობათა გაკონტროლება. ლიკვიდობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა***ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით*

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. გადახდები, რომლებზეც შეტყობინების ვალდებულება ვრცელდება, დამუშავდება ისე, თითქოს მათზე შეტყობინება სასწრაფო წესით გაიცა. ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების განვლილ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდობა განვლილ პერიოდში უფრო ხანგრძლივი პერიოდი მიმდინარეობდა, ვიდრე ქვემოთ მოცემულ ცხრილებშია მითითებული. ეს ნაშთები ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში:

<i>2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებში არსებული ანაბრები და ნაშთები	117,648	33,951	144,504	2,948	299,051
მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები მომხმარებლებისგან	591,964	265,527	108,940	18,588	985,019
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,694	–	–	–	8,694
სუბორდინირებული სესხები	2,008	5,768	73,898	20,494	102,168
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
შემოსვლა	35,914	–	–	–	35,914
გასვლა	(38,489)	–	–	–	(38,489)
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	717,739	305,246	327,342	42,030	1,392,357
<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებში არსებული ანაბრები და ნაშთები	144,806	24,147	113,230	2,889	285,072
მიმდინარე ანგარიშები და ანაბრები მომხმარებლებისგან	604,308	178,135	102,907	24,356	909,706
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	4,956	–	–	–	4,956
სუბორდინირებული სესხები	1,162	4,411	61,046	6,345	72,964
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
შემოსვლა	89,168	–	–	–	89,168
გასვლა	(89,033)	–	–	–	(89,033)
მთლიანი არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	755,367	206,693	277,183	33,590	1,272,833

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)**

ბანკი ითვალისწინებს ყველა მისი ფინანსური გარანტიის და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულების მაქსიმალური ლიკვიდობის რისკს 3 თვეზე ნაკლები ოდენობით, რადგან ეს არის ყველაზე მცირე პერიოდი, როდესაც შესაძლოა მოხდეს გარანტიების გამოხმობა ან სესხის ვალდებულებების დაფარვა. თუმცა, განვლილი გამოცდილებიდან გამომდინარე, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ბანკი გასწევს ლიკვიდობის რისკს მისი ფინანსური და პირობითი ვალდებულებებიდან გამომდინარე, მათი სახელშეკრულებო ვადების შესაბამისად:

	<i>3 თვეზე ნაკლები</i>	<i>3-დან 12 თვემდე</i>	<i>1-დან 5 წლამდე</i>	<i>5 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
2022 წლის 31 დეკემბერი	39,664	16,194	22,771	5,670	84,299
2021 წლის 31 დეკემბერი	31,684	10,272	43,209	12,986	98,151

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო რისკი მოიცავს სავალუტო რისკს, საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სხვა საფასო რისკებს. საბაზრო რისკი უმეტესწილად წარმოიშობა საპროცენტო განაკვეთის ფინანსური ინსტრუმენტების ღია პოზიციებიდან, რომლებზეც მოქმედებს ბაზრის ზოგადი და კონკრეტული ბაზრის ცვალებადობა და საბაზრო ფასებისა და სავალუტო კურსების მერყეობის დონის ცვლილება. საბაზრო რისკის მართვის მიზანია საბაზრო რისკის მართვა და გაკონტროლება მისაღები პარამეტრების ფარგლებში და, ამასთანავე, რისკისა და უკუგების ოპტიმიზაცია.

ბანკი მის საბაზრო რისკს ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტებზე სებ-ის გონივრული განაკვეთის მოთხოვნების შესაბამისად. ეს ლიმიტები ყოველდღიურად იმართება და მონიტორინგის პროცესს ზედამხედველობს დირექტორთა საბჭო.

კონკრეტული სასესხო ხელშეკრულებები საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ფინანსურ და არაფინანსურ ვალდებულებებს უწესებს ბანკს. 2022 წლის განმავლობაში ბანკი არ აკმაყოფილებდა ერთ ვალდებულებას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო საპროცენტო განაკვეთების მერყეობის გამო. ბანკის ნასესხები სახსრების ერთ ნაწილზე მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი ირიცხება, ხოლო ბანკის ანაზღაურება და სესხების უმრავლესობის პორტფელზე ფიქსირებული განაკვეთი ვრცელდება. სებ-ი იხდის ცვალებად საპროცენტო განაკვეთს მინიმალურ მარაგებზე, რომლებსაც ბანკი სებ-ში ფლობს. ბანკი ასევე ფლობს მომხმარებლებზე გაცემული სესხების პორტფელს, რომლებზეც მცოცავი საპროცენტო შემოსავალი ირიცხება. ამ ფინანსურ აქტივებს უკუეფექტი აქვთ ურთიერთგადაფარვის შესაძლო ზარალზე, ნასესხები სახსრების საპროცენტო განაკვეთების ნეგატიური მომრავლობით.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთის 100 საბაზისო პუნქტით ცვლილების ეფექტი ბანკის წმინდა შემოსავალზე:

	<i>2022</i>	<i>2021</i>
ფინანსური აქტივები	753,745	762,985
ფინანსური ვალდებულებები	(135,556)	(53,584)
წმინდა საპროცენტო განაკვეთის მიმართ მგრძნობელობის პოზიცია	618,189	709,401
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით ზრდა	5,255	6,030
ბაზარზე საპროცენტო განაკვეთების 100 საბაზისო პუნქტით კლება	(5,255)	(6,030)

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსის (IBOR) რეფორმა

მას შემდეგ, რაც გლობალურმა მარეგულირებელმა ორგანოებმა გადაწყვიტეს ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების (IBORs) ეტაპობრივი გაუქმება და მათი ჩანაცვლება სხვა საორიენტაციო განაკვეთებით, ბანკმა შექმნა პროექტი თავისი შესაბამისი ხელშეკრულებების ამ განაკვეთებზე გადასაყვანად. 2022 წლის განმავლობაში ბანკმა გააგრძელა პროცესებისა და პროცედურების დაგეგმვა და შემუშავება, რათა გაეადვილებინა მომავალ პერიოდებში ბანკის IBOR-ზე მიბმული კრედიტების ახალ საორიენტაციო განაკვეთებზე გადასვლა.

IBOR-ის რეფორმა ბანკს უქმნის სხვადასხვა რისკს, რომელთაც პროექტი მართავს და მკაცრ მონიტორინგს უწევს. ამ რისკებში, სხვებთან ერთად, შედის შემდეგი:

- ▶ ქმედების რისკი, რომელიც წარმოიშობა მომხმარებლებთან და ბაზრის კონტრაგენტებთან მოლაპარაკებების შედეგად, IBOR-ის რეფორმის განსახორციელებლად არსებულ ხელშეკრულებებში აუცილებელი ცვლილებების შეტანასთან დაკავშირებით;
- ▶ ფინანსური რისკი ბანკისა და მისი მომხმარებლებისთვის, რომ IBOR-ის რეფორმის გამო ბაზრები ჩამოიშლება და გამოიწვევს ფინანსურ ზარალს;
- ▶ საფასო რისკი საბაზრო ინფორმაციის პოტენციური არარსებობის გამო, თუ ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსების ლიკვიდობა შემცირდება, ხოლო ურისკო განაკვეთები იქნება არალიკვიდური და არაემპირიული;
- ▶ საოპერაციო რისკი, რომელიც წარმოიქმნება ბანკის საინფორმაციო ტექნოლოგიების სისტემებიდან და პროცესებიდან, ასევე გადახდების შეფერხების რისკი, თუ ბანკთაშორისი შეთავაზების ინდექსი აღარ იქნება ხელმისაწვდომი.

ბანკის IBOR-ებზე მიბმული კრედიტის მოცულობა წლის ბოლოსთვის, რომელიც ექვემდებარება ცვლილებას და ჯერ არ გადასულა ურისკო განაკვეთებზე, შემოიფარგლება მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით საბალანსო ღირებულებით 164,069 ათასი ლარი და ნასესხები სახსრებით საბალანსო ღირებულებით 1,081 ათასი ლარი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

სავალუტო რისკი

ბანკის აქტივები და ვალდებულებები გამოხატულია რამდენიმე უცხოურ ვალუტაში. სავალუტო რისკი გამოიხატება იმაში, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება შეიძლება მერყეობდეს მიმდინარე სავალუტო კურსის ცვლილების გამო.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებაში 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

2022 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	29,283	52,962	2,662	713	85,620
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	99,217	19,352	–	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	546,393	325,848	183,396	–	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,413	–	–	–	157,413
სხვა ფინანსური აქტივები	1,070	654	1,852	49	3,625
სულ აქტივები	734,159	478,681	207,262	762	1,420,864
ვალდებულებები					
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებში არსებული ანაზრები და ნაშთები	177,930	6,190	76,487	–	260,607
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	426,354	460,327	71,104	1,344	959,129
სუბორდინირებული სესხები	–	47,759	28,049	–	75,808
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	6,794	1,598	283	20	8,695
სულ ვალდებულებები	611,078	515,874	175,923	1,364	1,304,239
წმინდა საბალანსო პოზიცია	123,081	(37,193)	31,339	(602)	116,625
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	–	35,914	(38,489)	–	(2,575)
წმინდა პოზიცია	123,081	(1,279)	(7,150)	(602)	114,050
2021 წლის 31 დეკემბერი	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა	სულ
აქტივები					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	21,387	6,348	18,585	388	46,708
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	–	115,396	30,759	–	146,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	411,680	353,740	184,786	–	950,206
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	127,005	–	–	–	127,005
სხვა ფინანსური აქტივები	819	742	3,331	2	4,894
სულ აქტივები	560,891	476,226	237,461	390	1,273,968
ვალდებულებები					
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებში არსებული ანაზრები და ნაშთები	165,188	11,742	53,956	–	230,886
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	309,643	475,830	104,145	879	890,497
სუბორდინირებული სესხები	–	45,539	12,518	–	58,057
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	4,616	200	124	16	4,956
სულ ვალდებულებები	479,447	533,311	170,743	895	1,184,396
წმინდა საბალანსო პოზიცია	81,444	(57,085)	66,718	(503)	90,574
წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტი	7,744	51,917	(59,661)	–	–
წმინდა პოზიცია	89,188	(5,168)	7,057	(503)	90,574

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკი (გაგრძელება)**

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის (გაუფასურება)/გამყარება 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, როგორც ქვემოთ არის მითითებული, იმოქმედებდა საკუთარ კაპიტალზე და მოგებასა და ზარალზე, ქვემოთ ნაჩვენებია ოდენობით. ანალიზი წარმოდგენილია წინა საგადასახადო საფუძვლის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2022	2021
აშშ დოლარის 10%-იანი გაუფასურება ლართან მიმართებაში	109	439
აშშ დოლარის 10%-იანი გამყარება ლართან მიმართებაში	(109)	(439)
ევროს 10%-იანი გაუფასურება ლართან მიმართებაში	608	(600)
ევროს 10%-იანი გამყარება ლართან მიმართებაში	(608)	600

წლის განმავლობაში მოქმედებდა შემდეგი სავალუტო კურსები:

ლარში	საშუალო განაკვეთი საშუალო განაკვეთი		საანგარიშგებო თარიღი სპოტ-კურსი 2022 წლის 31 დეკემბერი	საანგარიშგებო თარიღი სპოტ-კურსი 2021 წლის 31 დეკემბერი
	2022	2021		
1 აშშ დოლარი	2.9156	3.2209	2.7020	3.0976
1 ევრო	3.0792	3.8140	2.8844	3.5040

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების იერარქიის სხვადასხვა დონეების მიხედვით, რომელიც ეფუძნება შეფასების მეთოდებში გამოყენებულ შემავალ მონაცემებს, ესენია:

- ▶ დონე 1: იდენტური აქტივებისა და ვალდებულებების კვოტირებული ფასები (არაკორექტირებული) მოქმედ ბაზარზე;
- ▶ დონე 2: აქტივის ან ვალდებულების პირველ დონეში შესული კვოტირებული ფასების გარდა სხვა პირდაპირი (ანუ ფასების სახით) ან არაპირდაპირი (ანუ ფასებიდან მიღებული) საბაზრო მონაცემები;
- ▶ დონე 3: აქტივის ან ვალდებულების ამოსავალი მონაცემები, რომლებიც არ ეყრდნობა საბაზრო მონაცემებს (არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივისა ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული შემავალი მონაცემები შესაძლოა დაჯგუფდეს სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეების მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

ქვემოთ განხილულის გარდა ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის სავარაუდო სამართლიანი ღირებულება 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ საბალანსო ღირებულებას არის მიახლოებული.

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია ფასის განსაზღვრა, რომელიც მიიღება აქტივის გასაყიდად ან ვალდებულების გადაცემის ასანაზღაურებლად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობით ოპერაციაში შეფასების თარიღისთვის. თუმცა, განუსაზღვრელობების და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:		მთლიანი სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)		
2022 წლის 31 დეკემბერს				
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	124,579	–	124,579	124,579
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	118,569	–	118,569	118,569
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	1,037,794	1,037,794	1,055,637
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	162,647	–	162,647	157,413
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით	38	–	38	38
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
სუბორდინირებული სესხები	–	71,714	71,714	75,808
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები				
მომხმარებლებთან	956,243	–	956,243	959,129
საიჯარო ვალდებულებები	7,272	–	7,272	6,965
სამართლიანი ღირებულების შეფასება:				
	მნიშვნელოვანი ემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები (მე-3 დონე)	მთლიანი სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
2021 წლის 31 დეკემბერს				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წარმოებული ფინანსური აქტივები				
მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები	143	–	143	143
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	80,992	–	80,992	80,992
სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	146,155	–	146,155	146,155
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	929,446	–	929,446	950,206
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	127,274	–	127,274	127,005
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
სუბორდინირებული სესხები	56,056	–	56,056	58,057
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები				
მომხმარებლებთან	889,225	–	889,225	890,497
საიჯარო ვალდებულებები	7,729	–	7,729	7,261

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, ასევე ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა საბალანსო ღირებულება მიიჩნევა სამართლიანი ღირებულებისგან არსებითად განსხვავებულად.

	აუღიარებელი			აუღიარებელი		
	საბალანსო ღირებულება 2022	სამართლიანი ღირებულება 2022	შემოსულობა / (ზარალი) 2022	საბალანსო ღირებულება 2021	სამართლიანი ღირებულება 2021	შემოსულობა / (ზარალი) 2021
ფინანსური აქტივები						
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	1,055,637	1,037,794	(17,843)	950,206	929,446	(20,760)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	157,413	162,647	5,234	127,005	127,274	269
ფინანსური ვალდებულებები						
მომხმარებელთა ანაზრები	959,129	956,243	(2,886)	890,497	889,225	(1,272)
სუბორდინირებული სესხები	75,808	71,714	(4,094)	58,057	56,056	(2,001)
საიჯარო ვალდებულებები	6,965	7,272	307	7,261	7,729	468
სულ არ აღიარებული ცვლილება სამართლიანი ღირებულებით			(19,282)			(23,296)

26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის უნდა მოხდეს ხელშეკრულების მიხედვით მათი ამოღება ან დაფარვა.

	2022			2021		
	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტი	სულ	ერთი წლის ვადაში	ერთ წელზე მეტი	სულ
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	124,579	–	124,579	80,992	–	80,992
სავალდებულო რეზერვები						
საქართველოს ეროვნულ ბანკში	118,569	–	118,569	146,155	–	146,155
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	64,678	990,959	1,055,637	80,511	869,695	950,206
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	71,266	86,147	157,413	51,940	75,065	127,005
სხვა ფინანსური აქტივები	1,191	2,434	3,625	4,581	313	4,894
სულ	380,283	1,079,540	1,459,823	364,179	945,073	1,309,252
საფინანსო დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და საიჯარო ვალდებულებები და ბანკებში არსებული ანაზრები და ნაშთები	140,367	120,240	260,607	154,091	76,795	230,886
მიმდინარე ანგარიშები და ანაზრები მომხმარებლებისგან	843,898	115,231	959,129	772,237	118,260	890,497
სუბორდინირებული სესხები	1,904	73,904	75,808	1,775	56,282	58,057
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,695	–	8,695	4,956	–	4,956
სულ	994,864	309,375	1,304,239	933,059	251,337	1,184,396
წმინდა გები	(614,581)	770,165	155,584	(568,880)	693,736	124,856

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ბანკის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური ოდენობის აქტივების რეალიზაციაზე.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სულ ვალდებულებებმა კლიენტების მიმართ 959,129 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წ.: 890,497 ათასი ლარი). ბანკი ყოველთვიურად ატარებს მომხმარებლების მიმართ ვალდებულებებში სამომხმარებლო ანგარიშების ნაწილის სტაბილურობის ანალიზს წინა ორი წლის პერიოდისთვის. წინა ორი წლის ყოველი თვის ბოლოს მიმდინარე ანგარიშების და ვადიანი ანაზღაურების ნაშთები არ ყოფილა საშუალოდ 244,722 ათას ლარზე (2021 წ.: 231,795 ათასი ლარი) და 414,347 ათასი ლარზე (2021 წ.: 604,470 ლარი) ნაკლები წინა 24 თვის განმავლობაში, შესაბამისად. მთლიანი მიმდინარე ანგარიშების მნიშვნელოვანი ნაწილი წარმოადგენს იურიდიული პირების მიმდინარე ანგარიშებს, რაც ისტორიულად გრძელვადიანი ხასიათის მატარებელია. შესაბამისად, ბანკის ლიკვიდობის პოზიციის დასადგენად გონივრულია ამ თანხების ასახვა ერთ წელზე მეტი ვადით.

ლიკვიდობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს მომხმარებლებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს დასაფარი თანხის მინიმალურ ნაწილზე ანაზღაურებიდან თანხის გატანის შემთხვევაში, ასევე ბანკთაშორის და სასესხო საშუალებების იმ მინიმალურ ნაწილზე, რომელიც უნდა ეყოს თანხაზე მოთხოვნას როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ ვითარებაში. ისინი ასევე ადგენენ პარამეტრებს ვალდებულების ბაზის რისკის დივერსიფიკაციისათვის.

ბანკი განცალკევებით აფასებს და მართავს ლიკვიდობის პოზიციას სებ-ის მიერ ლიკვიდობისთვის დადგენილი კონკრეტული კოეფიციენტების საფუძველზე. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდობის პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ლიკვიდობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

(ა) კონტროლი

ბანკის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარეა შეიხი ნაჰავან მუზარაკ ალ ნაჰაიანი. ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ მოცემულია წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების 1-ელ შენიშვნაში.

(ბ) ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

თანამშრომლებზე გაწეულ ხარჯში ჩართული მთლიანი ანაზღაურება 2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	2022	2021
ხელფასი და სხვა სარგებელი	3,368	1,234

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა გასცა 16 ათასი ლარის ოდენობის სესხი (2021 წ.: ბანკს არ გაუცია ახალი სესხი) მის უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე. 2022 წელს სესხები მეტწილად გრძელვადიანია და მათზე ირიცხება 10,9%-იანი საპროცენტო სარგებელი. 2022 წელს, ამ უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაზე გაცემულ სესხებზე დარიცხულმა საპროცენტო შემოსავალმა 7 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წ.: 12 ათასი ლარი).

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობამ ბანკში განათავსა 585 ათასი ლარის ანაზღაური (2021 წ.: 1,735 ათასი ლარი). ანაზღაურებზე ირიცხება საშუალო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 1% და მათი ვადაა ერთი წელი საანგარიშგებო თარიღიდან. 2022 წელს, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ვადიან ანაზღაურებზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა შეადგინა 56 ათასი ლარი (2021 წ.: 81 ათასი ლარი).

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)**(გ) გარიგებები საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირებთან**

	პროცენტი 2022 წ.	დაუფარავი ნაშთი 2022 წ.	პროცენტი 2021 წ.	დაუფარავი ნაშთი 2021 წ.
სუბორდინირებული სესხი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან	(1,252)	37,961	(1,836)	32,535
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაბრები	585	5,572	1,892	5,335

სუბორდინირებული სესხის ვადები და პირობები მოცემულია მე-13 შენიშვნაში. 2022 წელს, დაკავშირებული მხარისგან სუბორდინირებულ სესხზე დარიცხულმა საპროცენტო ხარჯმა 1,252 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წ.: 1,836 ათასი ლარი). მიმდინარე ანგარიშებსა და ვადიან ანაბრებზე მეტწილად პროცენტი არ ირიცხება და ისინი მოთხოვნამდე ხასიათს ატარებენ. საპროცენტო ხარჯი 0 ათასი ლარის ოდენობით დაერიცხა ვადიან ანაბრებს დაკავშირებული მხარეებისგან (2021 წ.: 5,9 ათასი ლარი).

28. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი მიზანია (i) იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი აკმაყოფილებს სებ-ის მოთხოვნებს კაპიტალთან დაკავშირებით, (ii) იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკმა შეძლოს ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენა, და შემოწმება ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც ნაჩვენებია შესაბამისი გამოთვლები და ამის შემდეგ საანგარიშო მოხსენება იგზავნება სებ-ში.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

2022 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობასთან დაკავშირებული რეგულაციის თანახმად (2017 წლის 18 დეკემბრის ბრძანება N100/04), კაპიტალის მოთხოვნები მოიცავდა პილარ 1-ის მინიმალურ მოთხოვნას (4.5%, 6.0 %, 8.0 შესაბამისად ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და მთლიანი კაპიტალისთვის), კომპინირებულ ბუფერს (კონტრაციკლური – 0% და კონსერვაციის ბუფერები – 2.5%) და პილარ 2-ის ბუფერებს. თავდაპირველი რეგულაცია მოიცავდა პილარ 2-ის ბუფერების ეტაპობრივ დანერგვას ოთხწლიან პერიოდში. კოვიდ-19-ის პანდემიაზე რეაგირების მიზნით, სებ-მა გამოსცა საზედამხედველო კაპიტალის მოთხოვნები კონსერვაციის ბუფერის, სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3-ის შემცირების და პილარ 2-ის ბუფერებისთვის ეტაპობრივი გრაფიკის გადავადების გზით.

ფასს რეგულაციების მიხედვით სებ-მა დანერგა ახალი ბუფერი – CRA ბუფერი – კაპიტალის პოზიციის ტრანსფორმირების ეფექტის ელიმინირების მიზნით. CRA ბუფერი განისაზღვრა პილარ 2-ის მოთხოვნად და სრულად დადგინდა ძირითად პირველად კაპიტალზე.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

28. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)**სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)**

2021 წლის ივნისში სებ-მა ბუფერები ეტაპობრივად აღადგინა. ბანკებს მოეთხოვებოდა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის აღდგენა 2023 წლის 1 იანვრისთვის, ხოლო კონსერვაციის ბუფერის აღდგენა – 2024 წლის 1 იანვრისთვის. პილარ 2-ის ბუფერების ეტაპობრივი დანერგვა მოხდება წარმოდგენილი გრაფიკის მიხედვით.

2023 წლის 31 მარტი

ძირითადი პირველადი კაპიტალი	56%
პირველადი კაპიტალი	75%

ამასთან სებ-მა შეცვალა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის დაანგარიშების მეთოდი და ის დაუკავშირდა პორტფელის დოლარიზაციას. სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები 40–დან 100%-მდე მერყეობს, უცხოურ ვალუტაში გამოხატული სესხების წილის მიხედვით. 2023 წლის ბოლოსთვის ბუფერები უნდა აღდგეს.

2022 წლის დეკემბერში სს „ტერაბანკმა“ აღადგინა ორივე – CICR და კონსერვაციის ბუფერი.

2023 წლის მარტში სებ-მა გამოაცხადა კონტრციკლური ბუფერი 1%-ზე, რომელიც სავალდებულო იქნება 2024 წლის მარტის თვიდან. 2022 წელს სებ-მა ადგილობრივი GAAP–დან ფასს–ებზე გადასვლის ზედამხედველობის პროექტი წამოიწყო. შესაბამისად, 2023 წლიდან ყველა მარეგულირებელი მატრიცა დაანგარიშდა და ფასს სტანდარტებით განისაზღვრება.

2022 წლისა და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კოეფიციენტები მნიშვნელოვნად აღემატებოდნენ შესაბამის მარეგულირებელ მინიმუმებს.

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების დაანგარიშება სებ-ის და კაპიტალის ადეკვატურობის ბაზელ III ჩარჩოს სააღრიცხვო წესების მიხედვით 2022 წლის 31 დეკემბრის და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2022	2021
ძირითადი კაპიტალი	158,976	132,094
AT 1	17,563	–
სამეთვალყურეო კაპიტალი	48,409	47,458
მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალი	224,948	179,552
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	1,237,995	1,132,332
კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მთლიანი მოთხოვნები	15.85%	12.51%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.17%	15.86%
ძირითადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მთლიანი მოთხოვნები	11.99%	8.09%
ძირითადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	14.26%	11.67%

2022 წელს ბანკმა მიიღო AT1 ინსტრუმენტის დაფინანსება დაგეგმილი გაფართოების გამარტივების მიზნით. დაფინანსება გასცა დაკავშირებულმა მხარემ.

(ათას ლარში, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული)

29. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

ბანკის საქმიანობა საქართველოშია კონცენტრირებული. შესაბამისად, ბანკის საქმიანობაზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც აქვთ განვითარებადი ბაზრისთვის დამახასიათებელი თავისებურებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

სასამართლო დავები

ჩვეული საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელი აღიმართოს. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ თუ რაიმე სარჩელის გამო კომპანიას დაეკისრება პასუხისმგებლობა, ამ პასუხისმგებლობის მთლიანი მოცულობა უარყოფითად არ იმოქმედებს ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო საქმიანობის შედეგებზე.

საგადასახადო გარემო

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს გაგებული. ამ გარემოებებმა შეიძლება დამატებითი საგადასახადო რისკები შექმნან საქართველოში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე.

ამ გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში შექმნან საგადასახადო რისკები, რომლებიც უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

30. საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენები

წლის დასრულების შემდეგ, ბანკმა განაგრძო ჩვეული ბიზნეს-საქმიანობა, რაც მოიცავდა საერთაშორისო საფინანსო დაწესებულებებისგან დაფინანსების მოზიდვას კონკრეტულად, ბანკმა მიიღო 45,000 ათასი ლარი და 6,200 ათასი ევროს ოდენობით სესხები.

სს ტერაბანკი

მმართველობითი ანგარიშგება

2022

სარჩევი

1. ანგარიშვალდებული საწარმო	1
2. ტერაბანკის სტრატეგია	2
3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია.....	3
4. რისკების მართვა	5
4.1 რისკების სახეები.....	5
4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია	7
4.3 რისკის კომიტეტი.....	9
4.4 რისკების მართვის კომიტეტები.....	9
4.5 საკრედიტო რისკები	11
4.6 ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა.....	12
4.7 აუდიტის კომიტეტი	14
5. არაფინანსური ინფორმაცია	15

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს ტერაბანკის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 31 მაისს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავვითარებთ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშელი (SARAS-A-615243)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

18 სექტემბერი, 2023 წ.

თბილისი, საქართველო

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

სს ტერაბანკი (შემდგომში „ბანკი“) დაარსდა საქართველოში, როგორც სააქციო საზოგადოება 2007 წლის 30 დეკემბერს იურიდიული სახელწოდებით „სს კორ ბანკი“. 2016 წლის 23 მაისს „ბანკმა“ შეიცვალა იურიდიული სახელწოდება „სს ტერაბანკად“.

სს ტერაბანკი თითქმის 20 წელია მნიშვნელოვან როლს თამაშობს ქართულ საბანკო სექტორში. ის ბაზარზე 1999 წლის 10 დეკემბერს გამოჩნდა „საქართველოს აგრო ბიზნეს ბანკის“ სახელწოდებით. 2005 წლის 13 ივნისიდან სახელი შეიცვალა და გახდა „სტანდარტ ბანკი“. 2007 წლის 30 დეკემბერს, არაბულმა „დაბი ჯგუფმა“ პირველი ინვესტიცია განახორციელა საქართველოში და „კორ ბანკი საქართველოს“ ლიცენზია მოიპოვა. 2008 წლის 26 ივნისს კი „სტანდარტ ბანკი“ და „კორ ბანკი საქართველო“ გაერთიანდა და დაერქვა „კორ სტანდარტ ბანკი“, მოგვიანებით კი ქეი-ეს-ბი ბანკი. 2015-2016 წლებში ქეი-ეს-ბი ბანკში სრული რებრენდინგი განხორციელდა, რის შედეგად 2016 წლის 23 მაისიდან შეიცვალა ბანკის ბიზნეს სტრატეგია, ფილიალების კონცეფცია, საკომუნიკაციო სტილი და ახალი სახელი - სს ტერაბანკი დაერქვა.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს 34 ფილიალი, სერვის ცენტრი, სერვის დესკი და 68 ATM, რომლებიც განთავსებულია საქართველოს ყველა მთავარ ქალაქში.

„ბანკის“ ძირითადი საქმიანობა მოიცავს დეპოზიტების მიღებას, სამომხმარებლო ანგარიშების მართვას, საკრედიტო ოპერაციებს, გარანტიების გაცემას, ფულადი სახსრებისა და საანგარიშგებო ოპერაციებს და ფასიან ქაღალდებსა და უცხოური ვალუტის გაცვლის ოპერაციებს. „ბანკის“ საქმიანობას არეგულირებს საქართველოს ეროვნული ბანკი („სებ“). „ბანკი“ ფლობს 2008 წლის 25 იანვარს სებ-ის მიერ გაცემულ გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. „ბანკის“ რეგისტრირებული იურიდიული მისამართია ქ. წამებულის გამზირი N3, თბილისი 0103, საქართველო.

2022 წელს ბანკში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 576 იყო, (348 ქალი, 228 კაცი), ხოლო 2021 წელს 521 (322 ქალი, 199 კაცი).

2. ტერაბანკის სტრატეგია

სს ტერაბანკი მომავალი წლების განმავლობაში აქტიურ მუშაობას აპირებს მის სტრატეგიულ სეგმენტებზე - მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესებზე და საცალო სექტორზე.

სს ტერაბანკის სამომავლო სტრატეგიული ბიზნეს მიზნებია:

- ▶ განსაზღვრული მომგებიანობის შენარჩუნება ყოველწლიურად;
- ▶ მიკრო, მცირე და საშუალო, ასევე საცალო სექტორზე საბაზრო წილის გაზრდა;
- ▶ საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნესში და საცალო სექტორის გაზრდა

ბანკის მიზანია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტში საბანკო მომსახურების უმაღლესი სტანდარტის შექმნა, საცალო სეგმენტის გაზრდა, ასევე გეგმავს მეწარმეებისთვის და ფიზიკური პირებისთვის გახდეს რჩეული ბანკი და სანდო პარტნიორი, აქციონერებისთვის - ღირებული ინვესტიცია, თანამშრომლებისთვის - სასურველი დამსაქმებელი და საზოგადოებისთვის - კორპორატიული პასუხისმგებლობის მქონე ბიზნესი.

ბანკის კორპორაციული მისიაა „მეწარმეებისა და ფიზიკური პირების ცხოვრების გამარტივება, მათი ბიზნეს და პირადი ფინანსური ამოცანების გადაჭრა, რაც გამორჩეული და ინდივიდუალური მომსახურებით მიიღწევა. მეწარმეებისთვის პასუხისმგებლიანი, მოქნილი და ეფექტური მომსახურების გაწევით ჩვენი წვლილი შეგვაქვს ბიზნეს სექტორის და საქართველოს ეკონომიკის განვითარებაში.“

სს ტერაბანკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრიორიტეტია მიკრო, მცირე და საშუალო სეგმენტი, იგეგმება ამ მიმართულებით გაფართოვება და საბაზრო წილის გაზრდა. მიკრო, მცირე და საშუალო ბიზნეს სესხების პორტფელი 2021 წელს 592,146 ათას ლარს შეადგენდა, 2022 წელს 689,966 ათას ლარამდე გაიზარდა (+16%) და ბანკის მთლიანი სესხების პორტფელის დაახლოებით 64% შეადგინა. წარმატების მიზეზი იყო მომხმარებლის მოთხოვნების გათვალისწინება, მათთვის შესაბამისი მომსახურების შეთავაზება და უფრო ეფექტური საკომუნიკაციო საშუალებების გამოყენება და მიწოდება.

რაც შეეხება საცალო სეგმენტს, ბანკის მიდგომა იყო მომხმარებლის მომსახურება უმაღლეს დონეზე. კონკურენტულ ბაზარზე ბანკი გამოირჩევა მოქნილობით და თითოეული მომხმარებლის მიმართ ინდივიდუალური მიდგომით, რაც განაპირობებს იმას, რომ შედარებით მკაცრი სასესხო რეგულაციების მიუხედავად, საცალო სეგმენტი 2022 წელს 214,357 ათას ლარამდე (+6%) გაიზარდა, 2021 წელს კი 201,811 ათასი ლარი იყო. ამან მთლიანი სესხების პორტფელის დაახლოებით 20% შეადგინა.

3. ძირითადი ფინანსური ინფორმაცია

კლიენტებზე გაცემული სესხები 2022 წელს 10%-ით მეტი იყო წინა წელთან შედარებით და 1,085,770 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წელს: 984,719 ათასი ლარი).

2022 წელს კლიენტების დეპოზიტები 7.7%-ით გაიზარდა და 959,129 ათასი ლარი გახდა (2021 წელს: 890,497 ათასი ლარი).

2022 წელს ბანკის საოპერაციო შემოსავალმა (წმინდა საპროცენტო შემოსავალი და არასაპროცენტო შემოსავალი) 72,424 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წელს: 59,851 ათასი ლარი). 2022 წელს საოპერაციო შემოსავლის 12,573 ათასი ლარით ზრდა საპროცენტო შემოსავლის გაზრდით და საკრედიტო ზარალის აღდგენით იყო გამოწვეული. უფრო დეტალურად, ეს იყო ძირითადად შემდეგი ფაქტორების ნეტ ეფექტი:

- ა) გაიზარდა წმინდა საპროცენტო შემოსავალი: სესხების პორტფელის გაზრდის შედეგად, კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 19,376 ათასი ლარით და 2022 წელს 119,957 ათასი ლარი შეადგინა. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავალი გაიზარდა 5,192 ათასი ლარით და 2022 წელს 14,691 ათასი ლარი შეადგინა, ხოლო ფული და ფულადი ექვივალენტებიდან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა 1,113 ათასი ლარით და 2022 წელს 1,912 ათასი ლარი შეადგინა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯი დეპოზიტების პორტფელზე გაიზარდა 7,423 ათასი ლარით და 42,579 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გამოწვეული იყო დეპოზიტების პორტფელის ზრდით. ასევე, გაიზარდა საპროცენტო ხარჯი საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მიღებულ ნასესხებ სახსრებზე 9,061 ათასი ლარით და 27,438 ათასი ლარი შეადგინა და სუბორდინირებულ სესხებზე - 237 ათასი ლარით და შეადგინა 4,335 ათასი ლარი, რაც გამოწვეულია საკრედიტო ინსტიტუტებისგან მიღებული სესხების ზრდით;
- ბ) სესხების გაუფასურების რეზერვის შემცირება 3,395 ათასი ლარით, ძირითადად გამოიწვია ECL-ის დათვლის მეთოდოლოგიის ცვლილებამ;
- გ) წმინდა შემოსავალი უცხოური ვალუტის ოპერაციებიდან (ვაჭრობა, ფორვარდული კონტრაქტები და უცხოური ვალუტის გადაფასება) 2021 წელთან შედარებით, შემცირდა 951 ათასი ლარით და (361) ათასი ლარი შეადგინა, შემცირება ძირითადად მოდიოდა უცხოური ვალუტის გადაფასებით მიღებულ ზარალზე;
- დ) წმინდა საკომისიო შემოსავალი გაიზარდა 1,023 ათასი ლარით და 4,769 ათასი ლარი შეადგინა, ძირითადად ზრდა მოდიოდა საკომისიო შემოსავალზე;
- ე) სხვა შემოსავალი გაიზარდა 147 ათასი ლარით და შეადგინა 226 ათასი ლარი.

არასაპროცენტო ხარჯები 11,180 ათასი ლარით გაიზარდა და 2022 წელს 39,358 ათასი ლარი შეადგინა: გაიზარდა სახელფასო ხარჯები 6,602 ათასი ლარით და 21,823 ათასი ლარი შეადგინა, რაც წლის განმავლობაში დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობის ზრდით იყო გამოწვეული. სხვა გაუფასურების ხარჯები 269 ათასი ლარით შემცირდა 2022 წელს, ხოლო დანაკარგი დასაკუთრებული აქტივების გაყიდვიდან და გადაფასებიდან გაიზარდა 1,465 ათასი ლარით და 1,467 ათასი ლარი შეადგინა, რაც გამოწვეული იყო 2022 წლის ბოლოს დასაკუთრებული ოქროს გაუფასურებით და მისი გაყიდვიდან მიღებული ზარალით.

წლის განმავლობაში მიღებული მოგება და სრული შემოსავალი წინა წელთან შედარებით გაიზარდა 978 ათასი ლარით და 2022 წელს 29,836 ათასი ლარი შეადგინა (2021 წელს: 28,858 ათასი ლარი). მოგების ზრდის ძირითადი მიზეზი იყო წმინდა საპროცენტო შემოსავლების ზრდა და სესხების საკრედიტო ზარალის აღდგენა.

ბანკის ძირითადი ფინანსური კოეფიციენტები:

	2022	2021	ახსნა
წმინდა საპროცენტო შემოსავლები /საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივები (NIM)	4.7%	4.4%	NIM კოეფიციენტის ცვლილება ძირითადად გამოწვეული იყო საშუალო საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივების ზრდით (8.3%), მაშინ როცა წმინდა საპროცენტო შემოსავლები გაიზარდა (16.8%) ძირითადად საპროცენტო შემოსავლების ზრდის გამო, რომელსაც უფრო მაღალი ზრდის ტემპი ჰქონდა, ვიდრე საპროცენტო ხარჯებს.
საპროცენტო მარჟა (spread)	4.4%	4.1%	საპროცენტო შემოსავლის შეფარდება საპროცენტო შემოსავლის მქონე აქტივებთან 9.1%-დან 10.4%-მდე გაიზარდა. მეორეს მხრივ, საპროცენტო ხარჯის შეფარდება საპროცენტო ხარჯების მქონე ვალდებულებებთან შედარებით გაიზარდა 5%-დან 6%-მდე, რამაც გამოიწვია მარჟის ზრდა.
ხარჯი/შემოსავალი (Cost to income)	56.7%	49.3%	სახელფასო და სხვა არასაპროცენტო ხარჯები (გარდა სხვა რეზერვების ხარჯებისა და დასაკუთრებული ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან მიღებული ზარალისა) გაიზარდა 33.2%-ით (ძირითადად სახელფასო ხარჯის ზრდის შედეგად), ხოლო საოპერაციო შემოსავალი გაიზარდა 21%-ით, შედეგად ამას მოყვა ხარჯი/შემოსავლის კოეფიციენტის ზრდა.
უკუგების კოეფიციენტი კაპიტალზე (ROE)	14.4%	16.2%	გაუნაწილებელი მოგება 2022 წელს 3.4%-ით გაიზარდა და 29,836 ათასი ლარი შეადგინა, 2021 წელთან შედარებით ამან გამოიწვია ROE-ს შემცირება.
სესხების რეზერვი/სესხები (Cost of risk)	-0.5%	-0.2%	4,381 ათასი ლარით შემცირდა 2022 წელს სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ხარჯი, მთლიანმა საკრედიტო ზარალის აღდგენამ შეადგინა 3,395 ათასი ლარი.
სესხები/დეპოზიტები (L/D ratio)	113.2%	110.6%	როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, გაიზარდა როგორც სესხების, ასევე დეპოზიტების პორტფელები. კლიენტებზე გაცემული სესხების ზრდამ (+10%) გადააჭარბა კლიენტთა დეპოზიტების ზრდას (+7.7%), რამაც განაპირობა L/D კოეფიციენტის გაზრდა.

4. რისკების მართვა

4.1 რისკების სახეები

რისკების მართვა საბანკო ბიზნესისთვის ფუნდამენტურია და ბანკის ოპერირებისთვის აუცილებელი ელემენტების ფორმირებას ახდენს. ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკები მიზნად ისახავს რისკების იდენტიფიცირებას, ანალიზს და მართვას, რისკების სათანადო ზღვრის დაწესებას და კონტროლს, რისკის დონის მუდმივ კონტროლს და ლიმიტების დაცვას.

რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცედურები გადაიხედება რეგულარულად, რათა აისახოს მასში ცვლილებები საბაზრო პირობებში, შეთავაზებულ პროდუქტსა და სერვისებში და განვითარდეს საუკეთესო პრაქტიკა. ბანკმა შეიმუშავა ანგარიშგების სისტემა მნიშვნელოვანი რისკებისა და კაპიტალის შესახებ.

ბანკი იდენტიფიცირებას ახდენს და მართავს ბიზნესთან დაკავშირებულ შემდეგ რისკებს:

- ▶ **საკრედიტო რისკი** - წარმოიქმნება იმ ალბათობიდან, რომ ფინანსურ ინსტრუმენტში მონაწილე კონტრაგენტი ვერ შეასრულებს ნაკისრ ვალდებულებებს კონტრაქტით გათვალისწინებული პირობების შესაბამისად და ამის შედეგად ბანკმა შესაძლოა მიიღოს ზარალი. საკრედიტო რისკი წარმოიქმნება ბანკის სასესხო და სხვა ტიპის ტრანზაქციებიდან.
- ▶ **საბაზრო რისკი** - წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების ან ფულადი ნაკადების მერყეობისაგან საბაზრო ფასების ზეგავლენით. საბაზრო რისკი შედგება სავალუტო რისკისაგან, საპროცენტო განაკვეთების რისკისაგან და სხვა საფასო რისკებისაგან. საბაზრო რისკი წარმოიქმნება ფინანსური ინსტრუმენტის ღია პოზიციისაგან, რომელიც დაკავშირებულია საერთო და სპეციფიურ ცვლილებებთან ბაზარზე, საბაზრო ფასების და სავალუტო კურსის მერყეობის დონის ცვლილებებთან.
- ▶ **ლიკვიდურობის რისკი** - წარმოიქმნება აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის შეუსაბამოებიდან. ამ შეუსაბამოების გამო დეპოზიტის გამოტანისას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სხვა ფინანსური ვალდებულებების შესრულებისას შესაძლოა წარმოშვას საკმარისი ფინანსური რესურსების უკმარისობის რისკი.
- ▶ **საოპერაციო რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ბანკი მიიღებს ფინანსურ ზარალს სისტემების ჩავარდნის, ადამიანური შეცდომებისაგან, თაღლითობისაგან ან სხვა გარე ზემოქმედებისაგან (მაგალითად კიბერ თავდასხმისგან, ა.შ.). ასეთ მოვლენებს შეუძლიათ ზიანი მიაყენონ ბანკის რეპუტაციას, ნეგატიური გავლენა იქონიონ საზედამხედველო ან სამართლებრივი კუთხით, შეუძლიათ ფინანსური ზარალი მიაყენონ ბანკს.
- ▶ **შესაბამისობის რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ბანკი არ/ვერ იმოქმედებს მოქმედი რეგულაციების, კანონების და ხელშეკრულებების შესაბამისად და ამის შედეგად შესაძლოა მიიღოს ფინანსური ზარალი.
- ▶ **მაკროეკონომიკური რისკი** - წარმოადგენს რისკს, რომ ქვეყნის, რეგიონის ან გლობალურ დონეზე განვითარებულმა უარყოფითმა მოვლენებმა (მაგალითად, მერყეობა ნედლეულის ბაზრებზე, უმუშევრობის ზრდა, მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორის მშპ-ს კლება, ა.შ.) შესაძლოა უარყოფითი გავლენა იქონიოს ბანკის ფინანსურ მაჩვენებლებზე.

ამ რისკების მართვისათვის ბანკში შემუშავებულია პოლიტიკები, პროცედურები და დანერგილია მმართველობითი სტრუქტურა მათი აღსრულებისათვის. სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება საერთო პასუხისმგებლობა რისკების მართვის ჩარჩოზე, ძირითადი რისკების მეთვალყურეობაზე, რისკების მართვის პოლიტიკებსა და პროცედურებზე. სამეთვალყურეო საბჭო იყენებს შიდა აუდიტის პროცესს რისკების მართვის ჩარჩოს და შესაბამისი პოლიტიკების და პროცედურების შესრულების ზედამხედველობისათვის. სამეთვალყურეო საბჭო ზედამხედველობას უწევს, რომ რისკების მიტიგაციის პროცედურები შესაბამისობაში იყოს ბანკის სტრატეგიასთან მიკრო, მცირე და საშუალო, რითილ სეგმენტებზე ფოკუსირებასთან. რეგულარული შეხვედრების და რეპორტირების (სადაც რისკის შეფასების სხვადასხვა მაჩვენებლებია წარმოდგენილი) საშუალებით სამეთვალყურეო საბჭო მონიტორინგს უწევს რისკების მართვის ზოგად პროცესს და რისკის პოლიტიკების და პროცედურების შესრულებას.

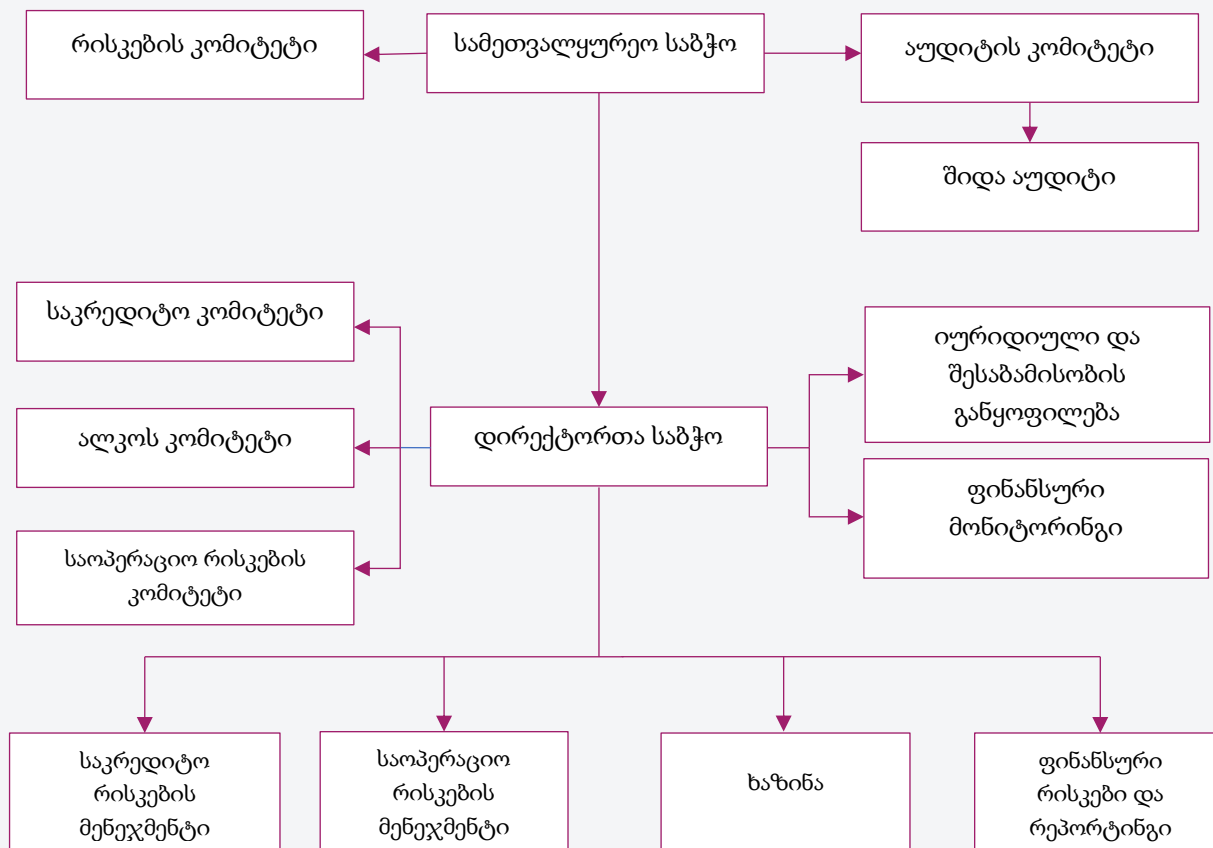
დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია საერთო რისკების კულტურის დანერგვაზე მთელი ბანკის მასშტაბით, რისკის მიტიგაციის ღონისძიებების მონიტორინგსა და დანერგვაზე და იმის უზრუნველყოფაზე, რომ ბანკი მოქმედებს დადგენილი რისკების პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს, ან მისი უფლებამოსილების ფარგლებში, ამტკიცებს რისკების მართვასთან დაკავშირებულ პოლიტიკებს და პროცედურებს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების სტრატეგიის ბანკის საერთო სტრატეგიასთან შესაბამისობის მოყვანაში. დირექტორთა საბჭო მეთვალყურეობას უწევს რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებს სხვადასხვა რეპორტების და კომიტეტების მეშვეობით, სადაც ხდება მიღწეული მაჩვენებლების და რისკებთან დაკავშირებული საკითხების განხილვა.

რისკების დირექტორი პასუხისმგებელია რისკების მართვის და შესაბამისობის საერთო მართვაზე, უზრუნველყოფს როგორც ფინანსური, ასევე არაფინანსური რისკების იდენტიფიცირების, გაზომვის, მართვის და ანგარიშების საერთო მეთოდების შემუშავებას და დანერგვას. რისკების დირექტორი ექვემდებარება პირდაპირ გენერალურ დირექტორს და არაპირდაპირ- დირექტორთა საბჭოს.

რისკების დირექტორის გარდა ბანკის სხვადასხვა დეპარტამენტებიც პასუხისმგებლები არიან მართონ თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში არსებული რისკები.

წინამდებარე სქემა გვიჩვენებს ბანკის რისკების ზოგადი მართვის სტრუქტურას:

4.2 რისკების მიტიგაციის სტრატეგია

ბანკის მიერ შექმნილია სტრუქტურული ერთეულები, რომლებიც უზრუნველყოფენ რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან შესაბამისობას და მათ დანერგვას. ეს ერთეულებია: საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება, ხაზინის განყოფილება, ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება, იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება, ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება. იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება და ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება ექვემდებარებიან გენერალურ დირექტორს, საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილება, საოპერაციო რისკების განყოფილება, კონტროლინგის განყოფილება, პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება ექვემდებარებიან რისკების დირექტორს, ხაზინის განყოფილება და ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილება ექვემდებარებიან ფინანსურ დირექტორს. თითოეული ეს ერთეული ფოკუსირებულია მისი საქმიანობისათვის სპეციფიური რისკების მიტიგაციაზე.

- ▶ **იურიდიული და შესაბამისობის განყოფილება** ჩართულია ბანკის სამართლებრივი რისკის მიტიგაციის პროცესში. როგორც სამართლებრივ პროცესებში მონაწილეობის მხრივ, ასევე შიდა პოლიტიკებისა და პროცედურების შემუშავების პროცესში, რათა ბანკი იყოს შესაბამისობაში, ყველა სამართლებრივ და საზედამხედველო რეგულაციასთან მიმართებით.
- ▶ **ფინანსური მონიტორინგის განყოფილება** ჩართულია კლიენტებისა და მათი ტრანზაქციების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით არსებული რისკების მიტიგაციის პროცესებში. აგრეთვე, უზრუნველყოფს მათ შესაბამისობას საზედამხედველო მოთხოვნებსა და საერთაშორისო ნორმებთან დაკავშირებით.
- ▶ **ხაზინის განყოფილება** მართავს ბანკის ღია სავალუტო პოზიციას, ლიკვიდობის, საბაზრო და საპროცენტო რისკებს. თითოეულის მიტიგაციისთვის იყენებს შესაბამის ფინანსურ ინსტრუმენტებსა და ლიმიტებს.
- ▶ **ფინანსური რისკებისა და ანარიშგების განყოფილება** მართავს სხვადასხვა ფინანსურ ელემენტთან დაკავშირებულ რისკებს და საანგარიშგებო და საზედამხედველო ინსტრუმენტების საშუალებით ახდენს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკის მართვას.
- ▶ **საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილება** აკონტროლებს და ახდენს კრედიტებთან დაკავშირებული რისკების მიტიგაციას სხვადასხვა არაფინანსურ ელემენტებთან, ეხმარება მენეჯმენტს კრედიტებთან დაკავშირებული უწყისების მომზადებითა და პორტფელის ანალიზის მიმართულებით. დეპარტამენტის საქმიანობაში შედის ასევე გარემოს და სოციალური რისკების მართვა. ის მონიტორინგს უწევს და ხელს უწყობს გარემოს და სოციალური მართვის სისტემის დანერგვას ბანკის მასშტაბით, ბანკის მენეჯმენტის მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის და პროცედურების შესაბამისად.
- ▶ **საოპერაციო რისკების განყოფილება** ყოველდღიურად აკვირდება ოპერაციებთან დაკავშირებულ რისკებს, ახდენს ბანკში საოპერაციო რისკების კომიტეტისა და შესაბამისი პოლიტიკების მიხედვით დადგენილი წესებისა და პროცედურების დანერგვას.
- ▶ **კონტროლინგის განყოფილება** აკონტროლებს ბანკის შესაბამისობას საკრედიტო რისკების პოლიტიკებსა და პროცედურებთან. გამოთქვამს დამოუკიდებელ მოსაზრებას, მენეჯმენტის, საკრედიტო კომიტეტისა და საკრედიტო რისკებისა და პორტფელის ანალიზის განყოფილების მიერ შემუშავებული რისკების მიტიგაციის ფაქტორებთან დაკავშირებით.
- ▶ **პრობლემური აქტივების მართვის განყოფილება** მართავს ბანკის მაღალ რისკიან აქტივებს და უზრუნველყოფს საკრედიტო რისკების მიტიგაციას აქტივების აქტიურად მართვით. უზრუნველყოფს სამომხმარებლო სეგმენტში ბანკის შესაბამისობას საკრედიტო და სხვა პოლიტიკებთან, ასევე, შესაბამის სამართლებრივ ნორმებთან.

4.3 რისკის კომიტეტი

რისკის კომიტეტი შექმნილი არის სამეთვალყურეო საბჭოს ქვეშ და პასუხისმგებელია ბანკის შიდა დოკუმენტების შესაბამისად რისკის ლიმიტების და კაპიტალის ადეკვატურობის მაჩვენებლების დაცვის კონტროლზე. კომიტეტი შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს სამი დამოუკიდებელი წევრისგან. რისკის კომიტეტის კომპეტენციაში შედის:

- ▶ განიხილოს ბანკის რისკის სტრატეგია და მასთან დაკავშირებით სამეთვალყურეო საბჭოს გაუწიოს შესაბამისი რეკომენდაციები, ასევე ბანკის მიმდინარე და სამომავლო რისკის აპეტიტთან დაკავშირებით;
- ▶ გაამჟღავნოს ბანკის რისკის კულტურა და შეაფასოს/განიხილოს ბანკის რისკის პოლიტიკა;
- ▶ ზედამხედველობა გაუწიოს, რომ მენეჯმენტს აქვს შესაბამისი პროცესები, რომელიც ხელს შეუწყობს დამტკიცებული რისკის პოლიტიკის დაცვას;
- ▶ რისკების დირექტორთან თანამშრომლობა და მისი საქმიანობის მონიტორინგი;
- ▶ სამეთვალყურეო საბჭოსთვის რეკომენდაციის გაწევა რისკის სტრატეგიასთან და რისკის პოლიტიკის ეფექტურობასთან დაკავშირებით. ასევე, გამოვლენილი რისკების მაკომპენსირებელი ადეკვატური კაპიტალის დონის შენარჩუნებასთან დაკავშირებით;
- ▶ კაპიტალის და ლიკვიდურობის სტრატეგიის მონიტორინგი; ასევე ყველა სხვა რისკის მონიტორინგი, რომ გარანტირებული იყოს ბანკის რისკის აპეტიტთან შესაბამისობა.

4.4 რისკების მართვის კომიტეტები

ბანკში შექმნილი პოლიტიკების და პროცედურების განხორციელებისათვის, დირექტორთა საბჭოს მიერ შექმნილია შემდეგი კომიტეტები:

საკრედიტო კომიტეტი ჩართულია ბანკის საცალო, მიკრო, მცირე და საშუალო, კორპორატიული, პირადი საბანკო მომსახურების კლიენტების საკრედიტო ლიმიტების ზედამხედველობაში, მართვასა და დამტკიცებაში. საკრედიტო კომიტეტი შედგება რისკებისა და ბიზნესის შესაბამისი წარმომადგენლებისაგან. სასესხო განაცხადის ინიცირება ხდება ფილიალის/გაყიდვების დონეზე და შემდეგ დასამტკიცებლად გადაეგზავნება შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს. ბანკის მიერ შექმნილია საკრედიტო კომიტეტების რამდენიმე დონე, რომელიც პასუხისმგებელია ინდივიდუალური მსესხებლებისთვის საკრედიტო ლიმიტის დამტკიცებაზე.

ყველა ბიზნეს სესხი მტკიცდება შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტზე, თანხის შესაბამისად, მას შემდეგ რაც მოხდება სასესხო განაცხადების ანალიზი. დამტკიცების ლიმიტები მერყეობს ინდივიდუალური რისკ მენეჯერის დონიდან კომიტეტამდე, რომელსაც ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი და ესწრებიან მენეჯმენტის წარმომადგენლები.

საცალო სესხებისთვის, საცალო სესხები მაქსიმალური ოდენობით 10 ათასი ლარი და სანქცირებული საცალო სესხები (ხელფასი/საკრედიტო ბარათი/ოვერდრაფტი) მაქსიმალური ოდენობით 20 ათასი ლარი შეიძლება გაიცეს ფილიალის დონეზე. ბიზნეს სესხები მაქსიმალური ოდენობით 30 ათასი ლარი შეიძლება დამტკიცდეს ფილიალის დონეზე, იმ შემთხვევაში თუ გარკვეულ პირობებს აკმაყოფილებს. კლიენტებთან ურთიერთობის მენეჯერები ავსებენ ყველა სხვა საკრედიტო განაცხადის ფორმებს, რომელსაც გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად.

ზოგიერთ შემთხვევაში სესხი/საკრედიტო ლიმიტი უნდა დამტკიცდეს სამეთვალყურეო საბჭოზე- თუ მსესხებელი არის დაკავშირებული პირი (ინსაიდერი) ან სესხის/საკრედიტო ლიმიტის პირობები განსხვავდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დირექტორთა საბჭოსათვის დელეგირებული პირობებისაგან.

დამტკიცების ლიმიტების გადახედვა ხდება წელიწადში ერთხელ და ხდება მათი ცვლილება, თუ ეს საჭიროა.

აქტივებისა და პასივების კომიტეტი ჩართულია საბაზრო რისკის, ლიკვიდობის რისკის, სავალუტო რისკის, საპროცენტო განაკვეთის რისკის მართვასა და ზედამხედველობაში. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი აწესებს და ზედამხედველობას უწევს შიდა და გარე ლიკვიდობის მაჩვენებლებს, გეგმავს საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, აწესებს ლიმიტებს საპროცენტო რისკების, სავალუტო რისკების, ლიკვიდობის და გადახდისუნარიანობის რისკების მართვისათვის. აქტივებისა და პასივების კომიტეტი შედგება ხაზინის, ფინანსური რისკებისა და ანგარიშგების განყოფილების თანამშრომლებისაგან, ბანკის ბიზნეს მიმართულებების უფროსებისაგან და ბანკის უმაღლესი მენეჯმენტისგან. აქტივებისა და პასივების კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად იმართება.

საოპერაციო რისკების კომიტეტი ჩართულია საოპერაციო რისკების მართვასა და ზედამხედველობაში. ის აწესებს ჩარჩოს საოპერაციო რისკების მართვისათვის, აწესებს კონტროლის მექანიზმებს უფლებების ეფექტური განაწილებისათვის, დაშვების, ავტორიზაციის, გადამოწმების პროცედურებს, თანამშრომელთა სწავლების და შეფასების პროცედურებს, შიდა აუდიტის გამოყენების წესებს. საოპერაციო რისკების კომიტეტი შედგება საოპერაციო რისკების განყოფილების თანამშრომლებისაგან და დირექტორთა საბჭოს წევრებისაგან.

ამ კომიტეტების დამატებით, დირექტორთა საბჭო ატარებს შეხვედრებს რისკებთან დაკავშირებულ სხვადასხვა საკითხებზე, სადაც ხდება საკითხების განხილვა საერთო, პროდუქტის ან ცალკეული ბიზნეს სეგმენტის დონეზე.

4.5 საკრედიტო რისკები

საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ბანკის მიერ დანერგილია პოლიტიკები და პროცედურები, რომლებიც ფოკუსირებულია ცალკეული რისკებზე:

- ▶ ბანკს აქვს შემოღებული ლიმიტები რომლებიც მართავენ რისკებს ინდივიდუალურ და ჯგუფურ დონეზე (მაქსიმალური ლიმიტები ერთ მსესხებელზე და ერთ დაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფზე), სექტორულ დონეზე (ცალკეული სექტორებისათვის დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები, ეს ლიმიტები დაკავშირებულია ბანკის კაპიტალთან და პორტფელის მოცულობასთან), პროდუქტის დონეზე (ცალკეული პროდუქტებზე დაწესებულია მაქსიმალური ლიმიტები ლარებში). აღნიშნული ლიმიტები დაწესებულია სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორთა საბჭოს მიერ, საკრედიტო რისკებისა და პორტფელური ანალიზის დეპარტამენტი ახორციელებს მათ მონიტორინგს. აღნიშნული ლიმიტები არის დამატებითი რეგულატორულ ლიმიტებზე, რომლებთან შესაბამისობაც აუცილებელია. ლიმიტების გადახედვა ხდება პერიოდულად, მაგრამ მინიმუმ წელიწადში ერთხელ.
- ▶ საკრედიტო რისკების მიტიგაციისათვის ბანკი იყენებს უზრუნველყოფას. უზრუნველყოფის შეფასების, გაფორმების და მონიტორინგისათვის შექმნილია შესაბამისი პროცედურები და პოლიტიკები. ბანკისათვის მისაღებია შემდეგი ტიპის უზრუნველყოფები: საცხოვრებელი უძრავი ქონება, კომერციული უძრავი ქონება, მიწის ნაკვეთები, მანქანები და მოწყობილობები, ავტომობილები, კორპორატიული და პირადი თავდებობები, გარანტიები ფინანსური ინსტიტუტებიდან, დეპოზიტები/სადეპოზიტო სერტიფიკატები, ძვირფასი ლითონები. უზრუნველყოფის თითოეული ტიპისათვის დაწესებულია სპეციფიკური დისკონტის განაკვეთი, შეფასების სპეციფიკაციები, მონიტორინგის პროცედურები. როგორც წესი, შეფასება ხორციელდება ბანკის პროფესიონალი შიდა შემფასებლების მიერ, თუმცა შესაძლებელია ცალკეული აღიარებული გარე კომპანიების გამოყენება.
- ▶ უზრუნველყოფების გადაფასება ხდება პერიოდულად, მათი ტიპის და სესხის სტატუსის შესაბამისად, უფრო მაღალი რისკის მქონე სესხებისათვის გადაფასება ხდება უფრო ხშირად. გადაფასების პროცესი წარიმართება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების სპეციალიზებული ერთეულის მიერ.
- ▶ ბანკის მიერ ამჟამად არ გამოიყენება შიდა საკრედიტო მოდელები. კრედიტ ინფო საქართველოს საკრედიტო რეიტინგები გამოიყენება სესხის დამტკიცების პროცესში, ძირითადად საცალო სესხების კუთხით. საერთაშორისო საკრედიტო სააგენტოების (Fitch, Moody's და Standard and Poors) საკრედიტო ხარისხის შეფასება გამოიყენება ბანკების პირობითი და უპირობო მოთხოვნების საკრედიტო რისკების განსაზღვრისას.

- რისკების მიტიგაციის ფარგლებში და რეგულატორული მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკი ატარებს სტრეს-ტესტებს თავის აქტივებზე (საკრედიტო ლიმიტები, ღია სავალუტო პოზიცია, აქტივების გაუფასურება, ა.შ.) სეზონის მიერ მოწოდებული სცენარების შესაბამისად. სტრეს ტესტების მოდელზე დაყრდნობით ბანკი განსაზღვრავს შესაძლო დამატებით დანაკარგს სხვადასხვა მაკროეკონომიკური ფაქტორის გაუარესების შემთხვევაში. სცენარებში გათვალისწინებულია შემდეგი პარამეტრები: ეროვნული ვალუტის გაუფასურება აშშ დოლართან მიმართებაში, საპროცენტო განაკვეთების შემცირება, საოპერაციო ხარჯების ზრდა, საკრედიტო პორტფელის ხარისხის გაუარესება, უძრავი ქონების ბაზარზე ფასების შემცირება. ჩამოთვლილი პარამეტრების გათვალისწინებით განისაზღვრება ლიკვიდობის პოზიციის შესაძლო ცვლილება და მოგება-ზარალზე სავარაუდო ეფექტი, რაც აისახება კაპიტალის ადეკვატურობის კალკულაციაზე. სტრეს-ტესტების შედეგების განხილვა ხდება დირექტორთა საბჭოს მიერ.
- რისკების რეპორტიინგი ხდება საკრედიტო რისკების და პორტფელური ანალიზის განყოფილების შესაბამისი ერთეულის მიერ. ეს მოიცავს პერიოდულ რეპორტიინგს სამეთვალყურეო საბჭოსთან და დირექტორთა საბჭოსთან, სადაც ხდება სხვადასხვა რისკების მაჩვენებლების პრეზენტაცია და განხილვა, ასევე დამატებითი რეპორტიინგი რისკებთან დაკავშირებულ საკითხებზე. რისკ რეპორტიინგის პროცესი ხდება ბანკის სხვა განყოფილებებთან თანამშრომლობით.

4.6 ლიკვიდურობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ საწარმოს გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება. აქ იგულისხმება ფულის იმ საჭირო ოდენობის არსებობა, რომელიც დააკმაყოფილებს დეპოზიტების თანხების გატანას და ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებულ სხვა ფინანსურ ვალდებულებებს მათი ვადის მოსვლის შემთხვევაში. ლიკვიდურობის რისკი არსებობს მაშინ, როდესაც აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობა ერთმანეთს არ ემთხვევა. აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის თუ საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისობა და/ან შეუსაბამობის კონტროლი უმნიშვნელოვანესია ფინანსური ინსტიტუტების მართვისთვის.

ლიკვიდურობის რისკის სამართავად, ბანკი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს კლიენტებსა და საბანკო ოპერაციებზე მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების მოძრაობის შეფასებით, რაც წარმოადგენს აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის შემადგენელ ნაწილს. დირექტორთა საბჭო აწესებს ლიმიტებს ფულადი ნაკადის გადინებისას ხელმისაწვდომი ლიკვიდური თანხის მინიმალურ ნაწილზე. ისინი ასევე ადგენენ პარამეტრებს ვალდებულების ბაზის რისკის დივერსიფიკაციისათვის.

ბანკის ლიკვიდურობის პოლიტიკა მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფულადი ნაკადების პროგნოზირება და ლიკვიდური აქტივების საკმარისი დონის შენარჩუნება დროის სხვადასხვა მონაკვეთში ბანკის ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად;
- ▶ ბანკის სტრატეგიულ მიზნებთან შესაბამისი დაფინანსების გეგმის შენარჩუნება;
- ▶ დაფინანსების დივერსიფიცირებული წყაროების შენარჩუნებას და ამით როგორც ქვეყნის შიდა, ისე უცხოური წყაროებიდან ბანკის მიერ სესხების მიღების შესაძლებლობის გაუმჯობესება;
- ▶ მაღალი ლიკვიდურობის და მაღალი ხარისხის აქტივების შენარჩუნება;
- ▶ პროდუქტების ბაზის ცვლილება დროის შუალედებში დაფინანსების არსებული წყაროების შესაბამისად;
- ▶ ლიკვიდურობის კოეფიციენტების ყოველდღიური მონიტორინგი მარეგულირებელი ორგანოს მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად; და
- ▶ დროის ნებისმიერ შუალედში აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურის მუდმივი მონიტორინგი.

ბანკის სახაზინო განყოფილებას შემდეგი პასუხისმგებლობა აკისრია:

- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის ლიკვიდურობის მოთხოვნებთან შესაბამისობა, ასევე შესაბამისობა ლიკვიდურობის მოთხოვნების იმ მუხლებთან, რომლებიც შედის უცხოურ კრედიტორებთან დადებულ ხელშეკრულებებში;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველდღიური ანგარიში, მათ შორის ხელმძღვანელობის ინფორმირება ლიკვიდური აქტივების დონეების შესახებ ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო), ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ;
- ▶ ხელმძღვანელობისთვის წარდგენილი ყოველკვირეული ანგარიში, ფულადი ნაკადების საპროგნოზო დონეების შესახებ, ძირითად ვალუტებში (ლარი, აშშ დოლარი, ევრო);
- ▶ ლიკვიდური აქტივების დონის მუდმივი კონტროლი/მონიტორინგი;
- ▶ დეპოზიტებისა და სხვა ვალდებულებების კონცენტრაციის მონიტორინგი; და
- ▶ ფულადი სახსრების სწრაფად გაზრდის გეგმის ქონა, სტრესულ ვითარებაში ლიკვიდურობის შენარჩუნების მიზნით.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას განსაზღვრული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი ვალდებულია უზრუნველყოს სახაზინო განყოფილების მიერ ბანკის ლიკვიდურობის პოზიციის ჯეროვნად მართვა. ლიკვიდურობის პოზიციასთან და მართვასთან დაკავშირებით გადაწყვეტილებებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი იღებს.

4.7 აუდიტის კომიტეტი

ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილია აუდიტის კომიტეტი. აუდიტის კომიტეტის წევრების უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები. აუდიტის კომიტეტის კომპეტენციაა:

- ▶ შიდა აუდიტის ფუნქციის ჩამოყალიბება, შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობების ორგანიზება და მისი ზედამხედველობა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების სამტატო ნუსხის ჩამოყალიბება და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების უფროსის თანამდებობაზე დანიშვნა/გათავისუფლების საკითხის განხილვა და სამეთვალყურეო საბჭოსთვის დასამტკიცებლად წარდგენა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების სამსახურის ადეკვატური რესურსების და მისი თანამშრომლებისათვის სათანადო ანაზღაურებისა და მოტივაციების სისტემის არსებობის უზრუნველყოფა;
- ▶ შიდა აუდიტის განყოფილების მეშვეობით ბანკის ანგარიშგებისა და საბუღალტრო ჩანაწერების, შიდა კონტროლის, რისკების მართვისა და მართვის სისტემებისა და პროცესების ხარისხისა და ეფექტიანობის შეფასების განხორციელება;
- ▶ შიდა აუდიტორული საქმიანობის პროგრამის განხილვა და დამტკიცება თითოეული ფისკალური წლისათვის კვარტლების მიხედვით; გარე აუდიტორული საქმიანობისათვის ხელის შეწყობა.

აუდიტის კომიტეტი იკრიბება ყოველკვარტლურად. 2022 წლის განმავლობაში ჩატარებულ სხდომებზე განსახილველი საკითხები მოიცავდა აუდიტის გეგმის დამტკიცებას, შიდა აუდიტის სამსახურის მომზადებული რეკომენდაციების/რეპორტების გაცნობა/დამტკიცებას, შიდა აუდიტის გეგმის შესრულების ზედამხედველობას და სხვა.

5. არაფინანსური ინფორმაცია

ბანკის ბიზნეს მოდელი

მმართველობითი ანგარიშის მე-3-6 გვერდებზე მოცემულია ინფორმაცია ბანკის სტრატეგიაზე, ბიზნეს მოდელსა და ძირითად ფინანსურ მაჩვენებლებზე.

გარემოსდაცვითი, სოციალური და მმართველობითი პოლიტიკის (ESG) საკითხები

სს ტერაბანკი აცნობიერებს, რომ გრძელვადიანი ეკონომიკური წარმატება შესაბამისობაში უნდა იყოს საზოგადოებრივ კეთილდღეობასა და ჯანსაღი გარემოს არსებობასთან. საბანკო საქმიანობის დროს შესაძლოა გარემოსდაცვით და სოციალურ საკითხებთან მიმართებით დადგეს სამართლებრივი, საკრედიტო და რეპუტაციული რისკები. ამ რისკების მართვის მიზნით, ბანკმა შეიმუშავა გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების (ESG) პოლიტიკა და პროცედურები. ამ პოლიტიკის და პროცედურების შემუშავება გარე კონსულტანტებისა და ფინანსური პარტნიორების დახმარებით განხორციელდა. ESG პოლიტიკის ფარგლებში ხდება ბიზნეს სესხებზე რისკების შეფასება და შედეგად, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისი ნაბიჯების დაგეგმვა. ეს ყველაფერი საკრედიტო პროცესის განუყოფელი ნაწილია. სს ტერაბანკს აღებული აქვს ვალდებულება, რომ მაღალი რისკის მქონე სესხები არ უნდა აღემატებოდეს მთლიანი სასესხო პორტფელის 25%-ს. 2022 წლის მონაცემებით, ეს ინდიკატორი 3%-ს არ აჭარბებდა. ამ პროცესის მართვის მიზნით, ბანკმა შექმნა შესაბამისი პოზიციები. 2023-2024 წლებისთვის დაგეგმილია იმ კრიტერიუმების გაფართოვება, რის მიხედვითაც ხდება ბანკის წინაშე არსებული გარემოსდაცვითი და სოციალური რისკების შეფასება. ეს მოიცავს როგორც კლიენტის მონაცემების გათვალისწინებას, ასევე ბანკის მიერ განხორციელებულ ქმედებებს.

თაღლითობის, ქრთამის და კორუფციის პრევენცია

ბანკი კორუფციისა და თაღლითობის პრევენციისთვის აქტიურ ზომებს მიმართავს, რაც თავის მხრივ ეფუძნება ეთიკის კოდექსს - სამართლიანობის და პატიოსნების პრინციპს, ასევე კორუფციის მიუღებლობის პრინციპს. ბანკის ბიზნეს ურთიერთობა თავის კონტრაგენტებთან (კლიენტებთან, პარტნიორებთან, ვენდორებთან) ნდობის, პატიოსნების და სამართლიანობის პრინციპებზეა დაფუძნებული. ბანკი მტკიცედ მიჰყვება ეთიკის ნორმებს და კრძალავს ქრთამის მიღებას, არამართლზომიერ პირობებს/შეთავაზებებს და არ უშვებს ამ ურთიერთობებში კორუფციის რაიმე ფორმით არსებობას.

ბანკმა დაადგინა აკრძალვები, განსაზღვრა ქცევის წესები და კონტროლის მექანიზმები, ასევე დაადგინა შეტყობინების ვალდებულება ისეთ სიტუაციებში, სადაც მაღალია თაღლითობის რისკი.

ბანკის ყველა თანამშრომელი ვალდებულია კორპორატიული ეთიკის პრინციპების (პატიოსნების, სამართლიანობის, ნდობის, ა.შ) ფარგლებში აწარმოოს თავის საქმიანობა, შესაბამისი ყურადღებით მოეპყრას დადგენილ მოთხოვნებს, რათა თავიდან იქნას აცილებული ბანკის ბიზნეს პარტნიორებთან თაღლითური გარიგებების, ქრთამის/არამართლზომიერი შეთავაზებების შემთხვევები. ბანკის თანამშრომელს ან დაკავშირებულ პირს ეკრძალება ბანკთან ბიზნეს ურთიერთობაში მყოფ პირთან ერთად ასეთი ტიპის ტრანზაქციებში მონაწილეობა, თაღლითურ ქმედებაში ჩართვა/ჩართვის მცდელობა.

ბანკი მესამე მხარესთან (კლიენტებთან, პარტნიორებთან, პროდუქტის/მომსახურების მომწოდებელ ერთეულებთან) ბიზნეს ურთიერთობის დამყარებამდე ითვალისწინებს რისკებს და განსაზღვრულ ზომებს იღებს. იგულისხმება მესამე მხარის მონიტორინგი, თუ რამდენად თანხვედრაშია ნდობის, პატიოსნების და გამჭვირვალობის პრინციპებთან, ასევე იგულისხმება თაღლითობასთან, კორუფციასთან, მექრთამეობასთან, ფულის გათეთრებასა და ტერორიზმთან დაკავშირებული რისკების შეფასება.

ბანკის თითოეული დეპარტამენტის/მიმართულების ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მისი ზედამხედველობის ქვეშ მყოფ სტრუქტურულ ერთეულში თაღლითური ქმედების გამოვლენაზე და რისკების შესაბამის ერთეულთან ინფორმაციის დროულ მიწოდებაზე.

რისკების ანალიზი

რისკების მართვის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ ამ ანგარიშის 7-15 გვერდებზე.

ადამიანური რესურსები

უნდა აღინიშნოს სს ტერაბანკის დამოკიდებულება და განსაკუთრებული მიდგომა თავის დასაქმებულების მიმართ. ამის ნათელი მაგალითია სს ტერაბანკის მიერ პანდემიის პერიოდში დასაქმებულების ჯანმრთელობის დასაცავად მიღებული ზომები. ბანკმა მოახერხა გამკლავებოდა სირთულეებს, ეზრუნა დასაქმებულების, განსაკუთრებით მაღალი რისკის ქვეშ მყოფი პირების უსაფრთხოებაზე. პანდემიასთან დაკავშირებული რეგულაციების გაუქმების შემდეგ, სათაო ოფისი გადავიდა ჰიბრიდულ სამუშაო მოდელზე, რათა დასაქმებულებისთვის მუშაობა მეტად მოსახერხებელი ყოფილიყო. ბანკმა 2022 წლის განმავლობაში განახორციელა სხვადასხვა აქტივობები, დაიწყო კამპანია „HR შენს გვერდით“, რომლის ფარგლებშიც ბანკის თითოეულ თანამშრომელთან ჩატარდა პირისპირ შეხვედრები, რათა უკეთ აღქმულიყო, რა აძლევს მათ მოტივაციას და განვითარების როგორი გეგმაა მიზანშეწონილი.

ასევე მნიშვნელოვანია, რომ პანდემიის რთული პერიოდის განმავლობაში არ მომხდარა არც ერთი თანამშრომლის სამსახურიდან გაშვება. გაიზარდა ბანკის ადამიანური რესურსები. ხელი მოეწერა მემორანდუმებს უნივერსიტეტებთან და პროფესიულ სასწავლებლებთან - ბანკი ახალგაზრდებს აძლევს საბანკო სექტორში გამოცდილების მიღების შესაძლებლობას.

შიდა კომუნიკაციის გასაუმჯობესებლად, ჩატარდა რამდენიმე კამპანია, მათ შორის „მადლობის კვირეული“, რომლის ფარგლებშიც ბანკის ყველა თანამშრომელს ჰქონდა შესაძლებლობა საჯარო მადლობა გადაეხადა კოლეგისთვის, განყოფილებისთვის ან ფილიალისთვის. აღნიშნული კამპანია ხელს უწყობს თანამშრომლებს შორის კავშირების გამყარებას და დადებითი ემოციური ურთიერთობების განმტკიცებას.

- ▶ განხორციელდა პროექტი „დასაქმებულის გამოცდილება“ - რა გზა გაიარა თანამშრომელმა სს ტერაბანკში მოსვლამდე.
- ▶ პროფესიონალი ფსიქოლოგის მიერ ჩატარდა ჯგუფური სესიები იმ თანამშრომლებთან, რომლებსაც უწევთ რუტინული სამუშაოს შესრულება.

იმისთვის, რომ გაიზარდოს თანამშრომელთა კვალიფიკაცია, განახლდა მენტორინგის და სტაჟირების პროგრამები, დაიხვეწა ჰიბრიდული სწავლების მეთოდები, რაც გულისხმობს დისტანციურ და პირისპირ ტრენინგების სინთეზს.

ბანკს მაღალი სოციალური პასუხისმგებლობა ეკისრება და მნიშვნელოვანია ამ მიმართულებით აქტიურობა. ჩატარდა შეჯიბრი კამპანიის („ერთად“) ფარგლებში - ბანკმა დააფინანსა თანამშრომელთა საუკეთესო იდეები საქველმოქმედო ღონისძიებების ორგანიზებისა და ჩატარების მიმართულებით.

2023 წლის განმავლობაში დაგეგმილია ბევრი აქტივობა, რაც ხელს შეუწყობს თანამშრომელთა კეთილდღეობასა და მოტივაციას.

კლიენტთა მომსახურების ხარისხი და პროდუქტების განვითარება

სს ტერაბანკის მიზანია კლიენტთა მომსახურების მაღალი სტანდარტის შექმნა ნებისმიერ სეგმენტში - კლიენტზე ზრუნვა, კმაყოფილების ზრდა და მაქსიმალური ფოკუსი მოთხოვნების შესრულებაზე.

ბანკი მუდმივად ზრუნავს მომსახურების ხარისხის გაუმჯობესებაზე. რამდენიმე წელია, შეიქმნა ბიზნესის მხარდაჭერის განყოფილება, რომელიც სრულად არის ჩართული კლიენტსა და ბანკს შორის ურთიერთობა/კომუნიკაციაში, ნებისმიერი საკითხის, რეკომენდაციის, დეფექტის, პრობლემის განხილვასა და აღმოფხვრაში.

ჩვენი გუნდისთვის ძალიან მნიშვნელოვანია თითოეული კლიენტის გამოცდილება და განწყობა. ხდება მათი მოსაზრებების, რომელიმე არხით (ვერბალურად/წერილობით) მოწოდებული რეკომენდაციების გაცნობა, გათვალისწინება და ყოველდღიურ სამუშაო პროცესში ინტეგრირება. 2023 წელს იგეგმება კვლევა კლიენტებთან პირისპირ შეხვედრების ორგანიზების გზით, რათა გაგვაოგნოთ კმაყოფილების დონე და NPS (Net Promoter Score) ინდექსი. ტერაბანკისთვის მიკრო, მცირე და საშუალო საწარმოები (MSME) სტრატეგიული მიმართულებაა. MSME კლიენტებს ტერაბანკი სთავაზობს სხვადასხვა სასესხო და არასასესხო პროდუქტებს და აქტიურად ქმნის ახალს. 2022 წელს ბანკმა ჩაუშვა ახალი პროდუქტი „სტარტაპ ბიზნეს სესხი“. პროდუქტი გათვალისწინებულია მეწარმეებისთვის, რომლებსაც სურვილი აქვთ ახალი ბიზნეს იდეები და პროექტები დააფინანსონ.

ბანკისთვის კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი მიმართულებაა ფიზიკური პირები, რომლებსაც სთავაზობს სხვადასხვა საკრედიტო თუ არასაკრედიტო პროდუქტებს, პროდუქტები იქმნება ბაზარზე დაკვირვებისა და მომხმარებლის მოთხოვნების შესაბამისად. 2022 წელს კლიენტების ქცევის და საჭიროებების გათვალისწინებით შეიცვალა პროდუქტები, გაუმჯობესდა და ჩაეშვა ახლები. ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული მაგალითია საინვესტიციო იპოთეკური სესხი. ეს პროდუქტი საშუალებას აძლევს კლიენტებს მომავალში ქირიდან მიღებული შემოსავალი გამოიყენოს იპოთეკური სესხის აღების და უძრავ ქონებაში ინვესტირების მიზნით. გასულ წელს გაუმჯობესდა მიგრირებული მოქალაქეების ფინანსირება, გამარტივდა საკრედიტო პროდუქტები იმ ფიზიკური პირებისთვის, ვისაც შემოსავალი ფულის გადარიცხვებიდან აქვს.

ასევე, 2022 წელს დავიწყეთ თვითდასაქმებულ პირებზე სესხების გაცემა და შესაბამისად უკეთესი მიდგომების შემუშავება. პროდუქტების გუნდი ამჟამად ამ მიმართულების გაუმჯობესებაზე და გაფართოვებაზე მუშაობს. ბანკი ცდილობს, პროდუქტები და სერვისები რაც შეიძლება მეტად ხელმისაწვდომი იყოს კლიენტებისთვის, ეს ეხება როგორც საკრედიტო, ასევე არასაკრედიტო პროდუქტებსა და სერვისებს.

მიღწევები და სიახლეები

2022 წელს ბანკმა დანერგა რამდენიმე სტრატეგიული სიახლე, რაც ხელს უწყობს ორგანიზაციის ზრდას, ინოვაციურ განვითარებას და ბანკის მუდმივ სწრაფვას უმაღლესი ხარისხისკენ:

1. კაპიტალის ზრდა:
 - ▶ შემუშავდა სტრატეგია, რამაც შედეგად მოიტანა კაპიტალის 6.5 მლნ დოლარით ზრდა AT1 ბონდების საშუალებით.
2. ციფრული ტრანსფორმაცია:
 - ▶ IFC და Accenture-თან კოლაბორაციით შემუშავდა ციფრული ტრანსფორმაციის სტრატეგია.
3. ახალი ბიზნეს ხაზი - ლიზინგი:
 - ▶ DEG-ს ტექნიკური დახმარებით შემუშავდა ლიზინგის ბიზნეს ხაზის გეგმა.
4. SME-ს გაფართოვება:
 - ▶ EIB-ს ტექნიკური დახმარებით განახლდა SME სტრატეგია;
5. მნიშვნელოვანი სიახლეების დანერგვა - წარმატებით შესრულებული კრიტიკული მნიშვნელობის პროექტები:
 - ▶ ინტეგრირებული Google Pay
 - ▶ ღია ბანკინგის დანერგვა (პირველი ეტაპი)
 - ▶ შიდა დოკუმენტაციისთვის ელ. ხელმოწერების დანერგვა
 - ▶ თაღლითობის ანალიზატორის დანერგვა (პირველი ეტაპი)
 - ▶ WebChat და Cobrowsing-ის შემოღება
 - ▶ AML ოპერაციების გაფართოვება რობოტიზაციის მეშვეობით
6. სერვისის ტერიტორიულად გაფართოვება:
 - ▶ გაიხსნა ხუთი ახალი სერვის ცენტრი, 3 თბილისში და 2 რეგიონში.

თეა ლორთქიფანიძე

გენერალური დირექტორი

სოფიო ჯუღელი

ფინანსური დირექტორი

18 სექტემბერი, 2023